

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 1

1. XVII. yüzyılda Avrupa'da kralların güçlü olduğu mutlak monarşi yönetimleri kurulmuştur.

XVII. yüzyılda Avrupa'da krallık yönetimlerinin güç kazanmasında;

- I. derebeylik rejiminin yıkılması,
- II. Coğrafi Keşiflerin yapılması,
- III. Roma İmparatorluğu'nun parçalanması

durumlarından hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Altın Orda Devleti'nin yıkılmasıyla Doğu Avrupa'dan Orta Asya'ya yayılma imkânı bulan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya   B) Çin   C) İran
D) Kore   E) İngiltere

3. 1533'te imzalanan - - - - Antlaşması ile Avusturya Osmanlı Devleti'nin üstünlüğünü kabul etmiştir.

Verilen tarihî bilgide boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) İstanbul   B) Zitvatorok   C) Bucaş
D) Bahçesaray   E) II. Kasırsirin

4. Avusturya ile yapılan Zitvatorok Antlaşması ile Avusturya arşidükü protokol bakımından Osmanlı padişahına eşit sayılacaktı.

Zitvatorok Antlaşması'ndaki bu maddeye bağlı olarak Osmanlı Devleti hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Toprak kaybı yaşandığı
B) Askerî bir zafer kazanıldığı
C) İki devlet arasında mütekabiliyet esasının belirleyici olduğu
D) Dış politikada Avusturya ile ortak hareket edildiği
E) Avusturya'da "Arşidüklük" makamının resmen tanındığı

5. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda savaştığı devletlerden biri değildir?

- A) Avusturya   B) İran   C) Venedik
D) Rusya   E) İsveç

6. Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılda bir "Cihan Devleti" iken zaman içerisinde uluslararası siyasetteki gücünü kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti'nin uluslararası alandaki gücünü kaybetmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Avrupa'daki gelişmelerin takip edilmemesi
B) Avrupa'ya karşı fetih politikasından vazgeçilmesi
C) Ticaret yollarının değişmesi
D) Avrupa'nın bilim ve teknolojiye ilerlemesi
E) Orduda düzenin bozulması

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 1

7. Avrupa'da merkantilizm siyaseti madene ve paraya dayalı zenginliği öne çıkartmış bu gerekçeyle iç ve dış ticarete önem verilmiştir.

Avrupa'da merkantilizm anlayışının benimsenmesi;

- I. yeni ticaret yollarının aranması,
- II. ham madde ve pazar arayışının çoğalması,
- III. Avrupa'da güçlü ekonomiye sahip devletlerin ortaya çıkması

gelişmelerinden hangilerine sebep olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında 1596 yılında yapılan Haçova Savaşı'ndan sonra Zitvatorok Antlaşması imzalanmıştır.

- I. Eğri, Kaniye ve Estergon Kaleleri Osmanlı'da kalacak,
- II. Avusturya; Osmanlı Devleti'ne bir defaya mahsus savaş tazminatı ödeyecek,
- III. Avusturya arşidükü protokol bakımından Osmanlı padişahına denk sayılacak

Verilen antlaşma maddelerine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Avusturya'nın savaşı kazandığı
B) Osmanlı'nın ekonomik yükümlülük altına girdiği
C) Avusturya'nın sınırlarını genişlettiği
D) Osmanlı Devleti'nin Avusturya karşısındaki siyasi üstünlüğünün sona erdiği
E) Osmanlı ordusunda bozulma yaşandığı

9. XVII. yüzyıldan itibaren Avrupa'ya kapitülasyonlarla verilen haklar genişletildi. Gümrük vergilerini yerli tüccarlardan az ödeyen Avrupalı tüccarlar, kendi ticaret mahkemelerini kurma hakkını da elde ettiler.

Buna göre;

- I. Osmanlı'nın siyasi gücünün azaldığı,
- II. Avrupalı tüccarların daha avantajlı hâle geldiği,
- III. Osmanlı'nın Avrupa'dan ekonomik destek aldığı

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

10. 1699'da imzalanan Karlofça Antlaşması Osmanlı Devleti açısından yeni bir dönemi ifade ediyordu.

Aşağıdakilerden hangisi Karlofça Antlaşması'nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerinden biri değildir?

- A) İlk defa büyük çapta toprak kaybına uğraması
B) Konjonktürel ittifaklara yönelmesi
C) Osmanlı Devleti'nin saldırıdan savunmaya geçmesi
D) Gerileme Dönemi'nin başlaması
E) Avrupa'daki siyasi üstünlüğün korunması

11. I. Venedik
II. Rusya
III. İran
IV. Bulgaristan

Yukarıda verilenlerden hangileri Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda batıda mücadele ettiği devletlerden değildir?

- A) Yalnız IV   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

12. Osmanlı Devleti'nin Lehistan'dan aldığı Ukrayna ve Podolya'yı Karlofça Antlaşmasıyla geri vermesi;

- I. Osmanlı Devleti'nin zamanla güç kaybettiği,
- II. Lehistan'ın Avrupa'da sınırlarını genişlettiği,
- III. Lehistan'ın kapitülasyonlardan faydalandığı

durumlarından hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 2

1. XVI. yüzyılda Habsburg İmparatorluğu ile Osmanlı Devleti'ni karşı karşıya getiren gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haçova Meydan Muharebesi'nin kazanılması
- B) Macar Krallığı'na son verilmesi
- C) Zıtvectorok Antlaşması'nın imzalanması
- D) Otuz Yıl Savaşlarının sona ermesi
- E) Girit Adası'nın alınması

2. XVII. yüzyılda Osmanlı Devletinin mücadele ettiği devletler ve bu devletlerin bulunduğu yönler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

Batı	Doğu	Kuzey
A) Rusya	Avusturya	İran
B) İran	Rusya	Avusturya
C) Avusturya	İran	Rusya
D) Rusya	İran	Avusturya
E) İran	Avusturya	Rusya

3. Aşağıdakilerden hangisi 1606 Zıtvectorok Antlaşması'nın imzalanmasına zemin hazırlayan gelişmelerden biridir?

- A) Avusturya'nın Macar topraklarında çıkan isyanlarla uğraşması
- B) İngiltere ve Fransa'nın İspanya'yla mücadele hâlinde olması
- C) Bosna beylerbeyinin Hırvatistan topraklarına akın yaparken ölmesi
- D) Avusturya egemenliğindeki Eğri Kalesi'nin fethedilmesi
- E) Kutsal Roma Germen İmparatorluğu tahtına Şarlken'in geçmesi

4. Bu antlaşma ile Safeviler, Osmanlı üstünlüğünü tanımıştır. Ayrıca Tebriz, Karabağ, Gence, Gürcistan, Nihavend, Luristan ve Şehrizar Osmanlı idaresinde kalmıştır. Osmanlılar, bu antlaşmayla doğuda ciddi anlamda bir ilerleme yakalamıştır. Safevilere kendi ülkelerinde mezhepsel ayrımcılık yapmaması kabul ettirilmiştir.

Metinde hakkında bilgi verilen antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya
- B) Nasuh Paşa
- C) Serav
- D) Ferhat Paşa
- E) Kasr-ı Şirin

5. Avrupalılar arasında "Uyvar önünde bir Türk gibi kuvvetli" deyiminin meşhur olmasında;

- I. Osmanlıların bütün zor şartlara rağmen büyük bir azim ve sebatla Uyvar Kalesini fethetmesi,
- II. Uyvar'ın fethiyle Avusturya'nın, Osmanlı eyaleti hâline gelmesi,
- III. Osmanlı Devleti sınırlarının Baltık Denizi kıyılarına kadar ulaşması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Otuz Yıl Savaşları dolayısıyla Avrupa'da durumun iyice karıştığı sırada Sultan II. Osman Lehistan üzerine sefere çıktı. Ancak II. Osman'ın askere az bahşiş vermesi, ulemanın arpalıklarını kesmesi gibi sebeplerle özellikle kapıkulları savaşta başarı göstermedi. Kaleyi iyi savunan Leh ve Kazak ordularına karşı yapılan hücumlar, bizzat padişahın gayretlerine rağmen sonuç vermedi. II. Osman bu sırada gelen barış teklifini kabul etti ve kale, Osmanlı Devleti'ne bırakıldı.

Metinde bahsi geçen kale aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanije
- B) Estergon
- C) Eğri
- D) Kamanice
- E) Hotin

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 2

7. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile ilk defa yabancı devletlerin ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu kabullenme bir zamanlar hiçbir devleti kendisi ile eşit görmeyen Osmanlı için önemli bir itibar kaybıdır. Diplomatik açıdan güç ve itibar kaybeden Osmanlı Devleti, Karlofça'da ilk kez müzakere yoluyla bir antlaşma imzalamak zorunda kalmıştır.

Karlofça Antlaşması'nda Osmanlı Devleti'ne arabuluculuk yapan devletler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa - Avusturya
- B) İspanya - Portekiz
- C) İngiltere - Hollanda
- D) Lehistan - İspanya
- E) Fransa - Hollanda

8. Almanya'nın XVI. yüzyılda Protestan ve Katolik Almanya olarak ikiye ayrılmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Otuz Yıl Savaşlarının yaşanması
- B) 1555 Augsburg Antlaşması'nın imzalanması
- C) Rönesans hareketlerinin başlaması
- D) Feodal siyasi yapının sona ermesi
- E) Sömürgecilik faaliyetlerinin hız kazanması

9. Aşağıdakilerden hangisi Westphalia Antlaşması'nın sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Fransa'nın Avrupa siyasetine yön veren devlet konumuna yükselmesi
- B) İngiltere'nin güçlü bir devlet olarak Avrupa'da etkili olmaya başlaması
- C) Uluslararası alanda modern devletler hukukunun temellerinin atılması
- D) Siyasi alandaki sorunların kilisenin denetiminde çözülme kavuşturulması
- E) Avrupa'yı tek bir imparatorluk çatısı altında birleştirme politikasının sona ermesi

10. Tarihin ilk dönemlerinden itibaren toplumun üzerinde siyasi otorite kurulduğu bilinmektedir. Bununla birlikte bu devlet anlayışı Avrupa'da Westphalia Antlaşması'ndan itibaren ortaya çıkmıştır. Bu devlet anlayışında kilisenin, devlet ve toplum üzerindeki etkisinin azaltılması esastır. Böylece merkezî otoritenin, ülkede tek hâkim güç olması sağlanmıştır. Bu devletlerde merkezî bir ordu bulunur ve merkezî otoritenin koyduğu hukuk kuralları her zaman geçerlidir.

Metinde bahsedilen ve temelleri XVII. yüzyıl Avrupa'sında atılan devlet türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Monarşik
- B) Aristokratik
- C) Otoriter
- D) Teokratik
- E) Modern

11. Aşağıdakilerden hangisi, XVI. yüzyılda Martin Luther'in görüşlerinin Avrupa'da hızla yayılmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Sanayi Devrimi'nin yaşanması
- B) Matbaanın rolü
- C) Alman prenslerin desteği
- D) İncil'in Almancaya çevrilmesi
- E) Hümanizm'in etkisi

(2019 AYT)

12. Osmanlı Devleti'nin Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşını sona erdiren Karlofça Antlaşması'ndan sonra XVIII. yüzyılın başında Ruslarla imzaladığı ve Rus Çarlığı'nın Azak'ı ele geçirerek Karadeniz'e ulaşmasını sağlayan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul Antlaşması
- B) Prut Antlaşması
- C) Pasarofça Antlaşması
- D) Küçük Kaynarca Antlaşması
- E) Yaş Antlaşması

(2022 AYT)

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 3

1. Osmanlı Devleti'nin İran ile yaptığı antlaşmalar ve özellikleri hakkında aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ferhat Paşa Antlaşması - Osmanlı Devleti'nin doğuda en geniş sınırlara ulaşması
- B) Nasuh Paşa Antlaşması - Ferhat Paşa Antlaşması ile kazanılan yerlerin İran'a geri verilmesi
- C) Serav Antlaşması - Osmanlı'nın doğuda topraklarına toprak kattığı son antlaşma olması
- D) Amasya Antlaşması - Osmanlı Devleti'nin İran ile yaptığı ilk antlaşma olması
- E) Kasr-ı Şirin Antlaşması - Günümüz İran sınırının çizilmesinde belirleyici olması

2. XVII. yüzyılda Venediklilerle birlikte Girit'e yerleşen Malta ve diğer Hristiyan deniz korsanları Türk ticaret ve hac gemilerine zarar vermiş, can ve mal güvenliğini tehdit etmişlerdir.

Bu durum aşağıdaki gelişmelerden hangisine zemin hazırlamıştır?

- A) Venediklilere ilk kez ticari imtiyaz verilmesine
- B) Osmanlı Devleti'nin batıdaki en geniş sınırlara ulaşmasına
- C) Girit Adası'nın fethedilmesine
- D) Venedik'in Akdeniz'de üstünlük kurmasına
- E) Malta Adası'nın alınmasına

3. Katolik mezhebinden Avusturya'nın, Protestan Macarlara saldırması üzerine, Macar kontu Tökeli İmre, Osmanlı Devleti'nden yardım istemiştir. Osmanlı Devleti bunun üzerine II. Viyana Kuşatması'nı gerçekleştirmiştir.

Bu duruma göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupa'da mezhep çatışmalarının bulunduğu
- B) Osmanlı Devleti'nin, bölge siyasetinde etkili olmaya çalıştığı
- C) Macarların yeterli gücünün olmadığı
- D) Osmanlı Devleti'nin, Avusturya'nın iç işlerine karıştığı
- E) Avusturya ile Osmanlı Devleti arasında çıkar çatışmasının bulunduğu

4. II. Viyana Kuşatmasında Osmanlı ordusunun bozguna uğratılması Avrupa devletlerini harekete geçirdi. Bu durumdan yararlanmak isteyen devletler papanın öncülüğünde biraraya geldiler.

Osmanlı Devleti'ni Avrupa'dan tamamen atmak için papanın öncülüğünde kurulan bu birlik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa Birliği
- B) Kutsal İttifak
- C) Papa Birliği
- D) Koalisyon İttifakı
- E) Dakya Projesi

5. Osmanlı Devleti, Kutsal İttifak Savaşlarından sonra,

- I. Karlofça,
- II. Pasarofça,
- III. İstanbul

antlaşmalarından hangilerini imzalamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi 1699'da Osmanlı Devleti ile Avusturya, Venedik ve Lehistan arasında imzalanan Karlofça Antlaşması'nın özelliklerinden değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin batıda büyük ölçüde toprak kaybettiği ilk antlaşma olması
- B) Avrupa'nın, Osmanlı Devleti'ne karşı savunmadan saldırıya geçmesi
- C) Osmanlı Devleti'nin, Avrupa'daki yayılımının durması
- D) Osmanlı Devleti'nin yabancı devletlerde elçilik açması
- E) Türklerin Avrupa'dan geri çekilişinin başlaması

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 3

7. 1700 yılında Rusya ile yapılan İstanbul Antlaşması'na göre Azak Kalesi Rusya'ya bırakıldı.

Antlaşmanın bu maddesine göre Rusya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Karadeniz'e egemen olmuştur.
- B) Kafkaslarda yeni müttefikler edinmiştir.
- C) Osmanlı tarafından diplomatik olarak tanınmıştır.
- D) Sıcak denizlere inme siyasetini değiştirmiştir.
- E) Karadeniz'e inme politikasında başarılı bir adım atmıştır.

8. Fransa kralı XIV. Louis'nin "Devlet demek ben demektir." sözü;

- I. mutlakiyet yönetimini benimseme,
- II. egemenliği ilahî güce dayandırma,
- III. devlet düzenini kurmak için köklü reformlar yapma

durumlarından hangilerinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Otuz Yıl Savaşları sonucunda Katolik müttefikler ile Protestanlar arasında Westphalia Barışı imzalanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Westphalia Antlaşması'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Avrupa halkına mezhep seçme özgürlüğünün tanınması
- B) Protestanlığı ortadan kaldırmaya yönelik çalışmaların son bulması
- C) Hollanda, İsviçre ve Portekiz gibi devletlerin bağımsızlığının kabul görmesi
- D) Almanya'nın siyasal birliğini tamamlaması
- E) Modern devletler hukukunun temelini atılması

10. Avrupa'da "1618-1648" yılları arasında dinî kökenli mezhep savaşlarının sonuncusu kabul edilen Otuz Yıl Savaşları yaşanmıştır.

Aşağıdaki devletlerden hangisi Otuz Yıl Savaşlarındaki "Protestan Birliği" içinde yer almaz?

- A) İsveç
- B) Norveç
- C) Kutsal Roma Germen İmparatorluğu
- D) Hollanda
- E) Fransa

11. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile Osmanlı Devleti batıda en geniş sınırlarına ulaşmıştır?

- A) Çehrin
- B) Karlofça
- C) Prut
- D) Vasvar
- E) Bucaş

12. Bahçesaray (Çehrin) Antlaşması hangi yönüyle tarihi öneme sahiptir?

- A) Kiev'in Ruslarda kalmaya devam etmesi
- B) Özi Nehri'nin iki devlet arasında sınır olması
- C) Rusların isteği ile imzalanması
- D) İlk Osmanlı-Rus antlaşması olması
- E) IV. Mehmet Dönemi'nde imzalanması

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 4

1. Sömürgecilik, bir devletin kendi sınırları dışında kalan genelde deniz aşırı toprakları askerî müdahale başta olmak üzere çeşitli yollarla ele geçirmesi ve orada hâkimiyet kurup yerli toplumlar üzerinde siyasi, iktisadi ve kültürel alanlarda üstünlük sağlayarak bunların her türlü imkânlarını kendi menfaati için yağmalamasıdır.

Sömürgecilik faaliyetlerini başlatan devlet ikilisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere - Fransa
- B) İspanya - Portekiz
- C) Hollanda - Avusturya
- D) Rusya - İsveç
- E) İtalya - Prusya

2. İngiltere'nin dünyanın en güçlü sömürgeci devleti olarak ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Ekonomik yönden desteklenmiş okyanus denizciliğine önem vermesi
- B) Hollanda ve Fransa'nın denizlerdeki gücünü zayıflatması
- C) Donanmasında kadirga türü gemilere ağırlık vermesi
- D) İspanya'nın deniz hâkimiyetine son vermesi
- E) Doğu Hindistan Şirketi'ni kurması

3. Hollanda Doğu Hindistan Şirketi 1602'de kuruldu. Bu şirkete Hollanda hükûmeti tarafından Ümit Burnu ile Macellan Boğazı arasında kalan bölgede ticaret yapma hakkı tanındı. Diğer taraftan bu şirkete bağımsız bir devletin sahip olduğu bazı yetkiler verildi.

Aşağıdakilerden hangisi Hindistan hükûmetinin Doğu Hindistan Şirketine verdiği yetkilerden biri değildir?

- A) Asya'daki mahallî hükümdarlarla antlaşmalar imzalamak
- B) Sömürgelerde askerî amaçlı birlikler bulundurmak
- C) Gerekliğinde Hollanda adına savaş açmak
- D) Yeni Zelanda sömürgesini yönetmek
- E) Kaleler inşa etmek

4. XVII. yüzyıl ortalarına doğru dünyanın en büyük deniz ticaret filosuna sahip olan ve dünyanın her yerinde ticaret yaparak güçlenen sömürgeci devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hollanda
- B) Rusya
- C) Fransa
- D) İspanya
- E) Portekiz

5. Osmanlı denizcilik tarihinde kadirgaların hâkim olduğu birinci döneme, özellikle Osmanlı gemi teknolojisine, kendi bilgi ve becerilerini ilave eden ve bu döneme damgasını vuran Türk denizcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kılıç Ali Paşa
- B) Oruç Reis
- C) Piri Reis
- D) Seydi Ali Reis
- E) Barbaros Hayrettin Paşa

6. XV. yüzyıl sonlarından itibaren okyanus gemiciliği gelişmiş ve XVI. yüzyıl sonundan itibaren Avrupalı devletler gemileri adeta birer top bataryasına dönüştürmüştür. Böylece deniz savaşları yeni bir nitelik kazanmıştır.

Denizcilikte bu gelişmeyi sağlayan gemi türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadirga
- B) Başarda
- C) Çektiri
- D) Kalyon
- E) Mavna

7. Osmanlı Devleti'nin Batı gemiciliğindeki teknolojik gelişmeleri takip edememesinde;

- I. siyasi ve ekonomik sorunlarla uğraşılması,
- II. siyasi hedeflere kara kuvvetiyle ulaşılabilceği düşüncesine sahip olunması,
- III. farklı zamanlarda Osmanlı donanmasının tamamen yakılmış olması

durumlarından hangileri etkili olmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. XVII. yüzyılda Akdeniz'de Osmanlıların, alınması için yoğun mücadele ettiği ada ve savaştığı devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ceneviz - Rodos
B) Venedik - Girit
C) Milano - Sicilya
D) Napoli - Korsika
E) Floransa - Sardunya

9. XVIII. yüzyılın son çeyreğine kadar yabancı devlet gemilerine kapalı bir Türk gölü olarak kalan ve özel istisnalar dışında yabancı gemilerin çıkmasına izin verilmeyen Karadeniz, aşağıdaki antlaşmaların hangisiyle ilk defa Rus gemilerinin kullanımına açılmıştır?

- A) Küçük Kaynarca
B) Prut
C) Belgrad
D) Karlofça
E) Yaş

10. Osmanlı Devleti'nde 1773 yılında, "Tersane Hendesehanesi" ni kurarak bugünkü Deniz Harp Okulunun temelini atan donanma komutanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giritli Hüseyin Paşa
B) Seydi Ali Paşa
C) Koca Hüsrev Mehmet Paşa
D) Kıbrıslı Mehmet Emin Paşa
E) Cezayirli Gazi Hasan Paşa

11. 1711 yılında Osmanlı Devleti ile Rusya arasında gerçekleşen Prut Savaşı sonunda Sadrazam Baltacı Mehmet Paşa'nın, Osmanlı ordusu avantajlı bir durumda iken, Rusların barış teklifini kabul etmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Kırım Tüklerinin sadakatinden şüphe duyulması
B) Osmanlı ordusunda askerî teçhizat ve malzemenin yetersiz kalması
C) Rus ordusuna Avrupa'dan yardım gelebileceği endişesinin yaşanması
D) Yeniçerilerin disiplinden uzak durumlarından dolayı güven vermemesi
E) Avrupa'da Osmanlı Devleti'ne karşı Kutsal İttifak Savaşlarının başlaması

12. Mora Yarımadası ve bazı Ege adaları, Karlofça Antlaşması ile Venedik'e bırakıldı. Burada yaşayan halk, Venedik'in uyguladığı Katolik baskısı nedeniyle Osmanlı Devleti'nden yardım istedi. Ayrıca Venedik himayesinde bulunan korsanlar, Doğu Akdeniz'de ticaret ve hac gemilerine baskınlar yapıyordu. Bu gelişmelerin Karlofça Antlaşması'nın ihlali olduğu gerekçesiyle Osmanlı Devleti, 1714 yılında Venedik'e savaş ilan etti.

Osmanlı Devleti'nin Venedik'le yaptığı 1715-1718 Savaşına çıkarları nedeniyle daha sonradan katılan Avrupa devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya   B) Avusturya   C) Prusya
D) Fransa   E) İngiltere

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 5

1. Avrupalı devletler Coğrafi Keşifler, Sanayi Devrimi gibi gelişmelerle uluslararası alanda rekabet ederek dünya güç dengesine yön vermeye çalışmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletler arasında yaşanan rekabetin Osmanlı Devleti'ne olan etkilerinden değildir?

- A) Şark Meselesi'nin ortaya çıkışı
- B) Osmanlı Devleti'nin müttefik arayışı içine girmesi
- C) Osmanlı topraklarının sömürge amaçlı işgale uğraması
- D) Osmanlı Devleti'nin yalnızlık politikasını benimsemesi
- E) Osmanlı topraklarının Avrupa devletlerinin pazarı hâline gelmesi

2. I. Dünya ticaret yollarının değişmesi
II. Avusturya ile uzun süren savaşların yapılması
III. Tımar sisteminin bozulması

Yukarıda verilen gelişmelerden hangilerinin XVII. yüzyıl Osmanlı ekonomisine zarar verdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda deniz aşırı sömürge elde edemeyen Avrupa devletlerinden biridir?

- A) İngiltere
- B) Avusturya
- C) Fransa
- D) Portekiz
- E) İspanya

4. XVII. yüzyıldan itibaren Avrupa'ya kapitülasyonlarla verilen haklar genişletildi. Gümrük vergilerini yerli tüccarlar-
dan az ödeyen Avrupalı tüccarlar, kendi ticaret mahkemeler-
lerini kurma hakkını da elde ettiler.

Buna göre;

- I. Osmanlı'nın ekonomik ayrıcalıklar verdiği,
- II. Avrupalı tüccarların daha avantajlı hâle geldiği,
- III. Osmanlı'nın Avrupa'dan ekonomik destek aldığı

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. XVII. yüzyılda Avrupa'nın ekonomik hedefi uluslararası piyasada daha etkin olmaya yönelikken, aynı dönemde Osmanlı Devleti, iç piyasada halkın ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olması beklenmez?

- A) Osmanlı Devleti'nin ihracata ağırlık vermesine
- B) Avrupa'da üretimin artmasına
- C) Güçsüz devletlerin Avrupa ile rekabet edememesine
- D) Uluslararası dengelerin Avrupa lehine değişmesine
- E) Osmanlı'nın Avrupa'dan mal almasına

6. XVII. yüzyılın sonlarından itibaren Baltık Denizi'ne, Kırım'a, Karadeniz'e ve Boğazlara hâkim olmayı dış politika hâline getiren devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya
- B) Fransa
- C) İtalya
- D) İngiltere
- E) İspanya

7. XV. ve XVI. yüzyıllarda askerî, sosyal ve ekonomik alanlarda rakipsiz olan Osmanlı Devleti'nin zamanla eski gücünü kaybetmesinde;

- I. merkezîyetçi yapıya sahip olması,
- II. bilim ve teknik alanındaki gelişmelere ayak uyduramaması,
- III. kurumların kendini yenileyememesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Avrupalı bir kral: "Güçlü donanmamız ve diplomasiden iyi anlayan politikacılarımız sayesinde üzerinde güneş batmayan bir imparatorluk kurmaya çalışıyorum. Osmanlı Devleti stratejik konumu, yer altı ve yer üstü kaynakları açısından ülkem için çok önemlidir." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre, paragrafta bahsedilen Avrupa devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya   B) Fransa   C) İtalya
D) İngiltere   E) İspanya

9. Osmanlı tarihinde yaşanan;

- I. İnebahtı Savaşı,
- II. Preveze Deniz Savaşı,
- III. Çeşme Olayı

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki hâkimiyetine olumsuz etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

10. Rusya, Osmanlı Devleti'ne karşı Avusturya ile ittifak yaparak 1736-1739 savaşlarını gerçekleştirmiştir. Savaş neticesinde yapılan Belgrad Antlaşması ile:

- Avusturya, Pasarofça Antlaşması ile aldığı Belgrad'ı Osmanlı'ya geriye vermiştir.
- Azak Kalesi yıkılmak kaydı ile Rusya'ya bırakılmıştır.
- Rusya, Karadeniz'de ticaret ve savaş gemisi bulundurmamayı kabul etmiştir.

Buna göre,

- I. Ruslar, Akdeniz'e çıkabilme emeline ulaşmıştır.
- II. Ruslar Karadeniz'de seyrüsefer hakkını elde edemiştir.
- III. Avusturya, Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma siyasetini benimsemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti, Rusya ile imzaladığı Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'ın bağımsız olmasını kabul etmiş, Kırım Hanlığı'nın yalnızca dinî açıdan Osmanlı halifesine bağlı kalması benimsenmiştir. Ayrıca Rusya'ya, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbest ticaret hakkı tanınmış, Fransa ile İngiltere'ye tanınan ticari ayrıcalıklar Rusya'ya da verilmiştir.

Küçük Kaynarca Antlaşması'nın bu hükümlerine bağlı olarak aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkün değildir?

- A) Karadeniz'in Türk gölü olma özelliğinin sona erdiği
- B) Halifelik makamının dinsel gücünden yararlanılmak istendiği
- C) Rusya'nın sıcak denizlere inme siyasetinin sona erdiği
- D) Rusya'nın kapitülasyonlardan yararlanmaya başladığı
- E) Kırım ile olan dinî bağların korunmak istendiği

12. Osmanlı Devleti, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle kabul etmiştir?

- A) Zıhtovi Antlaşması
- B) Yaş Antlaşması
- C) Küçük Kaynarca Antlaşması
- D) Bükreş Antlaşması
- E) Belgrad Antlaşması

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 6

1. • Salankamen
• Zenta
• Petervaradin

Osmanlı tarihi düşünüldüğünde verilen yerlerde gerçekleşen savaşların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı donanmasının galip geldiği deniz zaferleridir.
B) Batı tarzında modernize edilmiş Osmanlı ordusu bu savaşlara katılmıştır.
C) Birleşik Avrupa ordularına karşı kaybedilmiş muharebelerdir.
D) Avusturya'nın galibiyetiyle sonuçlanan savaşlardır.
E) Osmanlı Devleti'nin doğu sınırlarını genişlettiği askerî başarılarıdır.

2. Avrupa'da dinî anlaşmazlıklar nedeniyle başlayan Otuz Yıl Savaşlarının birtakım siyasi, sosyal ve ekonomik sebepleri de bulunmaktadır.

Buna göre;

- I. Habsburg Hanedanı'nın, Avrupa'da tek hakim güç olmak istemesi,
II. Osmanlı Devleti'nin, Habsburgların Avrupa'da tek egemen güç olmasını engellemeye çalışması,
III. Fransa başta olmak üzere bazı devlet ve prensliklerin Habsburglara başkaldırma arzusu

durumlarından hangileri Otuz Yıl Savaşlarının nede-nini oluşturmaktadır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

3. **Osmanlı Devleti'nde "Nemçe Krallığı" olarak ifade edilen devlet, aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Prusya
B) Avusturya
C) Lehistan
D) Rusya
E) Venedik

4. • 1739 Belgrad Antlaşması
• 1774 KüçükKaynarca Antlaşması
• 1791 Zıstovi Antlaşması
• 1792 Yaş Antlaşması

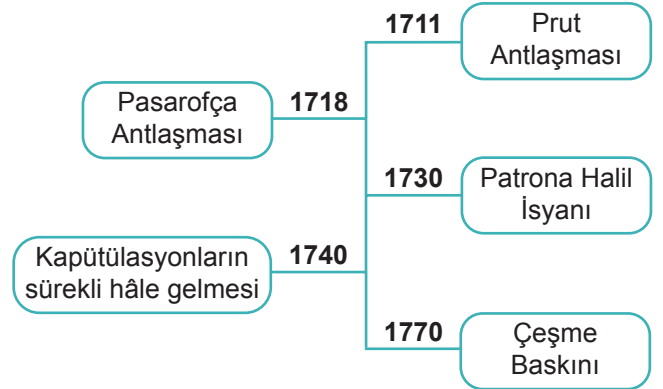
Kronolojik olarak sıralaması verilen antlaşmalar, aşağıdaki devletlerden hangileriyle yapılmıştır?

- A) İngiltere - Hollanda
B) Fransa - İsveç
C) Rusya - Avusturya
D) Portekiz - Lehistan
E) Prusya - Hollanda

5. **Osmanlı Devleti açısından 1590 Ferhat Paşa Antlaşması ile 1672 Bucaş Antlaşması'nın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) En geniş sınırlara ulaştırması
B) İpek Yolu'nun denetimini sağlaması
C) İran ile yapılmış olması
D) Yüksek tazminat kazandırması
E) Revan ve Bağdat'ın fethedilmesi

- 6.

1711 - 1770 yılları arası yaşanan olaylar dikkate alındığında XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Avusturya, Venedik ve Rusya ile mücadele edilmiştir.
II. Toplumda huzursuzluklar baş göstermiştir.
III. Karadeniz'in Türk gölü olma özelliği sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 6

7. 1700 İstanbul Antlaşması'yla elde ettiği yerleri yeterli görmeyen, ancak Avrupalı devletlerden de Osmanlı Devleti'ne yeniden savaş açılması çağrısına olumlu yanıt almayan Rusya; XVIII. yüzyılda farklı dönemlerde Lehistan, Avusturya, Prusya, Danimarka ve Protestan ülkelerin lideri İsveç'e savaş açmıştır.

Verilen bilgiye göre Rusya'nın izlediği bu politika aşağıdaki amaçlardan hangisini gerçekleştirmeye yöneliktir?

- A) Avrupalı devletlere karşı yeni bir ittifak kurmak
B) Baltık Denizi yoluyla sıcak denizlere ulaşmak
C) Ortodoksların koruyuculuğunu üstlenmek
D) Protestanlığın Rusya'da yayılmasını önlemek
E) Osmanlı Devleti ile mücadelede yeni cepheler açmak

8. 1769-1770 kışında Sırbistan'ın, Karadağ ile Eflâk ve Boğdan'da ayaklanmalar çıkarmasında ve Rusya'nın Tuna'ya kadar ilerleyip, 1770'de Çeşme Limanı'nda demirli Osmanlı donanmasına ait otuz kadar gemiyi ateşe vermesinde;

- I. Osmanlı Devleti'ne farklı cephelerden saldırmak,
II. Azak Denizi'nde askerî ve ticari gemi bulundurmak,
III. milliyetçilik akımının Balkanlarda yayılmasını önlemek

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

9. • Panslavizm politikası için uygun zemin bulma
• Boğazlardan geçiş hakkı elde etme
• Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma

Rusya'nın bu hedeflerine Küçük Kaynarca Antlaşması'nın,

- I. Rusya, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbest ticaret yapabilecek.
II. Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek.
III. Rusya, İstanbul'da daimi elçilik bulundurabilecek.

maddelerinden hangileri ile ulaştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

10. I. Kutsal Roma İmparatorluğu'nun parçalanması
II. Papalık temsilcisinin devletlerin kararlarına müdahale edememesi
III. Avrupa'da millî kiliselerin kurulması

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Avrupa'da ulus devlet anlayışına giden süreci olumlu etkilemiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

11.

Asya	Fransa	Ülkede gerileme ve iç karışıklıklar başladı.
Dilara	Almanya	Avrupa siyasetinin en önemli devleti oldu.
Tunahan	İngiltere	Küresel bir güç hâline geldi.

Otuz Yıl Savaşlarının sonucunda meydana gelen yukarıdaki olaylar ile devletlerin eşleştirildiği tabloda hangi öğrencilerin ifadeleri yanlıştır?

- A) Asya
B) Tunahan
C) Dilara
D) Asya ve Dilara
E) Asya, Dilara ve Tunahan

12. • Sekülerleşme
• Kilisenin güç kaybetmesi
• Modern devlet
• Mezhep özgürlüğü

Yukarıdaki anahtar kelimeler kullanılarak hazırlanan bir çalışmanın konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Orta Çağ'da Avrupa
B) Vestfalya Antlaşması
C) Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun Yükselişi
D) Avrupa'da Aydınlanma Çağı
E) Matbaanın İcadının Sonuçları

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 7

1. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda yürüttüğü temel politika aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevre ülkelerle iyi ilişkiler yürütmek
- B) Toprak bütünlüğünü korumak
- C) İhracata hız kazandırmak
- D) Yeni sömürgeler elde etmek
- E) Fetih politikalarına son vermek

2. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1711 yılında imzalanan Prut Antlaşması ile;

- Kaybedilen Azak Kalesi geri alındı.
- Rusya, İstanbul'da elçi bulunduramayacaktı.
- Rusya, Lehistan'ın iç işlerine karışmayacaktı.
- Demirbaş Şarl, ülkesine serbestçe geri dönebilecekti.

Buna göre, Prut Antlaşması ile ilgili verilenlerden hangisi söylenebilir?

- A) Rusya, savaştan başarı ile çıkmıştır.
- B) Rusya'nın, Lehistan üzerindeki etkisi artmıştır.
- C) Rusya, Karadeniz politikasında engellenmiştir.
- D) Rusya, Osmanlı egemenliğine girmiştir.
- E) Osmanlı Devleti kaybettiği toprakları alamamıştır.

3. Osmanlı Devleti 1724 İstanbul Antlaşması'nı imzalayarak İran'ın Kafkasya topraklarını aşağıdaki devletlerden hangisi ile paylaşmıştır?

- A) Rusya
- B) Avusturya
- C) İngiltere
- D) Lehistan
- E) Fransa

4. XVIII. yüzyılda Avrupa devletlerinin dış politikasında "Bizim ebedî düşmanlarımız ve dostlarımız yoktur, sadece ebedî ülke çıkarlarımız vardır." anlayışı önemli bir yer tutar.

Bu anlayışın Avrupa'da egemen olması;

- I. devletler arasında politika ve çıkar çatışmalarının artmasına,
- II. diplomasi ve ittifakların ön plana çıkmasına,
- III. millî çıkarların ve dinî birlikteliklerin önemini yitirmesine

durumlarından hangilerine ortam hazırlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Rusya, Çar Petro'dan itibaren sıcak denizlere inebilme siyasetini benimsemiştir.

Rusya'nın sıcak denizlere inmek için;

- I. Azak Kalesi'ni ele geçirme,
- II. Kırım'a hâkim olma,
- III. Leh ve İsveç topraklarında hak iddia etme

politikalarından hangilerini yürüttüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6. III. Ahmet, Osmanlı Devleti'nin kaybettiği toprakları geri almak için mücadele etmiştir. Bu doğrultuda;

- İstanbul Antlaşması ile Rusya'ya bırakılan Azak Kalesi, Prut Antlaşması'yla
- Karlofça Antlaşması ile Venedik'e bırakılan Mora ise Pasarofça Antlaşması ile geri alınmıştır.

Bu duruma bağlı olarak III. Ahmet Dönemi dış politikası hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Fetih politikalarını devam ettirme
- B) Denge siyasetini benimseme
- C) Eski sınırlarına ulaşmayı amaçlama
- D) Diplomatik temsilciliklerin gücünden faydalanma
- E) Aynı anda birden fazla devlete karşı mücadele etmekten uzak kalma

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 7

7. I. Küçük Kaynarca Antlaşması
II. Kapitülasyonların sürekli hâle gelmesi
III. Belgrad Antlaşması
IV. Patrona Halil İsyanı

XVIII. yüzyılda meydana gelen siyasi gelişmelerin kronolojik olarak sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III - IV
B) II - IV - III - I
C) IV - III - II - I
D) IV - II - III - I
E) II - III - I - IV

8. 1703'te Osmanlı Devleti'nin başına geçip Lale Devri boyunca padişahlık yapmıştır. 1730 tarihinde Patrona Halil İsyanı sonucunda tahttan çekilmiştir.

Bazı özellikleri verilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Mustafa
B) III. Ahmet
C) III. Selim
D) I. Mahmud
E) III. Mustafa

9. Aşağıdaki şehirlerin hangisindeki kaleler Pasarofça Antlaşması ile Venedik'e bırakılmıştır?

- A) Selanik
B) Erdel
C) Boğdan
D) Bosna
E) Belgrad

10. I. Prut Antlaşması
II. Belgrad Antlaşması
III. Küçük Kaynarca Antlaşması

Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda Rusya ile imzaladığı yukarıdaki antlaşmalardan hangileri kapitülasyonların yaygınlaşmasına neden olarak Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti 1718 Pasarofça Antlaşmasıyla Avusturya'ya vermek zorunda kaldığı Belgrad'ı, 1739 Belgrad Antlaşması ile geri almayı başarmıştır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Siyasi antlaşmalar sınır değişikliklerine neden olmuştur.
B) Belgrad Antlaşması, Osmanlı için kazançlı bir antlaşmadır.
C) Pasarofça Antlaşması güçler dengesini Osmanlı aleyhine etkilemiştir.
D) Osmanlı'nın Orta Avrupa'ya açılan kapısı yeniden ele geçirilmiştir.
E) Avusturya, Osmanlı Devleti'nden daha güçlü bir devlettir.

12. 1774 yılında Rusya ile imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Kırım'a bağımsızlık verilmesine
B) Rusya'nın kapitülasyonlardan faydalanmasına
C) Osmanlı Devleti'nin savaş tazminatı ödemesine
D) Rusya'nın Balkanlarda konsolosluk açabilmesine
E) Osmanlı'nın, Kırım üzerindeki bütün haklarını kaybetmesine

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 8

1. Osmanlı Devleti dış politikada mütekabiliyet esasını hangi yüzyıldan itibaren kullanmaya başlamıştır?

- A) XV. B) XVI. C) XVII.
D) XVIII. E) XIX.

2. Aşağıda yer alan Osmanlı Devleti ile İran arasında yapılan antlaşmalardan hangisi diğerlerinden daha önce imzalanmıştır?

- A) Kerden
B) Kasr-ı Şirin
C) Nasuh Paşa
D) Serav
E) Ferhat Paşa

3. Osmanlı Devleti'nin tarihinde ilk kez müzakere yaparak imzaladığı barış antlaşması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pasorofça
B) Zıtvatorok
C) Buçaş
D) Karlofça
E) Küçük Kaynarca

4. Karlofça Anlaşması'ndan sonra devlet idaresinde bürokratik unsurlar, askerî unsurlara göre daha ön plana çıkmıştır. Bu dönemden itibaren Divan-ı Hümayunun aşağıdaki üyelerinden hangisinin önemi artmıştır?

- A) Reis-ül kütta
B) Vezir-i Azam
C) Nişancı
D) Defterdar
E) Kazasker

5. Elif "XVII. yüzyılda Avrupa'da sömürgecilik ve okyanus denizciliği" konulu bir proje ödevi almıştır.

Buna göre, Elif'in aşağıdaki ülkelerden hangileri ile ilgili çalışmasına gerek yoktur?

- A) İspanya
B) İtalya
C) Portekiz
D) Hollanda
E) İngiltere

6. XVI. yüzyıl sonunda ağır bir mağlubiyete uğratarak İspanya'nın deniz hâkimiyetine son veren, bir ada ülkesi olmasının sağladığı avantajla hızla dünya ticaretine açılan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa
B) İspanya
C) İngiltere
D) Portekiz
E) Hollanda

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 8

7. Coğrafi keşifler sonucunda - - - - ve - - - - yeni yerler ve deniz yolları keşfederek sömürgeler oluşturmuştur. Ancak bu devletlerin kurduğu sömürge imparatorlukları uzun yaşamamış XVII. yüzyıl başlarında bu imparatorlukların topraklarına yeni sömürge devletleri el koymaya başlamıştır.

Parçada yer alan boşluklar aşağıdakilerden hangisi ile doldurulmalıdır?

- A) Fransa - İspanya
- B) İspanya - Portekiz
- C) İtalya - Fransa
- D) Almanya - İspanya
- E) Rusya - Portekiz

8. Osmanlı denizciliğinde kalyona geçiş önemli bir gelişme olmuştur. XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı donanmasındaki gemilerin tamamı kalyona dönüştürülmüştür. 1770'de yaşanan ağır yenilgiye kadar Osmanlı Devleti Akdeniz hâkimiyetini elinde tutmuştur.

Osmanlı Devleti aşağıda verilen yerlerin hangisinde 1770 yılındaki ağır yenilgisini almıştır?

- A) Kırım
- B) Sinop
- C) Çeşme
- D) Navarin
- E) İnebahtı

9. 1700 İstanbul Antlaşması'yla Rusya, aşağıdaki hangi kaleyi ele geçirerek ilk defa Karadeniz'e çıkma fırsatı bulmuştur?

- A) Kili
- B) Akkirman
- C) Kandiye
- D) Azak
- E) Çimpe

10. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin dış politikası içinde yer alır?

- A) Kaybedilen toprakları geri almak
- B) Fetihlere devam etmek
- C) Müzakere esasıyla antlaşmalar imzalamak
- D) Diplomasiye önem vermek
- E) Denge politikası izlemek

11. II. Viyana kuşatması sonrası oluşturulan Kutsal İttifaktaki birçok devlet ile mücadele etmek zorunda kalan Osmanlı Devleti bu kötü durumdan kurtulabilmek için konjonktürel ittifaklar arayışına girmiştir.

Metinde belirtilen bu durum Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin önemini ortaya koymuştur?

- A) Batı tarzı ıslahatların yapılmasının
- B) Merkezî otoritenin güçlendirilmesinin
- C) Jeopolitik konumun değerlendirilmesinin
- D) Ekonomik refahın artırılmasının
- E) Diplomatik ilişkilerin geliştirilmesinin

12. I. Safevilerle mücadele edilmesi
II. Celali İsyanlarının yaşanması
III. Orduda sipahi yeniçeri çekişmesinin olması

Yukarıdaki durumlardan hangileri Osmanlı Devleti'nin, Otuz Yıl Savaşları ile uğraşan Avrupa'nın güçsüz ve zayıf durumundan istifade edememesinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 1

1. Rönesans Avrupa'da bilim, güzel sanatlar ve edebiyat alanlarında yaşanan gelişmelerle ortaya çıkan "Yeniden doğuş" hareketidir.

Aşağıdakilerden hangisi Rönesans hareketinin sebeplerinden biri değildir?

- A) Matbaanın geliştirilmesi
- B) Sanat faaliyetlerini destekleyen "Mesen" sınıfının varlığı
- C) Skolastik düşüncenin önemini kaybetmesi
- D) Avrupa'da mezhep savaşlarının başlaması
- E) Antik dönem Yunan ve Roma eserlerinin incelenmesi

2. Orta Çağ Avrupa'sında kilise tarafından her şeyin din kuralları ile açıklandığı skolastik düşünce hâkimdir. Kiliseye aykırı bir görüş öne sürmek suçtur. Bu sebepten ötürü bir çok bilim adamı Engizisyon Mahkemelerinde yargılanarak cezalandırılmıştır. Skolastik düşünce Rönesans hareketi ile birlikte yıkılmıştır.

Bu bilgilere göre, Rönesans hareketinden sonra Avrupa'da aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

- A) Akıl ve bilimin önem kazanması
- B) Deney ve gözlem yönteminin kullanılması
- C) Dogmatik düşüncenin kabul görmesi
- D) Özgür düşünce ortamının oluşması
- E) Bilimsel çalışmaların hızlanması

3. XV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Avrupa'da ateşli silahlar etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Bu durumun;

- I. Orta Çağ kale surlarının aşılabilir hâle gelmesi,
- II. feodalitenin zayıflaması,
- III. merkezi krallıkların güç kazanması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenbilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. I. Coğrafi Keşifler
II. Kavimler Göçü
III. Reform

Avrupa'da yaşanan yukarıdaki gelişmelerden hangileri skolastik düşüncenin yıkılmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Avrupa'da zenginlik ölçüsü olan toprak, coğrafi keşifler ile birlikte yerini altın ve gümüşe bırakmıştır.

Buna göre, coğrafi keşiflerin ardından zenginliği artırmak için;

- I. tarım,
- II. ticaret,
- III. turizm

alanlarının hangilerinin Avrupa'da ön plana çıktığı söylenbilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. • İncil'in, Latince'den Avrupa dillerine çevrilmesiyle kili-seye ve din adamlarına olan güvenin sarsılması
• Deney ve gözleme dayalı pozitif bilimlerin ilerlemesi

Verilen durumlar aşağıdaki gelişmelerden hangisinin neticesinde yaşanmıştır?

- A) Haçlı Seferleri
- B) Coğrafi Keşifler
- C) Rönesans Hareketi
- D) Reform Hareketi
- E) Aydınlanma Çağı

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 1

7. Otuz Yıl Savaşlarını (1618-1648) Protestan Alman Prenslikleri kazanırken Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu savaşı kaybederek dağılmış, “din özgürlüğü mefhumu” Avrupa’da kesinlik kazanmıştır.

Bahsedilen gelişmeler aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile gerçekleşmiştir?

- A) Westphalia Antlaşması
- B) Prut Antlaşması
- C) Augsburg Antlaşması
- D) Bucaş Antlaşması
- E) Margos Antlaşması

8. Reform hareketleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Yeni Çağ başlarında Avrupa’da meydana gelen dinî düzenlemeleri ifade eder.
- B) İlk olarak Almanya’da başlayıp İngiltere, Fransa ve Kuzey Avrupa ülkelerine de yayılmıştır.
- C) Çeviri faaliyetleri ve matbaanın geliştirilmesi başlama-sında etkili olmuştur.
- D) Mezhep birliği sağlanmıştır.
- E) Katolik Kilisesinin otoritesi sarsılmıştır.

9. Avrupa’da “Rönesans” ile bilim, kültür ve sanat alanların-da gelişmeler sağlanırken, “Reform” ile din alanında yeni-den yapılanma gerçekleşmiştir.

Rönesans ve Reform hareketlerinin;

- I. kilisenin itibarının azalması,
- II. özgür düşüncenin gelişmesi,
- III. Avrupa’da “üniversite” eğitiminin başlaması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu söy-lenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Avrupa’da XVII ve XVIII. yüzyıllardaki gelişmelere öncülük eden düşünürler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Copernicus - Güneş Sistemi’nin varlığını savunmuş-tur.
- B) Thomas More - Özel mülkiyetin olmadığı toplumsal bir düzen tasarlamıştır.
- C) Machiavelli - “Devletler arası ilişkilerde devlet, amaca ulaşmak için hukuk dışı kurallara da başvurulmalıdır.” anlayışını benimsemiştir.
- D) Jean Jacques Rousseau - Devlet otoritesine karşı çı-kan bütün hareketleri ve destekçilerini halk düşmanı olarak görmüştür.
- E) Immanuel Kant - Feodalizmi ve aristokrasiyi destek-lemiştir.

11. Avrupa’da merkantilizm siyaseti madene ve paraya daya-lı zenginliği öne çıkartmış bu gerekçeyle iç ve dış ticarete önem verilmiştir.

Avrupa’da merkantilizm anlayışının benimsenmesi;

- I. yeni yolların aranması,
- II. hammadde ve pazar arayışının çoğalması,
- III. Avrupa’da güçlü ekonomiye sahip devletlerin ortaya çıkması

gelişmelerinden hangilerine sebep olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

12. Kavimler Göçü ile ortaya çıkan feodalitenin;

- I. Haçlı Seferleri,
- II. Coğrafi Keşifler,
- III. ateşli silahların kullanılması

gelişmelerinden hangileri ile zayıfladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi Yeni Çağ'da Osmanlı merkezî otoritesinin bozulmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Toprak yönetiminin bozulması
- B) Savaşların uzun sürmesi
- C) Tımar sisteminin bozulması
- D) Osmanlı parasının değer kaybetmesi
- E) Meşrutî yönetime geçilmesi

2. Osmanlı Devleti'nde iç isyanların çıkmasında ekonominin bozulması etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda Osmanlı ekonomisinin bozulmasına sebep olan gelişmelerden biri değildir?

- A) Tarımsal üretimin azalması
- B) Derbent teşkilatının kurulması
- C) Savaş masraflarının artması
- D) Tımar sisteminin bozulması
- E) Ulufelerde ve cülus bahşişlerinde artış olması

3. İlk olarak Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Bozoklu Celâl adlı sipahinin çıkardığı isyan daha sonra Anadolu'daki isyanların genel adı olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Celâli İsyanlarının sebeplerinden biri değildir?

- A) Yeniçeri maaşlarının düşük ayarlı akçeyle verilmesi
- B) Yerel yöneticilerin adaletsiz yönetimi
- C) Ekonominin bozulması
- D) İltizamın yaygınlaştırılması
- E) Halktan ağır vergiler alınması

4. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde isyanların yaşanması ve savaşlardan başarısızlıkla dönülmesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olamaz?

- A) Osmanlı'nın eski gücünü kaybettiğinin
- B) Ganimet gelirlerinin azaldığının
- C) Merkezî otoritenin zayıfladığının
- D) İslahatlara gereksinim duyulduğunun
- E) Avrupa'dan askerî destek alındığının

5. Osmanlı Devleti'nde, tımarların rüşvet karşılığında haksızca dağıtılması sistemin bozulmasına sebep olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi tımar sisteminin bozulmasının sonuçlarından değildir?

- A) Merkezî otoritenin zayıflaması
- B) Güvenlik zaafının doğması
- C) İstanbul isyanlarının yaşanması
- D) Tımar sahiplerinin dirliklerini kaybetmesi
- E) Celâli isyanlarının artması

6. Bir bölgenin vergisinin ihale yoluyla peşin alınması esasına dayanan sisteme iltizam denilmiştir.

İltizam sisteminde vergi kaynağı olan arazi aşağıdakilerden hangisi ile isimlendirilmiştir?

- A) İltizam
- B) Mukataa
- C) Mültezim
- D) Tımar
- E) Malikâne

7. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin bozulan ekonomisini dengede tutmak için aldığı tedbirlerden biri değildir?

- A) Müsadere
- B) Sanayi İnkılabı
- C) Para Tağşişi
- D) Malikâne Sistemi
- E) Esham Sistemi

8. Osmanlı Devleti'nde vergi gelirlerini toplama işinin ihale ile satışa çıkartılarak hazineye aktarılmasına "iltizam" sistemi denilmiştir. İhaleyi alan "Mültezimler" devlete peşin para ödeyerek bölgedeki vergileri toplama hakkını elde etmiştir. Mültezimlerin önemli bir kısmını askerî sınıftan gelenler oluştururken bu şahısların yerini zamanla zengin tüccarlar ve tefeciler almaya başlamıştır.

İltizam sisteminin doğurduğu sonuçlar arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Hazineye para girişinin sağlanması
- B) Halkın üzerindeki baskının artması
- C) Devletin, topraklardaki gücünün azalması
- D) Tarımsal üretimin çoğalması
- E) Köylerden şehirlere göç yaşanması

9. I. Tımarların hak etmeyen kişilere dağıtılması
II. Mültezimlerin halktan fazla vergi istemesi
III. Sekban adındaki ücretli askerlerin halktan haraç toplaması

XVII. yüzyılda yaşanan yukarıdaki gelişmelerden hangileri halkın topraklarını terk ederek şehirlere göçmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisinin ekonomide yaşanan sorunlardan kaynaklandığı söylenemez?

- A) Esham adıyla iç borçlanmaya gidilmesi
- B) Ayarı düşük para basılması
- C) Kırpılmış akçe uygulamasına geçilmesi
- D) Köylülerden öşür ve çift vergilerinin alınması
- E) Ulufelerin ödenememesi

11. Osmanlı Devleti, 1739 Belgrad Antlaşması'nın imzalanmasında arabuluculuk yapan Fransa'ya daha önceden padişahların saltanatı süresince geçerli olarak verilen kapitülasyonları, 1740'ta yapılan antlaşma ile sürekli hâle getirerek vermiştir.

Bu durumun;

- I. Fransa'nın Doğu ticaretinde iyi bir konuma gelmesine,
- II. Avrupa Devletlerinin Osmanlı Devleti'ne karşı baskılarının artmasına,
- III. Osmanlı Devleti'nde siyasi başarısızlıkların sona ermesine

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Yeni Çağ'da feodalitenin yıkılmasıyla monarşiler kurulurken, Osmanlı Devleti'nde ise mahallî aktörler (ayan ve eşraf) ön plana çıkmaya başlamıştır.

Buna göre;

- I. Avrupa'da merkezî devletler güç kazanmıştır.
- II. Osmanlı Devleti'nde merkezî otorite zayıflamıştır.
- III. Osmanlı Devleti'nin hâkimiyet alanı daralmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 3

1. XVII. yüzyılda I. Ahmet ile başlayan Ekber ve Erşed usulünün uygulanmasıyla ortaya çıkan sonuçlar arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Taht kavgaları önlenmiştir.
- B) Sancağa çıkma usulü kaldırılmıştır.
- C) Devlet adamları ve Valide Sultanların etkisi artmıştır.
- D) Şehzadeler güç kazanmıştır.
- E) Kardeş katli sona ermiştir.

2. Protestanlığın ortaya çıkması ile Papalık, Hristiyanların üzerindeki dinî, politik ve ekonomik üstünlüğünü kaybetmiştir. Böylece Hristiyanlığın devlet ve toplum hayatındaki etkisi azalmış ve sekülerleşme adı verilen kavram ortaya çıkmıştır.

Bu bilgiden hareketle sekülerizm kavramı Avrupa'da;

- I. devlet ve kilise hukukunun ayrılması,
- II. kilisenin kamusal alana müdahalesinin engellenmesi,
- III. diplomaside din ve mezhep yerine çıkar ilişkilerinin ön planda tutulması

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Avrupa'da XV ve XVIII. yüzyıllarda hâkim olan merkantilizm, ülkelerin güç ve zenginliğinin sahip olduğu değerli madenlerle ölçülebileceği fikrine dayanan bir ekonomik sistemdir.

Merkantilizm anlayışı Avrupa'da;

- I. nüfusu artırmaya yönelik politikalar üretilmesi,
- II. asker sayısının artması,
- III. ucuz iş gücünün ortaya çıkması

durumlarından hangilerinin yaşanmasına sebep olmuştur ?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

- 4. I. Üretimin atölyelerde ve el tezgâhlarında yapılması
- II. Sikke tashihi ve taşışi politikalarına yönelmesi
- III. Tımar topraklarının mukataa hâline getirilmesi

Yukarıda verilen uygulamalardan hangileri, XVI. yüzyıldan itibaren içine düştüğü ekonomik buhran sebebiyle nakit para ihtiyacını gidermek için çareler aramaya başlayan Osmanlı Devleti'nin bu sorununa çözüm olabilecek bir adım olarak değerlendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. XVII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşanan, tımarların saray görevlilerinin eline geçerek özel mülk veya vakfa dönüştürülmesi, tımarların sipahiler dışında kimselere verilmesi, dirliklerin parayla alınıp satılır hâle gelmesi gelişmelerinin;

- I. rüşvet ve iltimasın çoğalması,
- II. ayan ve eşrafların güçlenmesi,
- III. köylerde nüfusun hızlı artması

durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti, Avrupa'daki gelişmeleri takip edip değişen dünya düzenine ayak uydurma noktasında yetersizliğini XVII. yüzyılda hissetmeye başlamıştır. Bu yüzden devlet kurumlarındaki bozulmaların ve savaşlardaki başarısızlıkların nedenlerini bulmak için bazı devlet adamlarına risaleler hazırlatılmıştır.

İlmî, siyasi, askerî ve sosyal içeriklere sahip bir risale hazırlayarak, hazırladığı risalesini IV. Murat ve kardeşi I. İbrahim'e sunan devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Katip Çelebi
- B) Ayni Ali Efendi
- C) Defterdar Sarı Mehmet Paşa
- D) Lütü Paşa
- E) Koçi Bey

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 3

7. Dünyanın yuvarlak olduğunu ve Güneş'in etrafında döndüğünü ispatlayarak bu teorisiyle kilise tarafından dogma hâline getirilen Aristo ve Batlamyus'un öğretilerine karşı çıkan bilim insanı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Kepler
- B) Newton
- C) Copernicus
- D) Galileo
- E) Pascal

8. XVI. yüzyılda Hristiyanlık inancında yer alan "gerçek hayatın ölümle başladığı" anlayışının yerini "İnsan yeryüzündeki yaşantısında mutlu olmalıdır." anlayışı almıştır.

Bu düşüncenin aşağıdaki gelişmelerden hangisi sonrasında ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Reform
- B) Coğrafi Keşifler
- C) Rönesans
- D) Fransız İhtilali
- E) Magna - Carta

9. XVI. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin, içine düştüğü ekonomik buhran sebebiyle nakit para ihtiyacını gidermek için tımar topraklarını mukataa hâline getirerek hazineye yeni gelir kaynakları oluşturma yoluna gitmesinin;

- I. bazı kişilerin nüfuz sahibi olması ve zenginleşmesi,
- II. salyaneli eyaletlerin sayısının artması,
- III. çiftbozan vergisinin yaygınlaşması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde; 1560 civarında yaklaşık 40 bin kapıkuluna yılda 1200 yük akçe kadar ulufe verilirken 1620 civarında 100 bin kapıkuluna 4000 yük akçelik ulufe verilmiştir.

Bu bilgiyle Osmanlı Devleti'nde,

- I. Kapıkulu askerleri önem kazanmıştır.
- II. Hazine giderleri artmıştır.
- III. Tımarlı sipahi sayısı artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

(2019 AYT)

11. Aşağıdakilerden hangisi, XVI. yüzyılda Martin Luther'in görüşlerinin Avrupa'da hızla yayılmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Sanayi Devrimi'nin yaşanması
- B) Matbaanın rolü
- C) Alman prenslerin desteği
- D) İncil'in Almancaya çevrilmesi
- E) Hümanizm'in etkisi

(2019 AYT)

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda baş gösteren İstanbul Ayaklanmaları'nın nedenlerinden biri değildir?

- A) Yeniçerilerin ulufelerinin ayarı düşük akçe ile ödenmesi
- B) Taht değişiklikleri yüzünden cülus bahşisi sorununun ortaya çıkması
- C) Kapıkulu Ocaklarına usulsüz ve gereğinden çok asker alınması
- D) Devlet adamlarının kendi çıkarları için Kapıkullarını kışkırtması
- E) Sancağa gönderilen şehzadeler arasında taht kavgaları yaşanması

(2021 AYT)

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 4

1. XVI. yüzyıldan itibaren Amerika'dan gelen ve gide-
rek artan miktardaki gümüşün, burada da kalmaya-
rak İpek Yolu üzerinden İran'a, oradan da Hindistan'a
geçmesinin Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişme-
lerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Akçenin değerinin düşmesi
- B) Anadolu'da nüfusun artması
- C) Bakır ve gümüş para basılması
- D) Ekonomik yapının gelişmesi
- E) Fiyat istikrarının sağlanması

2. Avrupa'nın ateş gücü ve askerî etkinliği karşısında,
silahlı yeniçerilerin sayısını artıran ve ateşli silahlar
kullanabilen yeni birlikler oluşturan devletin hamlesi-
ni "Eski zamanda İslam askeri az, öz, temiz ve disiplinli
iken şimdi başka asker kalmayıp kulluk ulufeli kula kalıp
âleme fesat tohumu ekildi. İstedikleri zaman sefere gider-
ler, itaat yok padişah'tan korku yok." sözleriyle değeren-
diren Koçi Bey'in bu uygulamanın yol açtığı;

- I. merkezî otoritenin zayıflaması,
- II. donanma gücünde kadırgadan kalyona geçilmesi,
- III. Yeniçeri Ocağı'nda disiplinin bozulması

sorunlarından hangileri üzerinde durduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. XVI. yüzyıldan itibaren içine düştüğü ekonomik buh-
ran sebebiyle nakit para ihtiyacını karşılamak isteyen
Osmanlı Devleti;

- I. malikâne sistemine geçilmesi,
- II. imdad-ı seferiyye vergisinin alınmaya başlanması,
- III. âyan ve eşrafın güçlendirilmesi

tedbirlerinden hangilerini uygulamaya koymuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

- 4. • Sikke tashihi
- İltizamın yaygınlaştırılması
- Sikke taşışşı
- Kapitulasyonların sürekli hâle getirilmesi

XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin aldığı bu ekonomik
tedbirlerin en önemli amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cihan hâkimiyeti anlayışını devam ettirmek
- B) Avrupa ile ekonomik ilişkileri geliştirmek
- C) Orduya kaynak aktarmak
- D) İslam dünyası liderliğini sürdürmek
- E) Bütçe açığını kapatmak

- 5. I. Salgun
- II. Çiftbozan
- III. İmdad-ı Seferiyye

Yukarıdakilerden hangileri XVI. yüzyıldan itibaren
ekonomik problemler yaşayan Osmanlı Devleti'nin
halktan almaya başladığı örfi vergilerdendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

- 6. I. Tımarların, sipahiler dışındaki kişilere verilmesi
- II. Nüfusun hızla artması
- III. Dirliklerin parayla alınıp satılır hâle gelmesi
- IV. Enflasyonun yükselmesi

Yukarıdakilerden hangileri tımar sisteminin bozulma-
sının yönetsel sebeplerindendir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I ve IV
- E) II ve IV

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 4

7. Osmanlı Devleti'nde, devlete ait herhangi bir vergi gelirinin, belirli bir yıllık bedel karşılığında toplanması şeklinde ortaya çıkan ihale sistemine ne ad verilirdi?

- A) İltizam
- B) Menşur
- C) Tımar
- D) Salyane
- E) Celali

8. I. Coğrafi Keşifler
II. Reform Hareketleri
III. Sömürgecilik
IV. Otuz Yıl Savaşları

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin Batı karşısındaki ekonomik üstünlüğünü kaybetmeye başlamasında önemli bir etken olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) II ve IV

9. Osmanlı Devleti'nde hangi yüzyıldan itibaren Avrupa tarzında eğitim veren okullar açılmaya başlamıştır?

- A) XVI.
- B) XVII.
- C) XVIII.
- D) XIX.
- E) XX.

10. İtalyan sanatçılardan Machiavelli "hükümdar" adlı eserinde devletin dinî yasalara göre değil akıl ve bilime göre yönetilmesinin gerektiğini savunmuştur.

Bu düşünce Avrupa'da;

- I. mutlakiyet,
- II. laiklik,
- III. teokratik

kavramlarından hangilerinin önem kazandığını gösterir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Bu bilim insanına göre tarih, en eski devirlerden beri meydana gelen hadiseleri ve ibret alınacak vakaları öğreten ilimdir. Ona göre tarih, âlimlerin zekâsını artırır ve akıllı insanlar, tarih bilgisi sayesinde daha uyanık olur. Halk tarih sayesinde eski hadiseleri öğrenir ve yüksek zümre ise onun sayesinde bazı sırları çözerek irfan derecesi kazanır.

Metinde görüşlerine yer verilen bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşıkpaşazâde
- B) Ahmet Cevdet Paşa
- C) Efdaleddin Bey
- D) Katip Çelebi
- E) Naima

12. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde Gutenberg ile ilgili doğru bir bilgi verilmiştir?

- A) Avrupa'da ilk matbaayı kuran kişidir.
- B) İngiltere'de ilk defa kağıt üretimini gerçekleştirmiştir.
- C) Parşömeni geliştirerek daha kullanışlı hâle getirmiştir.
- D) Fransa'da kütüphanecilik çalışmalarını başlatmıştır.
- E) Almanya'da matbaacılık tekniğini geliştirerek modern matbaayı kurmuştur.

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 5

1. Osmanlı Devleti I. Ahmet zamanında “Ekber ve Erşed Sistemi” ile hanedanın yaşça en büyük ve olgun üyesinin hükümdar olmasını benimsemiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti’nde aşağıdaki alanlardan hangisinde değişiklik yapıldığı söylenebilir?

- A) Veraset Sistemi
- B) Sancak Sistemi
- C) Tımar Sistemi
- D) Devşirme Sistemi
- E) Eyalet Sistemi

2. Osmanlı Devleti’nin, “Arayış Yılları”nda merkezî otoritesi-nin zayıflaması iç isyanlara sebep olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti’nde iç isyanların çıkmasında etkili değildir?

- A) Tımar sisteminin bozulması
- B) İltimasın yaygınlaşması
- C) Yönetimde valide sultanların etkili olması
- D) Veraset sisteminde değişiklik yapılması
- E) Hükümdarın, Divanıhümayun başkanlığını sadrazama bırakması

3. Osmanlı Devleti’nde “Kafes usulü”ne geçilmesi ile tahta çıkan padişahlar yönetim tecrübesinden yoksun kalmışlar, sarayda bulunan valide sultan ve saray adamları ise yönetimde etkili olmaya başlamışlardır.

Osmanlı Devleti’ndeki bu durum aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) İç isyanların yaşanmasında
- B) Merkezî otoritenin zayıflamasında
- C) Devlet idaresinde istikrarın bozulmasında
- D) Halkın, yönetime olan güveninin sarsılmasında
- E) Kardeş katlinin yasallaştırılmasında

4. “Korkunç bir yeniçeri isyanıydı. Bir Osmanlı padişahı ilk kez yeniçeriler tarafından katledilmekteydi. Hem de devleti güçlendirmek istediği için, yapmayı düşündüğü ıslahatlar yeniçerilerin çıkarlarını zedelediği için...”

Yazarın yukarıdaki anlatımı Osmanlı Devleti’nin hangi dönemini betimlemektedir?

- A) II. Mahmut
- B) Yavuz Sultan Selim
- C) I. Ahmet
- D) II. Osman
- E) IV. Mehmet

5. II. Osman, asker üzerindeki gücünü hissettirme fikriyle “Hotin Seferi”ne bizzat katılmıştır. Seferde, yeniçerilerin isteksizliğini tespit eden hükümdar yeniliklere direnç oluşturacak bu kurumu kaldırmayı düşünmüştür.

Bu duruma bağlı olarak II. Osman hakkında aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkün değildir?

- A) Köklü bir reform düşüncesine sahip olma
- B) Yeniçerilerin disiplinden yoksun olduğunu tespit etme
- C) Askerî alanda ıslahata ihtiyaç duyma
- D) Otoritesini kuvvetlendirmeyi amaçlama
- E) Askerî kurumlar arasında çatışma ve rekabeti engelleme

6. IV. Murat, devletin kötüye gidişinin sebepleri ve bu gidişin durdurulması hakkında raporlar (layihalar) hazırlatarak aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeyi amaçlamıştır?

- A) Halk iradesine dayalı bir yönetim oluşturmayı
- B) Farklı dinî inançların yönetime yansımaları sağlamayı
- C) Sorunlara kalıcı çözümler getirmeyi
- D) Yabancı devletlerin, ülkenin iç işlerine karışmasını engellemeyi
- E) Ülke yönetimini sağlayacak bir danışma meclisi oluşturmayı

7. IV. Murat Dönemi'nde Anadolu ve eyaletlerdeki isyanlar bastırılmış, hazırlanan risaleler rehberliğinde ıslahatlar yapılmıştır.

Buna göre;

- I. sorunlara çözüm üretildiği,
- II. merkezî otoritenin güçlendirilmeye çalışıldığı,
- III. devletin eski gücüne kavuşturulduğu

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde tarih yazımı ile görevli memura "vakanüvis" denilir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin ilk vakanüvisidir?

- A) Mustafa Naima
B) İbrahim Peçevi
C) Süleyman İzzî
D) Ahmet Vasıf
E) Raşit Mehmet

9. Paris'e elçi olarak atanan Yirmi Sekiz Mehmet Çelebi tarafından yazılan ve Osmanlı'nın "Batı'ya açılan ilk pencere"si olarak kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sefaretname
B) Layiha
C) Risale
D) Mektubat
E) Salname

10. Aşağıdakilerden hangisi III. Ahmet Dönemi'nde yapılan yeniliklerden biri değildir?

- A) İlk Türk matbaasının kurulması
B) Çiçek aşısının yapılması
C) İtfaiye ocağının kurulması
D) Tercüme Encümenliğinin kurulması
E) Nizamıcedit ordusunun kurulması

11. XVIII. yüzyılda İstanbul'da Avrupa tarzı giyim, eğlence ve yaşam tarzı moda olurken; Paris'te Osmanlı elçiliğinin etkisiyle Osmanlı modasının başlaması aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Batı uygarlığının, Osmanlı'dan üstün olduğunun
B) Osmanlı ve Batı uygarlıklarının karşılıklı etkileşim içinde bulunduğu
C) Batı kültürünün Anadolu'da reddedildiğinin
D) Doğu ve Batı kültürleri arasında benzerliklerin bulunduğu
E) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü sağlayacak güce sahip olmadığı

12. Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaasının kullanılmasına bağlı olarak aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

- A) Hattatlar loncasının öneminin azaldığı
B) Kültür hayatının canlandığı
C) Kütüphaneciliğin geliştiği
D) Osmanlı Devleti'nin siyasi gücünün arttığı
E) Basın-yayın faaliyetlerinin hız kazandığı

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 6

1. XV. yüzyıl sonlarında Yeni Dünya'ya ilk defa Kristof Colomb ulaşmışsa da yeni bir kıta keşfettiğini fark edememiş ve buranın Hindistan olduğunu varsaymıştır. Kolomb'dan daha sonra Floransalı Amerigo Vespucci buranın yeni bir kıta olduğunu keşfetmiştir. Keşiften sonra bu yeni kıta uzun süredir çıkmazda olan Avrupa ekonomisi için yeni bir umut kapısı olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Yeni Dünya'da koloniler kuran devletler arasında sayılmaz?

- A) İspanya
- B) Fransa
- C) İngiltere
- D) Hollanda
- E) Almanya

2. Yeniçeri Ocağı'nın bozulmasında en önemli etken, devşirme sistemi kurallarına aykırı bir şekilde ocağa kayıt yapılmasıdır. Hristiyan çocuklar muayene edilmeden ya da rüşvetle devşirme olarak alınmış ve tutulması gereken - - - - Defterine pek önem verilmemiştir. Daha önce ocağa girmesi yasak olan Müslümanlar da dâhil pek çok kesimden kişi ocağa girebilmiştir.

Verilen boşluğa aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Mühimme
- B) Şeriye
- C) Eşkâl
- D) Tahrir
- E) Aman

3. Türk devletlerinin siyasi tarihlerine baktığımızda iç karışıklık ve taht kavgalarının yoğun olarak yaşandığını görürüz. Bu durum Osmanlı Devleti'nde de aynen devam etmiştir. Ancak Osmanlı tarihinde ilk defa XVII. yüzyıl, taht mücadelelerinin yaşanmadığı bir dönem olmuştur.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekber ve Erşed sistemine geçilmesi
- B) Devletin hanedanın ortak malı olması
- C) Ülkenin padişah ve çocuklarının olması
- D) Tahta geçenin kardeşlerini öldürebilmesi
- E) Merkezî yönetimin güçlü olması

4. 1718'de Pasarofça Anlaşması ile başlayıp 1730'da Patrona Halil İsyanı ile biten dönem Lale Devri diye adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu devrin özelliklerinden biri değildir?

- A) Matbaanın kullanılmaya başlanması
- B) Diplomasiye önem verilmesi
- C) Barışın korunmaya çalışılması
- D) Çiçek hastalığına karşı aşı geliştirilmesi
- E) Yenileşmenin bir halk hareketi olarak doğması

5. "1574'te Osmanlı bütçesi ilk defa 6.5 milyon akçe açık vermiştir. Osmanlı Devleti'nin para birimi olan akçe, flori karşısında değer kaybetmeye başlamıştır."

Yukarıdaki açıklamayı yapan bir tarihçi, bu tezinin sebeplerini açıklarken;

- I. Amerika'nın keşfiyle Avrupa'ya çok miktarda altın ve gümüş taşınması,
- II. Avrupa'nın ticaret hacminin artması,
- III. Akdeniz limanlarının önem kazanması

durumlarından hangilerini kullanamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. • Avarızın düzenli olarak toplanması
• Malikâne sisteminin uygulanması
• İltizam sisteminin yaygınlaşması

Osmanlı Devleti'nin belirtilen uygulamalara ihtiyaç duymasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taht kavgalarını önlemek
- B) Ayanların yükselişini engellemek
- C) Toprak kayıplarını azaltmak
- D) Bütçe açıklarını kapatmak
- E) Celâli İsyanlarının önüne geçmek

Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı - 6

7. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulmasının nedenlerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Nüfusun hızlı artması
- B) Anadolu'da suhte isyanlarının başlaması
- C) Dirliklerin parayla alınıp satılır hâle gelmesi
- D) Uzun süren savaşların ekonomik yapıyı sarsması
- E) Toprakların liyakat esasına uygun dağıtılmaması

8. I. Klasik dönemdeki uygulamalara dönme fikri hâkimdir.
II. Avrupa'da meydana gelen değişime yoğunlaşmıştır.
III. Tımar ve zeametlerin ehline verilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Yukarıdakilerden hangileri XVII. yüzyıl layihalarının ortak özelliklerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. XVII. yüzyıl sadrazamlarından Lütfi Paşa'nın Osmanlı Devleti'nde tespit ettiği sorunları ve çözüm önerilerini ele aldığı eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevârih-i Âli Osman
- B) Âsafnâme
- C) Siyasetnâme
- D) İskendernâme
- E) Danişmentnâme

10. Rönesans ve Reform'un ortaya çıkardığı fikir hareketleriyle birlikte filozoflar, kurallar ve kanunlar geliştirmiş ve doğal dünyayı nasıl anlayabileceklerini araştırmıştır. Bu filozofların "İnsanlık, yaşamı bilimin kurallarıyla anlayabilir." düşüncesi, bilimde büyük değişimleri ortaya çıkarmıştır. Bilimin yeni kanunlar ortaya koymak için kullanılması, bu dönemin Akıl Çağı olarak adlandırılmasını sağlamıştır.

Aşağıdaki bilim insanlarından hangisi bahsedilen dönemde yaşamamıştır?

- A) Batlamyus
- B) Newton
- C) Galileo
- D) Kepler
- E) Copernicus

11. Tablo: Aydınlanma Çağı düşünür ve eserleri

	Düşünür	Eser
I	Thomas Moore	Ütopya
II	Immanuel Kant	Toplum Sözleşmesi
III	J.J. Russo	Saf Aklın Eleştirisi
IV	Machiavelli	Hükümdar (Prens)

Yukarıdaki tabloda verilen düşünür-eser eşleştirmelerinden hangi iki eser yer değiştirirse bilgi doğru olur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Haçova Savaşı'nda, Sivas sancakbeyine vekâlet etmiş paralı bir asker olan - - - - devlete karşı isyanı, ilk büyük Celâli İsyanı'dır.

Yukarıdaki ifadenin doğru olabilmesi için boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Deli Hasan'ın
- B) Karayazıcı'nın
- C) Tavi Halil'in
- D) Canboladoğlu'nun
- E) Kalenderoğlu Mehmed'in

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 1

1. XVIII. yüzyılda Avrupa'da her türlü üretim faaliyetinde, kol gücünün yerini makine gücünün alması ile başlayan değişimin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Helenistik Çağ B) Sanayi İnkılabı
C) Lale Devri D) Akıl Çağı
E) Fransız İhtilali

2. Sanayi İnkılabı ile Avrupa'da üretimin merkezi topraktan, endüstriyel alanlara kaymış, fabrikaya dayalı üretim çoğalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti üzerindeki olumsuz etkilerinden değildir?

- A) Küçük sanayi atölyelerinin çökmesi
B) Ülkenin açık pazar hâline gelmesi
C) Dış ticaret açığının artması
D) Ülkenin jeopolitik öneminin azalması
E) İthalata dayalı tüketimin çoğalması

3. XVIII. yüzyılda siyasi ve askerî alanda Batı ile geliştirilen ilişkiler Osmanlı toplumunu etkilemeye başlamıştır.

Buna göre;

- I. Paris'ten elbise, mobilya ve kitapların getirilmesi,
II. Avrupa yaşam tarzının moda olması,
III. Divan edebiyatında yeni eserlerin verilmesi

durumlarından hangilerinin, Osmanlı'da Batı kültürünün etkisi ile ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. III. Selim Dönemi'nde Avrupalı devletlerin önemli başkentlerinde daimî elçilikler açılmıştır.

Bu uygulamayla;

- I. Avrupa devletlerinin yakından tanınması,
II. Osmanlı Devleti'ne karşı oluşabilecek ittifaklardan zamanında haberdar olunması,
III. Azınlık isyanlarının engellenmek istenmesi

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. XIX. yüzyılın başlarında dünya siyasetine yön veren devletler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İngiltere B) Rusya C) İtalya
D) Fransa E) Avusturya

6. "Şark Meselesi" kavramı Avrupalı devletlerin aşağıdaki devletlerden hangisi ile olan ilişkilerini tanımlamak için kullanılmıştır?

- A) Osmanlı Devleti
B) Rusya
C) Prusya
D) Bulgaristan
E) Avusturya

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 1

7. Fransız İhtilali'nin zararlarını en aza indirmek için bir araya gelen İngiltere, Prusya, Rusya ve Avusturya "Metternich Sistemi" diye anılan bir politika oluşturdular. Bu politika ile Avrupa'nın neresinde bir ayaklanma çıkarsa çıksın hep birlikte hareket edilecek, ayaklanmalar bastırılacaktı.

Buna göre;

- I. Rusya'nın Balkan uluslarını Osmanlıya karşı kışkırtması,
- II. Yunan İsyanına İngiltere ve Rusya'nın destek vermesi,
- III. 1815'te Avrupa devletlerinin sınırlarının yeniden çizilmesi

gelişmelerinden hangilerinin, Avrupa Devletlerinin Metternich sistemine uymadıklarının ve iki yüzlü bir siyaset izlediklerinin kanıtıdır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. "Şark Meselesi" kavramı ilk kez nerede siyasi bir terim olarak kullanılmıştır?

- A) Yalta Konferansı
B) Viyana Kongresi
C) Paris Konferansı
D) Berlin Konferansı
E) Karlofça Antlaşması

9. Şark Meselesi'nin Avrupa'nın siyasi gündemine girmesindeki temel sebep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi İnkılabı'nın yaşanması
B) Balkanlarda millî duyguların gelişmesi
C) Fransız İhtilali'nin gerçekleşmesi
D) Osmanlı Devleti üzerindeki emeller
E) Almanya'nın siyasi birliğini sağlaması

10. XVIII. yüzyıl sonlarına kadar Osmanlı Devleti ile ilişkileri iyi olan ancak çıkarları söz konusu olduğunda Osmanlı toprağı olan Mısır'ı işgal eden, Osmanlı Devleti aleyhine Rusya ile Tilsit Antlaşması'nı imzalayan Avrupa devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa   B) Almanya   C) İngiltere
D) Avusturya   E) Lehistan

11. • Avusturya; Orta Avrupa ve Balkan hâkimiyeti için Osmanlı Devleti ile savaşmış, Rusya ile Dakya Projesi içerisinde yer almış, yüzyılın sonlarına doğru ise Rusya'ya karşı cephe alıp Osmanlı Devleti ile barış yapmıştır.
- Rusya; Çar Deli Petro ile birlikte Baltık Denizi'ne hâkim olmak, Kırım'ı alıp Boğazlardan Akdeniz'e inmek amacıyla Osmanlı Devleti ile savaşmış, yüzyılın sonlarına doğru İngiltere ve Fransa yayılcılığına karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer almıştır.

Buna göre XVIII. yüzyılda Avrupa devletlerinin politikaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Dinî birliktelik ittifakların kurulmasını sağlamıştır.
B) Devletlerin ebedi dostları ya da düşmanları yoktur, ebedi çıkarları vardır.
C) Devletlerin politikaları değişmezlik gösterir.
D) Avrupa devletleri Osmanlı Devleti'ne karşı her zaman birlikte hareket etmişlerdir.
E) Osmanlı Devleti topraklarında sömürge bölgeleri oluşturulmaya başlanmıştır.

12. XVIII. ve XIX. yüzyıllarda meydana gelen uluslararası gelişmelerle ilgili aşağıda verilen neden-sonuç ilişkilerinden hangisi yanlıştır?

	Neden	Sonuç
A)	Fransız İhtilali'nin yaşanması	Milliyetçilik akımının imparatorlukların yapısını bozması
B)	Sanayi İnkılabı'nın gerçekleşmesi	Ham madde ve pazar arayışının artması
C)	Napoleon Savaşları	Avrupa'da Fransa'nın başarısız olması
D)	Viyana Kongresi'nin düzenlenmesi	Meternik sistemi adı verilen bir politikanın oluşturulması
E)	Osmanlı Devleti'ne karşı işgalci faaliyetlerin başlaması	Osmanlı Devleti'nin yalnızlık politikasını benimsemesi

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 2

1. Rusya sıcak denizlere inebilmek için Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü tehdit etmiştir.

Rusya bu politikasına bağlı olarak;

- I. Balkanlarda milliyetçilik akımlarını destekleme,
- II. Türkistan bölgesini işgal etme,
- III. azınlık ayaklanmalarını kışkırtma

durumlarından hangilerini gerçekleştirmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde ilk bağımsız olan azınlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sırplar
B) Yunanlılar
C) Ermeniler
D) Karadağlılar
E) Bulgarlar

3. Osmanlı Devleti için ilk kez "Hasta Adam" ifadesini kullanan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya
B) Prusya
C) Almanya
D) Avusturya
E) Fransa

4. Rumlar ilk isyanı 1820'de Eflak'ta başlattılar. İngiltere, Fransa ve Rusya; Rum azınlığına özerklik vermeyi kabul etmeyen Osmanlı Devleti'ne savaş açmış, savaştan sonra yapılan Edirne Antlaşması ile Yunanistan bağımsızlığını ilan etmiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışılmıştır.
B) Rum isyanı uluslararası bir sorun niteliği kazanmıştır.
C) Osmanlıların Balkanlardaki hâkimiyeti sona ermiştir.
D) Rumlar, askerî ve diplomatik desteğe sahip olmuştur.
E) Rumlar, bazı Avrupalı devletler tarafından desteklenmiştir.

5. İngiltere, Fransa ve Rusya'nın; Yunanistan hakkındaki taleplerini Osmanlı Devleti'ne kabul ettirebilmek için Osmanlı donanmasını yaktıkları yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sinop
B) Navarin
C) İnebahtı
D) Çeşme
E) Çınar

6. "Ben, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için her alanda ıslahat yapan bir padişahım. Ülkem her alanda yabancıların ve azınlıkların taarruzu altında kıvranmaktadır. "Hasta adam" diye tabir edilen Osmanlı Devleti'ni güçlendirmek için Yeniçeri Ocağı'nı kaldırdım. Denge siyaseti izledim. Ama ıslahatlarım meyvesini vermeden devletimi bir davanın içinde buldum. İngiltere, Fransa ve Rusya'nın iki yüzlü siyasetleriyle uğraşmak zorunda kaldım."

Verilen konuşma aşağıdaki padişahlardan hangisine aittir?

- A) II. Mahmud   B) III. Ahmet
C) Abdülmecid   D) IV. Mehmet
E) II. Abdülhamid

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 2

7. Rus Çarı I. Nikola'nın, İngiliz Elçisi Sir Hamilton Seymour'a söylediği "Osmanlı Devleti kritik bir durumdadır. Memleket, kendi kendine parçalanıyor. Düşüşü çok büyük ve felaketli olacaktır. İngiltere ile Rusya'nın bu mesele üzerinde tam bir anlaşmaya varmaları, birbirlerine haber vermeden tek bir adım atmamaları gerekir." sözlerine bağlı olarak uluslararası siyaset hakkında aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Rusya'nın İngiltere ile diplomaside ortak hareket etmeyi istediği
- B) Osmanlı Devleti'nin parçalanmasının dünya siyasetinde kriz oluşturacağına düşünülmesi
- C) İngiltere'nin, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma siyasetini terk ettiği
- D) Osmanlı Devleti'nin siyasi birliğinin tehlikede olduğu
- E) Osmanlıların parçalanmasından doğan boşluğun doldurulmak istendiği

8. Mısır Valisi - - - - Paşa, - - - - isyanını bastırmanın karşılığında Osmanlı Devleti'nden Mora ve Girit Valiliklerini istemiştir.

Cümlede verilen boşluklara aşağıdaki kelimelerden hangileri yerleştirilmelidir?

- A) Tepedelenli Ali - Sırp
- B) Alemdar Mustafa - Sırp
- C) Mehmet Ali - Yunan
- D) Tepedelenli Ali - Mısır
- E) Alemdar Mustafa - Yunan

9. Osmanlı Devleti, Kırım Savaşı sırasında Avrupalı Devletlerden borç para alma yoluna gitmiştir.

Bu gelişmenin yaşanmasında;

- I. ekonomisinin savaş masraflarını karşılayacak durumda olmaması,
- II. Osmanlı ekonomisine dış müdahalenin engellenmek istenmesi,
- III. Mısır valisinin isyanının önlenmek istenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10. Osmanlı Devleti, Kırım Savaşı'nda Avusturya, Piyemonte, İngiltere ve Fransa ile birlikte hareket etmiştir. Rusya, Boğazlar Sözleşmesi'nin ihlalini gerekçe göstererek Sinop'ta Osmanlı donanmasını yakarken İngiltere ve Fransa Rusya'ya savaş ilan etmiştir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti "Denge Siyaseti" uygulamıştır.
- B) Rusya'nın sıcak denizlere inme siyaseti Kırım Savaşı ile son bulmuştur.
- C) Boğazların durumu, uluslararası krize sebep olmuştur.
- D) Avrupalı devletler, Rusya'nın Karadeniz'deki faaliyetlerini sınırlandırmak istemiştir.
- E) Osmanlı Devleti tek başına kendisini savunacak güçte değildir.

11. Paris Antlaşması'nın Karadeniz ile ilgili bazı maddeleri şunlardır;

- Tarafsız hâle getirilecektir.
- Tüm devletlerin ticaret gemilerine açık, savaş gemilerine kapalı tutulacaktır.
- Kıyılarında tersane ve donanma bulundurulması yasaklanmıştır.

Buna göre, Karadeniz hakkında;

- I. Silahsızlandırılması kabul edilmiştir.
- II. Ticari hayat devam ettirilmeye çalışılmıştır.
- III. Uluslararası gücün yönetimi altına bırakılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi 1878 Berlin Antlaşması ile ilgili değildir?

- A) Osmanlı Devleti, Rusya'ya savaş tazminatı ödemiştir.
- B) Karadağ, Sırbistan ve Romanya bağımsız olmuştur.
- C) Kars, Ardahan ve Batum kaybedilmiştir.
- D) Osmanlı ilk defa bu savaş sırasında dış borç almıştır.
- E) Balkanlarda yeni yerler kaybedilmiştir.

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 3

1. Şark Meselesi kapsamında Arap vilayetlerinin paylaşımı, Hindistan'a yönelik çıkarları bakımından İngiltere ve Suriye bölgesinde hâkimiyet kurmak isteyen Fransa tarafından uygulama alanına sokulmuştur. XIX. yüzyılın sonlarında Almanya'nın bu bölgeye girmek istemesi de büyük devletlerin rekabetini artırmış ve bölge dışında ateşlenen sömürge edinme kavgaları buralarda Şark Meselesi'ne yeni boyutlar kazandırmıştır.

Şark Meselesi'ne bağlı olarak;

- I. Filistin'de bir Yahudi Devleti'nin temellerinin atılması,
- II. Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurulmasının gündeme gelmesi,
- III. Arap coğrafyasının Avrupalı devletlerce paylaşılması

gelişmelerinden hangileri Osmanlı Devleti'nde yaşanmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. **Durum I:** II. Mahmud, Mora İsyanı'nı bastıramayınca Girit ve Mora valilikleri karşılığında Mehmed Ali Paşa'dan yardım istedi.

Durum II: Mehmed Ali Paşa'nın Osmanlı Devleti'nin bir türlü sonuçlandıramadığı Hicaz'daki Vehhabi İsyanı'nı 1818'de bastırarak hac yolunun yeniden açılmasını sağladı.

Durumlar birlikte değerlendirildiğinde XIX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Toprak bütünlüğünü koruyamaz hâle gelmiştir.
- II. Avrupalı devletlere karşı denge politikası izlemiştir.
- III. Ayrılıkçı ayaklanmalar karşısında yetersiz kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

3. Tunahan tarih performans ödevinde 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'yla ilgili bir çalışma yapacaktır.

Tunahan'ın bu performans ödevinde aşağıdaki isimlerden hangisine yer vermesi beklenemez?

- A) Ahmet Muhtar Paşa
B) Gazi Osman Paşa
C) Fahreddin Paşa
D) II. Abdülhamit
E) Nene Hatun

4. **Süveyş Kanalı üzerinden Hindistan ticaretinde yer almak ve Yedi Yıl Savaşlarıyla kaptırdığı sömürgeleri de telafi etmek amacıyla Mısır'ı işgal eden Fransa'nın,**

- I. İngiltere,
- II. Osmanlı Devleti,
- III. Prusya

devletlerinden hangileri ile karşı karşıya geldiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

5. **Durum I:** XIX. yüzyılın ilk yıllarından itibaren Suudi-Vehhabi ittifakı; kuzeyde Irak ve Suriye, güneyde Umman ve batıda Hicaz topraklarına doğru yayılmaya başlamıştır.

Durum II: Suudi-Vehhabi kuvvetlerinin Tâif, Mekke, Medine'yi içine alan Hicaz Bölgesi'ni ele geçirmesi üzerine Vehhabileri Hicaz'dan çıkarmak için görevlendirilen Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa, 1813 yılında Mekke ve Medine'yi tekrar Osmanlı yönetimi altına alarak hac yolunu açmış ve İslam dünyasında saygınlık kazanmıştır.

Durumlar birlikte değerlendirildiğinde XIX. yüzyıl ile ilgili,

- I. Halifeliğin birleştirici gücünden yararlanılmıştır.
- II. Mehmet Ali Paşa Orta Doğu'da daha da güç kazanmıştır.
- III. Kutsal toprakların güvenliği sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

6. Asya: Necid bölgesinde yeni bir akım olarak ortaya çıkmıştır.

Dilara: Tasavvufu bid'at olarak görmüşlerdir.

Neslihan: Suud ailesinin siyasi desteğini almışlardır.

Serap: Kuzeyde Irak ve Suriye, güneyde Umman'a kadar yayılmıştır.

Tarih dersi için çalışma hazırlayan öğrenciler, aşağıdaki hangi dinî akımla ilgili bilgi vermişlerdir?

- A) Nasturilik   B) Süryanilik
C) Vehhabilik   D) Batınilik
E) Ekberilik

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 3

7. • Fransızların yardımıyla modern bir ordu kurması
• Ordunun silah ve mühimmat ihtiyacı için fabrikalar kurması
• Tarım reformunu gerçekleştirmesi

Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın Mısır'daki bu hamlelerinin;

- I. savunmada dışa bağımlılığı azaltmak,
II. ayanların güç ve otoritesini sınırlandırmak,
III. tarımda üretimi artırmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

8. I. Mısır'daki Kölemen beylerinin gücünü kırması
II. Hicaz'daki Vehhabi isyanını bastırması ve Hac yolunu açması
III. Mora İsyanı'nı bastırması

Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın Osmanlı bürokrasisinde önemli bir güç hâline gelmesinde yukarıdakilerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

9. • Cezzar Ahmet Paşa
• Süveyş
• Mehmet Ali Paşa
• Napoleon

Yukarıdaki anahtar kelimeler kullanılarak aşağıdaki konuların hangisi ile ilgili bir araştırma yapılabilir?

- A) Nizam-ı Cedit Hareketi
B) Boğazlar Meselesi
C) Vehhabilik Hareketi
D) Mısır'ın İşgali
E) Kırım Savaşı

10. **Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletlerin isteğiyle 1841 yılında, Londra Boğazlar Antlaşması'nın imzalanma nedenlerinden biri olarak gösterilemez?**

- A) Avusturya'nın, Rusya ile Balkanlarda nüfuz mücadelesine girmesi
B) Rusya'nın Akdeniz'de güç kazanmasının, İngiltere ve Fransa'nın ekonomik ve siyasi çıkarlarına ters düşmesi
C) Avrupalı devletlerin Boğazlar'ın kapalılığı ilkesini, uluslararası bir statüye bağlamak istemeleri
D) Hünkâr İskelesi Antlaşması ile Rusya'nın Boğazlar üzerinde elde ettiği gücün ortadan kaldırılmak istenmesi
E) Mehmet Ali Paşa İsyanı'nın da etkisiyle Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlerin desteğini araması

(2018 AYT)

11. **Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkan savaşlarında kaybettiği yerler arasında gösterilemez?**

- A) Arnavutluk
B) Bosna-Hersek
C) Makedonya
D) Ege Adaları
E) Batı Trakya

(2018 AYT)

12. **Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın isyanı üzerine, Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1833 yılında imzalanan Hünkâr İskelesi Antlaşması'ndan tedirgin olan İngiltere, aşağıdaki devletlerden hangisiyle iş birliğine yönelmiştir?**

- A) Almanya
B) Avusturya
C) İtalya
D) Fransa
E) İsveç

(2021 AYT)

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 4

1. • Küçük Kaynarca Antlaşması
• Aynalıkavak Tenkihnamesi
• Yaş Antlaşması

Osmanlı Devleti'nin Rusya ile imzaladığı bu antlaşmaların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hukuken geçersiz sayılması
B) Osmanlı Devleti'nin savaş tazminatı ödemesi
C) Kırım'ın kaybedilmesine neden olması
D) Ruslara kapitülasyon verilmesi
E) Rusya'nın panslavizm politikasından vazgeçmesi

2. **Tarih dersinde** "XIX. yüzyılda Avrupalı büyük devletler, Rumları Antik Yunan ve Helen kültürünün torunları olarak görmüş ve Avrupa uygarlığına katkılarından dolayı onlara sempati beslemişlerdir." **diyen bir öğretmenin bu düşüncesini aşağıdaki olaylardan hangisinin desteklediği savunulabilir?**

- A) 1804 Kara Yorgi Ayaklanması
B) Yeniçeri Ocağı'nın Kaldırılması
C) Mehmet Ali Paşa İsyanı
D) Sened-i İttifak
E) Navarin Olayı

3. Avrupalı devletler Balkan Bunalımı adı verilen sorunu çözmek amacıyla 1876 - - - - Konferansı'nda bir araya gelmiş buradaki kararları toprak bütünlüğüne aykırı bulan Osmanlı Devletine karşı - - - - savaş ilan etmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İstanbul - Fransa
B) Londra - Rusya
C) Londra - İngiltere
D) İstanbul - Rusya
E) İstanbul - İngiltere

4. I. Berlin Antlaşması → Ermeni Meselesinin uluslararası bir sorun hâline gelmesi
II. 93 Harbi → İlk kez dış borç alınması
III. 1856 Paris Antlaşması → Osmanlı Devleti'nin Avrupa Devleti sayılması

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmeler ile ilgili yukarıda yapılan eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nin meşrutiyeti ikinci defa ilan etmesindeki en büyük dış etken Reval Görüşmeleri olmuştur.

İttihat ve Terakki Cemiyeti meşrutiyeti ilan ederek temelde aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Balkan topraklarını elde tutmayı
B) Rusya ile ilişkileri geliştirmeyi
C) Almanya'yla yakınlaşmayı
D) Demokrasiyi askıya almayı
E) II. Abdülhamid rejimini güçlendirmeyi

6. **Aşağıdakilerden hangisi Rusya'nın sıcak denizlere inme politikasıyla doğrudan ilişkilendirilemez?**

- A) Milliyetçilik akımından faydalanma
B) Pangermenizm politikasını sürdürme
C) Azak Denizi'nde egemenlik kurma
D) Kırım'ı ele geçirme
E) Boğazlara hâkim olma

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914) - 4

7. XVI. yüzyıldan itibaren Amerika'dan gelen gümüşün, giderek artan miktarda Osmanlı ülkesine girmesi, akçenin değerinin düşmesine neden olmuş ve fiyatlarda geniş çaplı dalgalanmalara yol açmıştır.

Verilen bilgiye göre,

- I. Gümüş ile maaş alan Yeniçerilerin alım gücü düşmüştür.
- II. Osmanlı Devleti'nde piyasa düzeni bozulmuştur.
- III. Avrupalılar kapitülasyon hakkı elde etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti, 1798 yılında ilk defa topraklarını işgal eden bir ülkeye karşı Avrupalı devletlerle iş birliğine gitmiştir.

Söz konusu işgalci devlet ve işgal bölgesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

<u>İşgalci Devlet</u>	<u>İşgal Bölgesi</u>
A) İngiltere	Kıbrıs
B) Fransa	Cezayir
C) Rusya	Kırım
D) İngiltere	Mısır
E) Fransa	Mısır

9. **Durum I:** Osmanlı Devleti, 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'ı kaybetmiştir.

Durum II: XVIII. yüzyılda "Yunan (Grek) Projesi" olarak bilinen tasarının gerçekleşmesini yalnızca Rus Çariçesi II. Katerina değil Avusturya İmparatoru II. Joseph de istemiştir. Planlarını gerçekleştirmek için iki lider 1780'de Avusturya'da bir araya gelmiş ve aldıkları kararları imzalamışlardır.

Verilen her iki durum birlikte değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı coğrafyasına yönelik stratejik tehditlerin güçlendiğine
B) Avusturya ve Rusya'nın ortak amaçlar için ittifak kurduğuna
C) Osmanlı Devleti'nin Karadeniz egemenliğinin zarar gördüğüne
D) Osmanlı Devleti'nin aleyhinde gelişmelerin yaşandığına
E) Kaybedilen yerlerden Anadolu yönünde göçler olduğuna

10. 1908 yılında ilan edilen II. Meşrutiyetten sonra Balkanlar'da Osmanlı hâkimiyetinde kalan iki ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makedonya - Arnavutluk
B) Bulgaristan - Yunanistan
C) Lehistan - Hırvatistan
D) Romanya - Sırbistan
E) Slovenya - Karadağ

11. Osmanlı Devleti'nde kadim dost olarak bilinen Fransa'nın, 1798'de Mısır'ı işgal etmesiyle Osmanlı için tehdit ve saldırının yönü kuzeyden Akdeniz'e kaymıştır. Fransızların Mısır'ı işgali karşısında diğer Avrupalı devletler, kendi menfaatleri için Osmanlı Devleti'ni savunmuştur.

Bu durum Osmanlı yöneticilerini aşağıdakilerden hangisine yöneltmiştir?

- A) İltizam usulünün yaygınlaştırılmasına
B) Salyaneli eyaletlerin sayısının artırılmasına
C) Diplomaside denge siyasetinin izlenmesine
D) Veraset sisteminde değişikliğe gidilmesine
E) Osmanlılık fikir akımının uygulanmasına

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı iktidarının yerel güçler karşısında otorite kaybına uğradığını kanıtlar niteliktedir?

- A) Mali açıdan yaşadığı darlık karşısında sehim denilen iç borçlanma senedi satımının uygulamaya konulması
B) Mora İsyanı'nı koşullu olarak bastıran Mehmet Ali Paşa'ya Mora ve Girit valiliklerinin verilmesi
C) Kırım Harbi sırasında Rus Çarlığı'na karşı İngiltere, Fransa ve Piyemonte'den askeri destek alınması
D) İngiltere'nin Rusya'nın sıcak denizlere inmesi endişesinin yine bu devlete karşı bir koz olarak kullanılması
E) Fransa'nın Mısır saldırısı karşısında Rusya ve İngiltere ile Napolyon'a karşı ittifak arayışına girilmesi

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 5

1. Mehmet Ali Paşa, - - - - Fransız işgalinden kurtarmak için 1799 yılında Kavala'dan gönderilen seçme askerlerin başında - - - - gelmiştir.

Cümledeki boşluklar aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) Mora'yı - Atina'ya
B) Filistin'i - Akka'ya
C) Mısır'ı - Kahire'ye
D) İskenderiye'yeyi - Halep'e
E) Bulgaristan'ı - Sofya'ya

2. Rusya'nın, Kırım Savaşı'nı ilan etmesinde;

- I. Kudüs'te ayrıcalıklar elde etmek,
II. Londra Boğazlar Sözleşmesi'ni yürürlükten kaldırmak,
III. Osmanlı'daki ortodoksları himaye etmek

amaçlarından hangileri dinî nitelik taşır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nin, "İslahat Fermanı"nı Paris Konferansı devam ederken ilan ederek, azınlıkların hak ve hürriyetlerini genişletmesi;

- I. azınlık haklarının gerekçe gösterilerek ülkenin iç işlerine karışılmasını engellemek,
II. Paris Konferansı'nda yabancı devletlerin desteğini kazanmak,
III. diplomaside güç kazanmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Osmanlılık fikri ile; Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri adalet, eşitlik, hürriyet ölçüleri içinde bir arada tutup Osmanlı toplumu oluşturmak amaçlanır.

Osmanlılık fikrine uygun olarak;

- I. Tanzimat Fermanı,
II. Islahat Fermanı,
III. Sened-i İttifak

belgelerinden hangileri ilan edilmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

5. İngiltere, Rusya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma politikasını ilk kez aşağıdaki savaşlardan hangisinde terk etmiştir?

- A) 1828-1829 Osmanlı-Rus Harbi
B) Nizip Savaşı
C) Kırım Harbi
D) 93 Harbi
E) Dömeke Savaşı

6. Aşağıdakilerden hangisi 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'na (93 Harbi) bağlı olarak ortaya çıkan gelişmelerden değildir?

- A) Genç Osmanlılar hareketinin doğması
B) Meclisiumunun kapatılması
C) Anadolu'ya yoğun Türk göçlerinin yaşanması
D) Nene Hatun ve Gazi Osman Paşa'nın millî bir kahraman olarak tanınması
E) Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsızlığını kazanması

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 5

7. 93 Harbi'nden sonra ağır koşullar içeren Ayastefanos Antlaşması'nın imzalanması Osmanlı Devleti'nin dışında başta İngiltere olmak üzere Avrupalı devletleri de rahatsız etmiştir.

İngiltere, aşağıdaki topraklardan hangisinin kendisine bırakılması karşılığında Ayastefanos Antlaşması hükümlerinin hafifletilmesi konusunda Osmanlı Devleti'ne güvence vermiştir?

- A) Kıbrıs B) Girit C) Mısır
D) Rodos E) Musul

8. Osmanlı Devleti'nde;

- İlk kez imtiyaz elde eden toplum Sırlardır.
- İlk bağımsız olan Yunanlılardır.

Buna göre,

- I. Balkanlarda Osmanlı'nın merkezî otoritesi zayıflamıştır.
- II. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü bozulmuştur.
- III. Balkanlarda Osmanlı hâkimiyeti sona ermiştir.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. Sırların bağımsızlık süreci ile ilgili;

- I. imtiyaz elde etme,
- II. özerk olma,
- III. bağımsız olma

durumlarının Osmanlı ile imzalanan antlaşmalarla doğru olarak eşleştirilmiş şekli aşağıdakilerden hangisidir?

I	II	III
A) Bükreş	Edirne	Berlin
B) Edirne	Bükreş	Berlin
C) Berlin	Bükreş	Edirne
D) Berlin	Edirne	Bükreş
E) Edirne	Berlin	Bükreş

10. Balkanlarda Osmanlı Devleti'ne karşı milliyetçi isyanların görülmesinde;

- I. Avrupalı Devletlerin kışkırtması,
- II. Panславизм politikasının uygulamaya konulması,
- III. Osmanlılık fikrinin taraftar toplaması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sonucunda Avrupalı Devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine müdahale ettiği söylenemez?

- A) Mısır sorunu
B) Boğazlar sorunu
C) Milliyetçi ayaklanmalar
D) Balkan bunalımı
E) Sened-i İttifak'ın imzalanması

12. • Osmanlı Devleti bir Avrupa devleti sayılacaktır.
• Osmanlı toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altında olacaktır.
• Karadeniz; tarafsız duruma getirilecek, bütün devletlerin ticaret gemilerine açık olacak fakat savaş gemilerine kapalı olacaktır.

Bu maddeler dikkate alındığında,

- I. Osmanlı Devleti, siyasi gücünü yitirmiştir.
- II. Karadeniz'de Türk egemenliği sınırlandırılmıştır.
- III. Rusya'nın Osmanlı üzerindeki baskısı sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 6

1. Osmanlı Devleti ile Rusya XVIII. yüzyıldan I. Dünya Savaşı'na kadar olan süreçte sık sık karşı karşıya gelmişler ve birbirleriyle mücadele hâlinde olmuşlardır. Ancak bazı zamanlar ortak hareket ettikleri de olmuştur.

Aşağıdaki antlaşmaların hangisinde Osmanlı Devleti ile Rusya ortak hareket etmiştir?

- A) Berlin B) Edirne C) Bükreş
D) Hünkâr İskelesi E) Küçük Kaynarca

2. 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın bazı maddelerine göre;

- Ruslar, Balkanlarda istedikleri yerde konsolosluk açabilecek, İstanbul'da daimî elçi bulundurabilecekti.
- Rusya, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbestçe ticaret yapabilecekti.
- Kırım bağımsız olacak, Kırım hanları dinî bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacaktı.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin uluslararası siyasette güç kaybına uğradığına
B) Rusya'nın sıcak denizlere inme projesinin etkisinin arttığına
C) Rusya'nın dünya siyasetinde güç kazandığına
D) Osmanlı Devleti'nin, Kırım'la kültürel bağlarını devam ettirmeye çalıştığına
E) Rus donanmasının Boğazlardan ilk kez geçtiğine

3. 93 Harbi sonrası imzalanan Ayastefanos Antlaşması'nın bazı maddeleri Rusya'nın güçlenmesine ortam hazırlamış, çıkarlarına ters düştüğü için bu duruma tepki gösteren Avrupalı devletler Ayastefanos Antlaşması'nın yerine Berlin Antlaşması'nın imzalanmasını sağlamışlardır.

Buna göre, Ayastefanos Antlaşması'nın;

- I. Sırbistan, Romanya ve Karadağ'a bağımsızlık verilecek,
- II Rusya'nın güdümünde Büyük Bulgaristan Krallığı kurulacak,
- III. Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek

maddelerinden hangilerinin Rusya'nın güçleneceği endişesi ile Berlin Antlaşması'nda değiştirildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı-Rus mücadelesine neden olan yerlerden biri değildir?

- A) Kafkaslar B) Balkanlar C) Adriyatik Denizi
D) Boğazlar E) Karadeniz

5. Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Hünkâr İskelesi Antlaşması'nın süresi dolunca İngiltere, Fransa, Avusturya ve Prusya'nın katılımıyla "Londra Boğazlar Sözleşmesi" imzalanmış, Boğazlar ilk defa uluslararası statü kazanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa devletlerinin Londra Boğazlar Sözleşmesi'ni imzalamasının nedenlerinden biridir?

- A) Osmanlı'da yaşayan azınlıkların haklarını genişletmek
B) Kapitülasyonların geçerlilik süresini uzatmak
C) Osmanlı Devletini dağılmaktan kurtarmak
D) Rusya'yı Boğazlar bölgesinden uzaklaştırmak
E) Rusya'nın Balkan hâkimiyetini artırmak

6. Rusya, Kırım Savaşı sonunda imzalanan Paris Antlaşması'ndan memnun kalmamıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında Paris Antlaşması'nda kabul edilen;

- I. Karadeniz'in tarafsızlığı ilkesi,
- II. 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi esas alınarak Boğazların uluslararası bir statüde olması,
- III. Karadeniz kıyılarında Rusların donanma bulundurma hakkının yok sayılması

prensiplerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 6

7. Kırım Savaşı 1853'te Osmanlı Devleti ile Rusya arasında başlamıştır. Yaşanan gelişmeler üzerine İngiltere, Fransa, Avusturya ve Piyemonte de Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa dâhil olmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu devletlerin sonradan savaşa katılma nedenlerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Balkanlardaki Rus ilerleyişinden Avusturya'nın rahatsız olması
- B) Piyemonte'nin, İtalyan birliğini sağlama yarışında uluslararası destek bulmaya çalışması
- C) İngiltere'nin sömürge yollarının güvenliğini sağlama düşüncesi
- D) Fransa'nın Akdeniz ticaretinde Rusya'yı tehlikeli görmesi
- E) Avrupa'da mezhep birliğini kurma düşüncesi

8. Kırım Savaşı'nda müttefik kuvvetlerin Kırım'a asker çıkarıp Sivastopol'u alması üzerine Rusya barış isteğinde bulunmuş ve savaş sonunda Paris Antlaşması imzalanmıştır.

Aşağıdaki Paris Antlaşması'nın maddelerinden hangisi Kırım Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'ne mağlup devlet muamelesi yapıldığına kanıt olarak gösterilemez?

- A) Osmanlı Devleti izinsiz olarak Sırbistan'a askerî müdahalede bulunmayacaktır.
- B) Osmanlı Devleti Karadeniz kıyılarında donanma bulunduramayacaktır.
- C) Osmanlı savaşa aldığı yerleri geri verecektir.
- D) Osmanlı Devleti, Avrupa devletler hukukundan yararlanabilecektir.
- E) Eflak ve Boğdan'a muhtariyet verilecektir.

9. 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşının (93 Harbi) başlamasında;

- I. İstanbul Konferansı kararlarını Osmanlı Devleti'nin kabul etmemesi,
- II. Rusya'nın azınlıkları kışkırtması ile Balkanlarda isyanların çıkması,
- III. Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsız olması

gelişmelerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. XVIII. yüzyıldan itibaren Rusya, Osmanlı Devleti için büyük bir tehdit olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin kendisini Rusya karşısında korumasında;

- I. toprak bütünlüğünün sağlanmasının bazı Avrupalı devletlerin çıkarlarına uygun olması,
- II. büyük devletlerin aralarındaki siyasi ve ekonomik rekabet,
- III. Osmanlı Devleti'nin bulunduğu jeopolitik konum

unsurlarından hangilerinin önemli rol oynadığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Aşağıdaki antlaşmaların hangisinin imzalanmasından sonra Rusya, Kafkaslarda yaşayan yüz binlerce Müslüman Türk'ü Anadolu'ya göçe zorlamıştır?

- A) Berlin Antlaşması
- B) Edirne Antlaşması
- C) Bükreş Antlaşması
- D) Küçük Kaynarca Antlaşması
- E) Yaş Antlaşması

12. I. Osmanlı Devleti'nin ağır bir yenilgi alması
II. Bulgar Ordusu'nun İstanbul'a yaklaşması
III. Yunanistan'ın Ege Adalarını işgal etmesi

I. Balkan Savaşı sırasında yaşanan yukarıdaki gelişmelerden hangisi Rusya'nın tepkisine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 7

1. Rusya'nın sıcak denizlere inme politikası kapsamında Boğazlardan ilk kez donanmasını geçirdiği olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere'nin Kıbrıs'ı işgali
- B) Fransa'nın Tunus'u işgali
- C) Rusya'nın Kırım'ı işgali
- D) İtalya'nın Trablusgarp'ı işgali
- E) Fransa'nın Mısır'ı işgali

2. Osmanlı-Mısır kuvvetlerinin Yunan İsyanı'nı bastırması üzerine İngiltere, Rusya ve Fransa; Osmanlı Devleti'ne karşı 1827 yılında Londra Protokolü'nü imzalamıştır. Bu üç devlet, isyancılarla Osmanlı Devleti arasında bir ateşkes antlaşması imzalanmasını istemiştir. Ayrıca ateşkesin hemen ardından bağımsız bir Yunan devletinin kurulacağı bildirilmiştir. Ancak Osmanlı Devleti bu kararı tanımayacağını açıklamıştır.

Bilgide verilen olaylardan sonraki süreçte Osmanlı tarihinde aşağıdakilerden hangisi yaşanmamıştır?

- A) Navarin Olayı ile Osmanlı donanmasının imha edilmesi
- B) Sırp'ların Kara Yorgi önderliğinde isyan etmesi
- C) Yunanistan'ın Osmanlı Devleti'nden ayrılması
- D) Mehmed Ali Paşa'nın Osmanlı yönetimine isyan etmesi
- E) Bir yıl kadar sürecek Osmanlı Rus Savaşı'nın başlaması

3. Osmanlı Devleti'nin XVIII. ve XIX. yüzyıllarda yaptığı mücadelelerin Karadeniz ve Balkanlar'da yoğunluk kazanması ile aşağıdakilerden hangisi arasında bir bağlantı kurulabilir?

- A) Rusya'nın sıcak denizlere ulaşma siyasetinin Osmanlı coğrafyasını hedef hâline getirmesi
- B) Almanya'nın Avrupa'da izlediği pangermenist politikanın geniş bir coğrafyayı etkilemesi
- C) Balkan coğrafyasının Sanayi İnkılabı sonrasında ham madde ve sömürge alanı olarak görülmesi
- D) İran ile Osmanlı Devleti arasında yaşanan rekabetin bu coğrafyalarda savaşa dönüşmesi
- E) Osmanlı Devleti'nin hilafet merkezli politik uygulamalarının Balkan coğrafyasını hedef alması

4. İngiltere, başlangıçta Osmanlı'nın bir iç sorunu olarak nitelendirdiği Mehmet Ali Paşa İsyanı'nda Rusya'nın İstanbul Boğazı'ndan geçerek Osmanlı Devleti'ne yardım etmesi ve Mehmet Ali Paşa'nın durdurulması nedeniyle, Mısır Sorunu'yla ilgilenmeye başlamıştır.

İngiltere'nin politikasında yaşanan bu değişim aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Rusya ile Şark Meselesi konusunda aynı düşüncayı paylaştığı görülmektedir.
- B) Dış politikada Osmanlı Devleti ile paralel bir siyaset takip etmiştir.
- C) Rusya'nın denizlerdeki etkinliğini kendi çıkarları için tehlikeli bulmaktadır.
- D) Mehmet Ali Paşa'nın Mısır'da nüfuz kazanmasından endişe duymaktadır.
- E) Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmamaya özen gösteren bir politika izlemiştir.

5. Sultan II. Abdülhamid, tahtta kaldığı sürece Balkan devletleri arasındaki anlaşmazlıkları körüklemiştir.

II. Abdülhamid'in bu politikasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya'nın, panslavizmi kullanarak İngiltere ile yakınlaşmasını önlemek
- B) Osmanlıcılık fikir akımını uygulamaya koymak
- C) Trablusgarp Savaşı sırasında yeni bir savaşla karşılaşmamak
- D) Balkan devletlerinin Osmanlı karşıtı bir ittifak kurmasını engellemek
- E) Balkanlı devletlerin Osmanlı Devletine yeniden bağlanmasını sağlamak

6. Osmanlı donanması tarihte dört kez yakılmıştır. Bunlar sırasıyla şu şekildedir:

- I. İnebahtı Bozgunu
- II. Çeşme Baskını
- III. Navarin Olayı
- IV. Sinop Baskını

Yukarıda verilenlerden hangileri yalnızca Rusya tarafından gerçekleştirilmiştir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve IV
- E) II ve IV

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 7

7. Kırım Savaşı öncesinde meydana gelen gelişmeler Avrupa'da Osmanlı Devleti lehinde bir kamuoyunun oluşmasını sağlamıştır.

Bu durumun yaşanmasına aşağıdakilerden hangisinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Grek Projesi
- B) Mülteciler Sorunu
- C) Balkan Bunalımı
- D) Kutsal Yerler Meselesi
- E) Mehmed Ali Paşa İsyanı

8. Aşağıdakilerden hangisiyle Boğazlardan geçiş uygulaması, sadece Osmanlı hukuk kuralları veya Osmanlı Devleti ile diğer devletler arasında yapılan ikili antlaşmalarla düzenlenmesi aşamasından çıkarak, uluslararası bir statü kazanmıştır?

- A) 1809 Kal'a-i Sultaniyye Antlaşması
- B) 1833 Hünkâr İskelesi Antlaşması
- C) 1841 Londra Boğazlar Antlaşması
- D) 1856 Paris Antlaşması
- E) 1878 Berlin Antlaşması

9.

Antlaşma Adı	Rusya'nın Kazanımları
I. 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması	Rusya Osmanlı topraklarında konsolosluk açabilecektir.
II. 1792 Yaş Antlaşması	Osmanlı Devleti, Yunanistan'ın bağımsızlığını kabul etmiştir.
III. 1829 Edirne Antlaşması	Osmanlı Devleti Kırım'ın Ruslara ait olduğunu kabul etmiştir.
IV. 1878 Berlin Antlaşması	Kars, Ardahan, Batum Ruslara bırakılmıştır.

Yukarıda verilen antlaşma ve Rusya'nın kazanımları dikkate alındığında hangi iki madde yer değiştirirse eşleştirme doğru olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devletinin 30 Mayıs 1913 tarihinde imzaladığı Londra Antlaşması ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Midye-Enez hattı Osmanlı-Bulgar sınırı olmuştur.
- B) Edirne Bulgaristan'a bırakılmıştır.
- C) Güney Makedonya, Selanik ve Girit Yunanistan'a verilmiştir.
- D) Silistre, Sırbistan'a bırakılmıştır.
- E) Arnavutluk'un bağımsızlığı kabul edilmiştir.

11. Mora İsyanı'nın bastırılması için kendisinden yardım istenen Mehmet Ali Paşa, hangi bölgelerin valiliği karşılığında yardım teklifini kabul etmiştir?

- A) Girit - Adana
- B) Girit - Mora
- C) Mora - Adana
- D) Şam - Adana
- E) Mora - Şam

12. XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin İngiltere ile ittifak kurma çalışmaları ilk kez hangi savaş esnasında başlamıştır?

- A) I. Balkan Savaşı
- B) II. Balkan Savaşı
- C) Trablusgarp Savaşı
- D) Dömeke Meydan Savaşı
- E) 93 Harbi

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 8

1. XVIII. yüzyılda güç kaybetmeye devam eden Osmanlı Devleti, sahip olduğu geniş topraklarıyla Rusya, Avusturya, İngiltere ve Fransa'nın ilgisini çekmiştir. Avrupalı devletler, Osmanlı Devleti'nin bütün topraklarını paylaşmak istemiştir.

Avrupalı devletler bunun için;

- Osmanlı üzerinde siyasi ve ekonomik baskı kurma,
- gayrimüslim halkların durumlarını istismar etme,
- bağımsızlık mücadelelerini destekleme

politikalarından hangilerini izlemiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyıldan itibaren çatıştığı Habsburglar ve Safevilerin yerini, XVIII. yüzyılın başından itibaren aşağıdaki devletlerden hangisi almaya başlamıştır?

- A) Fransa   B) İngiltere   C) Lehistan
D) Avusturya   E) Rusya

3. 30 Mart 1856'da imzalanan Paris Antlaşması'nın önemli maddeleri şunlardır:

- Avrupa devletleri Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletler hukukundan yararlanmasını kabul edecekti. Ayrıca her biri ayrı ayrı Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına saygı göstermeyi garanti edecekti.
- Osmanlı padişahının ilan etmiş olduğu Islahat Fermanı diğer devletler tarafından memnuniyetle karşılandı. Ancak bu ferman; antlaşmayı imzalayan hiçbir devlete, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma hak ve yetkisi vermeyecekti.

Bu maddelere bakıldığında, Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlığına karşı oluşan tehlikeleri önlemek istemiştir.
B) Rusya'dan aldığı toprakları iade edecekti.
C) Londra Boğazlar Sözleşmesi'ni uygulayacaktır.
D) Ekonomi dış borçlanma yoluyla çıkmaza girmiştir.
E) Demokratikleşme çabası Batı tarafından kabul görmüştür.

4. • Fransızların Mısır'ı işgali karşısında diğer Avrupalı devletler Osmanlı Devleti'ni savunmuştur.
• Balkanlardaki mücadelelerin Osmanlı ordularının galibiyetiyle sonuçlanması üzerine olaylara diplomatik yollardan çözüm bulmak isteyen İngiltere, 1876'da İstanbul (Tersane) Konferansı'nı düzenlemiştir.
• Meternik sisteminin kabulüne rağmen, Avrupalı devletler Yunan İsyanı'nda Osmanlı Devleti'nin yanında yer almamışlardır.

Bu bilgilere göre, çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konjonktürel ittifaklar devrinin bittiği
B) Devletler arası ittifakların din olgusuna göre şekillendiği
C) Uluslararası ilişkilerde menfaatlerin ön plana çıktığı
D) Osmanlı Devleti'nin dünya politikasını şekillendirdiği
E) Osmanlı toprak bütünlüğünün korunmak istendiği

5. Mısır'ı alarak Süveyş Kanalı üzerinden Hindistan'a ticaret yapmayı hedefleyen Fransa'nın bu amacını gerçekleştirmesi durumunda çıkarları en çok zarar görecektir olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya   B) İspanya   C) Portekiz
D) İngiltere   E) Hollanda

6. Osmanlı Devleti'nin XVIII. ve XIX. yüzyıllarda imzaladığı bazı antlaşmaların özellikleri şu şekildedir:

- Karadeniz Türk Gölü olma özelliğini kaybetmiştir.
- Halkı Müslüman olan bir toprak parçasının Hristiyan bir devlete ait olduğu kabul edilmiştir.
- Rusya, Boğazlardan gelecek tehlikelere karşı korunmuştur.
- Boğazlardan geçiş uluslararası bir statü kazanmıştır.

Buna göre, aşağıdaki hangi antlaşmayla ilgili bir özelliğe değinilmemiştir?

- A) Hünkar İskelesi Antlaşması
B) Ayastefanos Antlaşması
C) Küçük Kaynarca Antlaşması
D) Londra Boğazlar Antlaşması
E) Yaş Antlaşması

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - 8

7. Osmanlı Devleti'nin meşrutiyeti ikinci defa ilan etmesindeki en büyük dış etken Reval Görüşmeleri olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde rejim değişikliğine sebep olan Reval Görüşmeleri hangi iki devlet arasında gerçekleşmiştir?

- A) İngiltere - Rusya
- B) Rusya - Almanya
- C) İtalya - Almanya
- D) Avusturya Macaristan - Fransa
- E) Fransa - İngiltere

8. Aşağıdakilerden hangisi 1853-1856 Kırım Savaşı'yla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılmıştır.
- B) İngiltere ve Fransa Osmanlı'yı desteklemiştir.
- C) Osmanlı Devleti ilk kez dış borçlanmaya gitmiştir.
- D) Kutsal Yerler Sorunu çözüme kavuşturulmuştur.
- E) Savaş sonunda Paris Antlaşması imzalanmıştır.

9. 1699 Karlofça Antlaşması ile büyük toprak kaybına uğrayan Osmanlı Devleti'ne Avrupalı devletlerin söz geçirmesi ancak 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile olmuştur. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti eski gücünü kaybetmiş ve Avrupa'da yerini başka devletler doldurmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinde bu devletler birlikte verilmiştir?

- A) İngiltere ve Fransa
- B) Hollanda ve İngiltere
- C) Rusya ve Avusturya
- D) Rusya ve Prusya
- E) Hollanda ve Fransa

10. Sıradan bir asker olarak Mısır'a giden Mehmet Ali Paşa kısa zamanda yükselmiş ve Osmanlı Devleti'nin yardım istediği bir güce ulaşmıştır.

Osmanlı Devleti aşağıda verilen hangi konu nedeniyle Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemek durumunda kalmıştır?

- A) Sırp İsyanı
- B) Yunan İsyanı
- C) Bulgar İsyanı
- D) 93 Harbi
- E) Kırım Savaşı

11. Ünlü Fransız düşünürü Montesquieu "Türklerin imparatorluğu, şu sıralarda Bizanslıların eskiden düştüğü zayıflık derecesindedir. Ancak daha uzun süre yaşamaya devam edecektir. Çünkü toprak ele geçirme isteğiyle Osmanlı Devleti'ni tehlikeye atacak imparatorlar bulunsa bile Avrupa'nın tacir ülkeleri çıkarlarına öylesine bağlıdır ki hemen Osmanlıların yardımına koşar." demiştir.

Montesquieu'un bu konuşmasından aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı Devleti eski gücünden uzaktır.
- B) Osmanlı Devleti'nin yıkılması zaman alacaktır.
- C) Osmanlı Devleti denge politikası izlemektedir.
- D) Avrupalı devletler arasında çıkar çatışması vardır.
- E) Ekonomi, uluslararası ilişkileri etkileyen önemli bir unsurdur.

12. Sıcak denizlere inmek isteyen Rusya, Osmanlı'nın Avrupa'daki topraklarını ve İstanbul'u ele geçirmeyi amaçlamıştır (I). 1853 Kırım Savaşı'nın intikamını da almak isteyen Rusya (II), Panslavizm siyasetiyle Balkanlardaki Slav ahali üzerinde faaliyetlerini arttırmış (III), Balkanlarda, Bosna-Hersek ve Bulgar isyanlarını teşvik etmiştir (IV).

Metinde yer alan numaralı ifadelerden hangileri Rusya'nın, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale ettiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 1

1. 1789'da Fransa'da Kurucu Meclis, İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi'ni ilan etti. Bu bildiride özetle; "Her insan doğuştan hürdür ve diğerleriyle eşittir, vazgeçilmez haklara sahiptir. Devlet gücü millete ait olmalıdır. Sadece milletin seçtiği temsilcilerin yönetme hakkı vardır. Millet de bu temsilcileri denetleyebilir." denilmiştir.

Bu durum Fransa'da, aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

- A) Meşruti yönetime geçilmesine
- B) Kralın yetkilerinin artmasına
- C) Mutlak monarşinin güçlenmesine
- D) Din ile devlet işlerinin birlikte yürütülmesine
- E) Amerikan bağımsızlık savaşının başlamasına

2. Aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'nin sonuçlarından biri değildir?

- A) Millet egemenliği fikrinin yaygınlaşması
- B) İmparatorlukların güçlenmesi
- C) Millî devletlerin temellerinin atılması
- D) Yeni Çağ'ın bitip, Yakın Çağ'ın başlaması
- E) İnsan hakları, demokrasi gibi kavramların dünyada yayılması

3. Avrupa'da yayılan "Her ulusa bir devlet" düşüncesinin;

- I. Avusturya-Macaristan,
- II. Osmanlı,
- III. İsviçre

devletlerinden hangilerinde yıkıcı etkiye neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. 1815 Viyana Kongresi ile başlatılan Restorasyon Dönemi'nde Avrupa'da uzun barış dönemi gerçekleştirilmek istenmiş, sınırlar yeniden çizilmiş fakat barış dönemi uzun sürmemiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. sınırlar çizilirken ırk, dil, din unsurlarının dikkate alınmaması,
- II. bağımsızlık fikirlerinin tüm Avrupa'da taraftar toplaması,
- III. Napolyon'un Waterloo Savaşı'nda yenilmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Fransız İhtilali'nin zararlarını en aza indirmek için bir araya gelen İngiltere, Prusya, Rusya ve Avusturya, Metternich Sistemi diye anılan bir politika oluşturdular. Bu politika ile Avrupa'nın neresinde bir ayaklanma çıkarsa çıksın, hep birlikte hareket edilecek, ayaklanmalar bastırılacaktı.

Buna göre;

- I. Rusya'nın Balkan uluslarını Osmanlıya karşı kışkırtması,
- II. Yunan İsyanı'na İngiltere ve Rusya'nın destek vermesi,
- III. 1815'te Avrupa devletlerinin sınırlarının yeniden çizilmesi

gelişmelerinden hangileri Avrupa devletlerinin Metternich Sistemine uymadıklarının ve ikiyüzlü bir siyaset izlediklerinin kanıtıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın yaşanmasının sebeplerinden değildir?

- A) Ürün fazlasını pazarlama ihtiyacının olması
- B) Rönesans'ın ortaya çıkması
- C) Aydınlanma Çağı'nın yaşanması
- D) Akılcı düşüncenin benimsenmesi
- E) Deneye ve gözleme dayalı araştırmaların yapılması

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 1

7. I. 1830 İhtilalleri
II. 1848 İhtilalleri
III. Sanayi Devrimi

Fransız ihtilal kavramlarını yok sayan ve milliyetçi hiçbir harekete izin vermeyen Metternich Sistemi yukarıdaki gelişmelerin hangisiyle geçerliliğini yitirmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

8. Napoleon Bonapart, Balkanları ele geçirmek, Mısır'a çıkarmak ve Doğu Akdeniz'i bir Fransız gölü hâline getirmek için Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik akımının yayılması ve bağımsızlık isyanlarının çıkması için uğraşmıştır. Rumlara silah ve cephane göndererek isyanı körüklemiştir. Yine 1798 yılında Mısır'a giren Napoleon, Osmanlı Devleti aleyhine halkı kışkırtmıştır.

Bu duruma göre,

- I. Fransa yayılmacı bir politika izlemektedir.
II. Napoleon, milliyetçilik akımını çıkarları doğrultusunda kullanmıştır.
III. Osmanlı Devleti, milliyetçilik akımının yıkıcı etkisiyle karşı karşıyadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi 1830 İhtilallerinin nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Kralların anayasayı kaldırmak veya anayasanın sınırlarını daraltmak istemesi
B) Avrupa halklarında özgürlük arayışının gittikçe yaygınlaşması
C) İşçilerin hak talep etmesi
D) Almanya'da bilim ve felsefenin ilerlemesiyle Avrupa'ya liberalizmin yerleşmesi
E) Başka devletlerin egemenliği altındaki halklarda milliyetçilik akımının güçlenmesi

10. 1815 Viyana Kongresi'nin getirdiği yeni düzen, birtakım modern fikir akımlarının da ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi 1815 Viyana Kongresi sonrası ortaya çıkan fikir akımlarından biri değildir?

- A) Marksizm   B) Kalvenizm   C) Sosyalizm
D) Liberalizm   E) Kapitalizm

11. Klasik liberalizmin dört temel ilkesi şunlardır;

- Tüm bireyler eşit haklara sahip olmalıdır.
- Ekonomik faaliyetler ve özgürlüklerin önündeki kısıtlamalar kaldırılmalıdır.
- Keyfî yönetimler sınırlandırılmalıdır.
- Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılıp din ve vicdana ait hususların kişilerin özel alanına girdiği meseleler olduğu kabul edilmelidir.

Buna göre klasik liberalizmle ilgili olarak,

- I. Temel insan haklarına saygı duyar.
II. Serbest piyasa ekonomisini savunur.
III. Laik anlayışı benimser.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'nin nedenlerinden biri olarak gösterilemez?

- A) Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin Fransız halkını etkilemesi
B) Burjuvanın soyluların sahip olduğu siyasi hakları talep etmesi
C) Fransa'da feodal düzenin yıkılmış olması
D) Kralın baskıcı monarşik yönetimi
E) Burjuva sınıfı ile köylü ve işçilerin soylulara karşı birlik olması

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 2

1. I. İttihat ve Terakki Fırkası
II. Ahrar Fırkası
III. İttihâd-ı Muhammedî Fırkası

Yukarıdakilerden hangileri 31 Mart Vakası'nın yaşanmasında etkili olan muhalif oluşumlardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi Devrimi sonrası üretimde görülen değişikliklerden biri değildir?

- A) Fabrikaların üretim merkezi hâline gelmesi
B) Üretim aracı olarak makinelerin kullanılmaya başlanması
C) Standart kalite yerine daha kaliteli üretime geçilmesi
D) Bol, kaliteli ve ucuz üretim yerine kâr amaçlı üretime geçilmesi
E) Usta-çırak ilişkisinin yerine patron-işçi ilişkisinin başlaması

3. Genel anlamda darbe, ordunun ya da devlet içindeki siyasi elitlerin örtük ve yasadışı yöntemlerle mevcut hükûmeti değiştirmesi olarak tanımlanır. 1876 Darbesi'ni önemli kılan ise Osmanlı Türk tarihinde darbe tanımlamasına uyan ilk siyasi hareket olmasıdır.

1876 Darbesi'nin askerî kanadını organize eden devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Fazıl Paşa   B) Hüseyin Avni Paşa
C) Mithat Paşa   D) Mütercim Rüştü Paşa
E) Mahmut Nedim Paşa

4. Temel hak ve özgürlükleri içeren "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi"ne göre insanlar özgür ve yasalar önünde eşittir. Herkes memur olabilme hakkına sahiptir. Söz ve basın özgürlüğü vardır. Özel mülkiyet dokunulmazdır ve toplumda vergiler, dengeli bir biçimde dağıtılmalıdır.

Fransa'da yayınlanan bu bildiri Osmanlı Devleti'nde;

- I. Müsadere usulüne son verilmesi,
II. Islahat Fermanı'nın ilan edilmesi,
III. Kanunname-i Âli Osmân'ın yürürlüğe girmesi

gelişmelerinden hangilerinin yaşanmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

5. Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa başkanlığındaki devlet görevlileri ile İstanbul'a gelen âyanlar arasında yapılan müzakereler sonucunda, II. Mahmud'un da onayıyla 29 Eylül 1808'de kaleme alınan ve Sened-i İttifak denilen sözleşmeyle âyanlara birtakım hak ve imtiyazlar verilmiştir.

Verilen bilgiye göre Sened-i İttifak ile ilgili;

- I. resmî, geçerli ve bağlayıcı siyasi bir belge niteliği taşıdığı,
II. âyanların varlıklarının kabul edilip, hukuki hâle getirildiği
III. hazırlanmasında Avrupalı devletlerin etkisinin olduğu

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6.

Islahat Fermanı'nda yer alan maddelerle ilgili olarak ulaşılabilecek ortak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Padişahın gücü ve otoritesi artırılmıştır.
B) Eğitim faaliyetleri devlet tekeline alınmıştır.
C) Mahkemelerde adalet ve eşitlik sağlanmıştır.
D) Vergi ve yükümlülüklerde yeni düzenlemelere gidilmiştir.
E) Azınlıklar ekonomik, sosyal ve hukuki haklar elde etmiştir.

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 2

7. II. Meşrutiyet Dönemi'nde;

- kurulan ilk parti İttihat ve Terakki Fırkası,
- ilk muhalif parti Ahrar Fırkası,
- en güçlü muhalif parti ise Hürriyet ve İtilaf Fırkası'dır.

Yalnızca bu bilgilere göre, II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı siyasî hayatı ile ilgili,

- Çok partili yaşama geçilmiştir.
- Ahrar Fırkası, Hürriyet ve İtilaf Fırkası ile birleşmiştir.
- İttihat ve Terakki Fırkası Meclisin büyük bir çoğunluğuna sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. 1913 Bab-ı Ali Baskını ile iktidarı ele geçiren İttihat ve Terakki Fırkası, mevcut hükûmeti aşağıdakilerin hangisinde yaşanan başarısızlık nedeniyle sorumlu tutmuştur?

- A) I. Dünya Savaşı
B) I. Balkan Savaşı
C) II. Balkan Savaşı
D) II. Meşrutiyet'in ilanı
E) 31 Mart İsyanı

9. II. Abdülhamid Dönemi'nde, Almanya'dan gelen Von der Goltz Paşa'nın öncülüğünde;

- Hamidiye Süvari Alayları,
- askere alma kanunu,
- zorunlu askerlik sistemi,
- ilk seferberlik nizamnamesi

düzenlemelerinden hangileri gerçekleşmiştir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

10. Osmanlı Devleti'nde, II. Meşrutiyet'in ilanından saltanatın kaldırılmasına kadar (1908-1922) geçen on dört yıl içinde İstanbul'da yirmi dört hükümet kurulmuştur.

Bu bilgidен hareketle, Osmanlı Devleti'nin sözü edilen dönemiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kanunuesasi'nin yürürlükten kaldırıldığı
B) Padişahların sıklıkla değiştiği
C) Çok partili bir siyasal yapının oluşturulduğu
D) Parlamento seçimlerinin sık sık tekrarlandığı
E) Ülke yönetiminde istikrarsızlığın yaşandığı

(2019 AYT)

11. Tanzimat Dönemi aydınlarına göre; Balkanlardaki isyanların sona ermesi için Osmanlıcılık düşüncesinde birleşilmesi ve Batı tarzında yenilikler yapılması gerekliydi.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda gerçekleşmiştir?

- A) Sened-i İttifak'ın imzalanması
B) Meşrutiyetin ilan edilmesi
C) Meşveret Meclislerinin açılması
D) Daimi elçiliklerin kurulması
E) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

(2020 TYT)

12. Osmanlı Devleti'nin Tanzimat Fermanı'nı ilan ederek aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Anayasayı ilan ederek parlamenter bir sisteme geçmeyi
B) Farklı dinlere mensup Osmanlı tebaası arasında birlik sağlamayı
C) Mısır Meselesi'nde büyük devletlerin desteğini almayı
D) Ülkedeki ayrılıkçı eğilimlerin önüne geçmeyi
E) Avrupalı devletlerin, ülkenin iç işlerine karışmasını engellemeyi

(2021 AYT)

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 3

1. - - - 'da ortaya çıkan zorunlu askerlik sistemi, ulus devletlerin kurulmasında ve cumhuriyet rejimlerinin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) XVI. yüzyıl
- B) XVII. yüzyıl
- C) XVIII. yüzyıl
- D) XIX. yüzyıl
- E) XX. yüzyıl

2. Avrupa'da zorunlu askerliğe dayalı millî bir ordu kurma fikrinin doğmasına sebep olarak;

- I. Fransız İhtilali sonrası "Halkın tamamı vatan savunmasından sorumludur." anlayışının benimsenmesi,
- II. ulus kavramı ile birlikte "millî ordu" kavramının da gelişmesi,
- III. kral için değil vatan için savaşan yeni ordu anlayışının ortaya çıkması

gelişmelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Avrupa'da zorunlu askerliğe dayalı ilk millî orduyu aşağıdaki devletlerden hangisi kurmuştur?

- A) Fransa
- B) İngiltere
- C) Rusya
- D) Portekiz
- E) İspanya

4. III. Selim, Sadrazam Koca Yusuf Paşa'nın telkinleri ile mevcut orduda ıslahat yapılması yerine yeni bir ordunun kurulmasını kabul etmiştir.

Buna göre;

- I. Nizam-ı Cedit,
- II. Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye,
- III. Sekban-ı Cedit

askerî birliklerinden hangileri III. Selim Dönemi'nde kurulmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti, yenilik hareketlerini kesintiye uğratan "Yeniçeri Ocağı"nı kaldırarak yerine batılı tarzda "Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye" ordusunu kurmuştur.

Bu duruma bağlı olarak;

- I. ıslahat sürecinin hızlanması,
- II. devlet otoritesinin kuvvetlenmesi,
- III. saray askerlerine duyulan ihtiyacın sona ermesi

gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıktığı savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Ordunun silah, teçhizat ve kıyafet ihtiyaçlarını belirlemek, alım satımlarda ihaleler düzenlemek ve ürünlerin kalite kontrolünü yaparak ödemelere onay vermek; asker dilekçelerini değerlendirmek, askerî kanun, kararname ve teşkilat tasarılarını görüşmek, maaşları belirlemek ve subayların terfi listesini hazırlayıp seraskerliğe sunmak kurulun görevleri arasındaydı.

Paragrafta hakkında bilgi verilen yüksek danışma kurulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dâr-ı Şûra-yı Bahriye
- B) Dâr-ı Şûra-yı Bâbiâli
- C) Dâr-ı Şûra-yı Askerî
- D) Dâr-ı Şûra-yı Saltanat
- E) Meclis-i Ahkâm-ı Adliyye

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 3

7. I. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması
II. Avrupa'dan mühendis ve ustalar getirtilerek Topha-
ne'de yeni düzenlemelerin yapılması
III. Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye Ordusu'nun ku-
rulması

**Yukarıdakilerden hangileri III. Selim Dönemi'nde ger-
çekleşmiştir?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. I. İrad-ı Cedit Hazinesi
II. Asâkir-i Mansûre Hazinesi
III. Hazine-i Hassa

**Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nde yeni
kurulan orduların ihtiyaçlarını karşılamak için oluştu-
rulmuştur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisinde Asâkir-i Mansûre-i Mu-
hammediye ordusuyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Abdülmecid Dönemi'nde kurulmuştur.
B) Asker ihtiyacı Müslüman halkın 15-25 yaş arası genç-
lerinden karşılanmıştır.
C) Kişinin askerlikten ayrılıp sivil hayata dönebilmesi için
on iki yıl askerlik hizmeti yapması gerekmektedir.
D) Bekârlara teğmen olana kadar evlenmek yasaklan-
mıştır.
E) Evli olanların orduya katılması yasaklanmamıştır.

10. Aşağıda verilen hangi okul ikilisi II. Mahmud Döne-
mi'nde açılmıştır?

- A) Gümrük Mektebi - Polis Mektebi
B) Tıbbiye - Harbiye
C) Maadin Mektebi - Telgraf Mektebi
D) Baytar Mektebi - Lisan Mektebi
E) Darülfünunun - Darülmuallimin

11. Osmanlı Devleti'nde kura ile askere alma usulü 1846 yı-
lında çıkarılan "Kura Kanunu" ile uygulamaya konmuştur.
Kurada ismi çıkanların, kendi yerlerine - - - - - adıyla bir
başkasını vekil olarak göndermesi mümkün olduğu gibi
- - - - - ödemek suretiyle askerlik vazifesini bedeli karşılığı
yerine getirmeleri de mümkün hâle getirildi. Bu uygula-
maya - - - - - denir.

**Paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki-
lerden hangisi gelmelidir?**

- A) Bedel-i Askerî - Bedel-i Nakdî - Bedel-i Şahsi
B) Bedel-i Nakdî - Bedel-i Şahsi - Bedel-i Askerî
C) Bedel-i Şahsi - Bedel-i Askerî - Bedel-i Nakdî
D) Bedel-i Şahsi - Bedel-i Nakdî - Bedel-i Askerî
E) Bedel-i Nakdî - Bedel-i Askerî - Bedel-i Şahsi

12. Osmanlı devlet adamları Müslümanlarla gayrimüslimlerin
aynı orduda görev yapmalarına sıcak bakmıyorlardı fa-
kat Tanzimat yönetimi Osmanlı birliğini korumak ve halkı
kaynaştırmak için ilk kez bir azınlığa deniz kuvvetlerinde
askerlik yaptırdı.

**Osmanlı ordusunda askerlik hizmetine alınan ilk gay-
rimüslim topluluk aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Ermeni   B) Bulgar   C) Rum
D) Romen   E) Sırp

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 4

1. XIX. yüzyılda Avrupa'da nüfusun hızlı bir şekilde artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Doğum oranlarının yükselmesi
- B) Salgın hastalıkların önüne geçilmesi
- C) Dünya savaşlarının sona ermesi
- D) Ekonomik refahın oluşması
- E) Sağlıklı beslenmeyle insan ömrünün uzaması

2. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artışının bir devlette askeri güce katkı sağladığına örnek olarak verilebilir?

- A) Devletin siyasi güç kazanması
- B) Ekonomide kalkınma için gerekli işçi gücüne sahip olunması
- C) Bir devletin siyasi ve ekonomik alanlarda mevcut nüfusu kullanabilmesi
- D) Savaş gücünün insan sayısına orantılı olarak artması
- E) Yeni ele geçirilen ülkelerde hem siyasi hem de ekonomik hâkimiyeti sağlayabilmesi

3. I. Birbirinden uzakta olan vilayetler üzerinde ek bir denetim aracına sahip olması
II. Siyasi gücünün merkezîleşmesine katkı sağlaması
III. Ülke genelinde otorite kurmasına yardımcı olması

Yukarıdakilerden hangileri 1855 yılından itibaren kullanılmaya başlanılan elektrikli telgrafın Osmanlı yönetimine sağladığı yararlar arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nde II. Abdülhamid Dönemi'nde demir yolu politikası savunma politikalarıyla birlikte düşünülmeye başlanmıştır. II. Abdülhamid'in en büyük projelerinden biri de Bağdat Demir Yolu'nun yapılmasıydı. Bu projenin yapımı işini II. Abdülhamid, Almanlara vermiştir. II. Abdülhamid'in demir yolları projesi Avrupa devletlerini karşı karşıya getirmiştir.

Buna göre;

- I. Almanların demir yolu yapımı nedeniyle bölgede etkinliğini artırması,
- II. İngilizlerin, sömürge yollarının kontrolünü kaybedeceği endişesini yaşaması,
- III. Rusyanın, demir yolu sayesinde Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki Rus pazarını zayıflatacağı korkusuna kapılması

durumlarından hangilerinin Avrupalı devletlerin çıkar çatışmalarına girmesine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangileri XIX. yüzyılda Avrupa'da "ulusun inşasında ve uluslaşma sürecinde" en önemli unsurlar hâline gelmiştir?

- A) Ordu - Okul
- B) Kilise - Vakıf
- C) Aile - Adalet
- D) Kilise - Aile
- E) Ordu - Vakıf

6. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde askeri eğitim veren okullardan biri değildir?

- A) Hendesehane
- B) Mekteb-i Maârif-i Adliyye
- C) Mühendishane-i Bahri-i Hümayun
- D) Mühendishane-i Berri-i Hümayun
- E) Mekteb-i Harbiye

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 4

7. Aşağıdaki okullardan hangisi Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğiyle 1935 yılında Siyasal Bilgiler Okuluna dönüştürülmüştür?

- A) Mekteb-i Mülkiye
- B) Mekteb-i Harbiye
- C) Mekteb-i Maârif-i Adliyye
- D) Mekteb-i Ulûm-u Edebiyye
- E) Mekteb-i Aklâm

8. Osmanlı egemenliği altında yaşayan; aralarında dil, din, ırk ayrımı olan farklı grupların devletin tanıdığı haklar çerçevesinde açtığı okullar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıbyan Mektepleri
- B) Yabancı Okullar
- C) Azınlık Okulları
- D) Askerî Okullar
- E) Mesleki ve Teknik Okullar

9. II. Abdülhamid, tahtta kaldığı süre içinde eğitime büyük bir önem verdi. Modern eğitimin yerleştiği bu dönemde yeni okullara devlet bütçe ayırdı. II. Abdülhamid eğitim faaliyetlerinde Türklerin yoğun yaşadığı Anadolu'ya ağırlık verdi. Azınlık ve yabancı okullara Türk öğretmenler atanarak kontrol altına alınmaya çalışıldı.

Bu duruma göre,

- I. Klasik eğitim anlayışı etkisini yitirmiştir.
- II. Eğitimde, sınırlı da olsa millîlik göze çarpmaktadır.
- III. Laik eğitim anlayışı benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. XIX. yüzyılda Avrupa'da başlayan sosyal devlet uygulamaları Osmanlı Devleti'ne de yansdı ve II. Abdülhamid ile beraber vatandaşlık kavramı içerisinde bireyler her türlü iktisadi, sosyal ve doğal olaylar karşısında devlet garantisi ve koruması altına alındı.

Bu duruma göre II. Abdülhamid Dönemi'nde;

- I. eğitim olanaklarının kasaba ve köylere kadar ulaştırılması,
- II. birçok vilayet merkezinde hastaneler açılması,
- III. yoksul aylığı uygulamasının başlatılması

faaliyetlerinden hangilerinin sosyal devlet anlayışına uygun olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerin hangisinde Osmanlı Devleti'ndeki emeklilik sistemiyle ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Emeklilik herkesi kapsayan bir uygulama değildir.
- B) Tanzimat Dönemi'nde emeklilik belirli bir maaşla karşılanan bir sisteme dönüştürülmüştür.
- C) 1865'te Emeklilik Kanunu ile emekliliği düzenleyen ilk kurumlar ortaya çıkmıştır.
- D) Emekli sandıkları Abdülmecid Dönemi'nde kurulmuştur.
- E) Sonradan yapılan düzenlemelerle emeklilik sistemi askerî ve sivil memurların dul ve yetimlerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

12. Aşağıdakilerden hangisi 1896 yılında II. Abdülhamid tarafından açılan Darülacezenin kuruluş amacıdır?

- A) Haberleşme ve ulaşım imkânlarının geliştirilmesi
- B) Dul, yetim, yaşlı ve engellilerin ihtiyaçlarının karşılanması
- C) Belediye hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi
- D) Ordunun gıda ihtiyacının karşılanması
- E) Eğitim-öğretim faaliyetlerinin denetlenmesi

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 5

1. Tanzimat Dönemi, 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlayan 1876 Meşrutiyet'in ilanı ile sona eren dönemdir. Kavram olarak Tanzimat, Türk siyasi, idari, iktisadi ve sosyal hayatında topyekûn bir değişmeyi ve yeniden yapılanmayı ifade eder. Tanzimat, Osmanlı Devleti'ne Batılı anlamda bir düşünce ve yönetim şekli getirmek için Avrupa'dan esinlenerek yapılan programlı bir yenilik ve kültür hareketidir.

Buna göre,

- I. Köklü ve kalıcı yenilikler yapılmaya çalışılmıştır.
- II. Ulus devlet olma yolunda çalışmalar başlatılmıştır.
- III. Yapılan değişimlerde Batı kültürü esas alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

2. Tanzimat Fermanı'nın hazırlanmasında ve ilan edilmesinde büyük rol oynayan Osmanlı Devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alemdar Mustafa Paşa
B) Mithat Paşa
C) Mustafa Reşit Paşa
D) Ahmet Cevdet Paşa
E) Fuat Paşa

3. Islahat Fermanı'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi gayrimüslim halkın mevcut durumunda değişiklik meydana getirmiştir?

- A) Bütün uyruklar için dinî ibadet ve törenlerin yapılması serbesttir.
- B) Bütün memurluklar ve okullar herkese açık olacaktır.
- C) Azınlıklar şirket kurup banka açabilecektir.
- D) Bütün uyruklar için vergi eşitliği sağlanacaktır.
- E) Müslüman olmayanlar da yerel meclislerde temsil edilecektir.

4. Meşrutiyet'in ilanını isteyen ve kendilerine "Genç Osmanlılar" diyen bir grup aydın 1865 yılında İstanbul'da "Genç Osmanlılar Cemiyeti"ni kurdular. Genç Osmanlılar, yönetimin baskıcı tutumu, ekonomik çöküntü, yabancıların yönetime müdahalesinin artması, yabancılara ekonomik haklar tanınması, eşitlik uygulamasının Müslümanlara zarar vermeye başlaması ve Avrupa taklitçiliğinin artması gibi hususlarda eleştiriler ileri sürdüler.

Buna göre, Genç Osmanlıların muhalif bir hareket olarak ortaya çıkmasında;

- I. baskıcı monarşik yönetimin varlığı,
- II. toplumsal dengenin bozulması,
- III. devletin iç işlerine müdahale edilmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

5. İlk anayasamız olan Kanun-i Esasi'nin aşağıdaki maddelerinden hangisi özellikle kanun üstünlüğüne vurgu yapmaktadır?

- A) Mebusan Meclisi dört yılda bir seçilir.
- B) Meclisi açma ve kapama yetkisi padişaha aittir.
- C) Savaş ve barışa padişah karar verir.
- D) Hiç kimse kanunun belirttiği sebepler dışında başka bir bahane ile cezalandırılmaz.
- E) Osmanlı Devleti bir bütündür, hiçbir sebeple ayrılık kabul etmez.

6. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde demokratik gelişmelerle padişah eşleştirmeleri doğru yapılmıştır?

	Tanzimat ve Islahat Fermanları	I. ve II. Meşrutiyet
A)	II. Mahmud	Abdülmecid
B)	Abdülaziz	III. Selim
C)	Abdülmecid	II. Abdülhamid
D)	II. Abdülhamid	Abdülaziz
E)	III. Selim	II. Mahmud

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 5

7. Osmanlı Devleti, Anadolu'da ve Rumeli'de kendi kendine güçlenmiş ve bir bakıma özerkliğini ilan etmiş olan âyanların varlıklarını, bu belgeyle kabul edip hukuki hâle getirdi. Bu belge ile bazı yetkilerinden zorunlu olarak vazgeçmesiyle padişahın yetkileri sınırlandırıldı. II. Mahmud, bu durumu günün koşulları gereği zorunlu olarak kabul etti.

Paragrafta hakkında bilgi verilen belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sened-i İttifak
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Islahat Fermanı
- D) Kanun-i Esasi
- E) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet ile kurulan siyasi partilerden biri değildir?

- A) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- B) Osmanlı Ahrar Fırkası
- C) Osmanlı Demokrat Fırkası
- D) Osmanlı Sosyalist Fırkası
- E) Serbest Cumhuriyet Fırkası

9. Aşağıda yer alan hukuki belgelerden hangisi Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden sonra çıkarılmıştır?

- A) Hukuk-ı Aile Kararnamesi
- B) Kanunname-i Ali Osman
- C) Usul-i Muhakeme-i Şeriye Nizamnamesi
- D) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye
- E) Ticaret-i Bahriye Kanunnamesi

10. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti sınırlarında yaşayan müslim, gayrimüslim halka yeni haklar vererek aralarında eşitlik sağlamak amacıyla Osmanlılık fikri benimsenmişti. Din, dil, ırk ayrımı yapmadan büyük bir Osmanlı milleti oluşturmak temel amaçtı. II. Mahmud Dönemi'nde Osmanlı Devleti, Osmanlılık düşüncesi ile ilgili ilk ciddi adımı attı. II. Mahmud: "Ben tebaamdaki dinler farkını ancak cami, havra ve kiliselerine girdikleri zaman görmek isterim." diyerek önemli bir beraberlik mesajı verdi.

Buna göre,

- I. Milliyetçilik akımının parçalayıcı etkisi önlenmek istenmiştir.
- II. Toplumsal birliktelik sağlanmaya çalışılmıştır.
- III. Meşrutiyet yönetimine geçiş amaçlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi Sultan Abdülaziz'e karşı ittifak yaparak onun tahttan indirilmesine neden olan devlet adamlarından biri değildir?

- A) Fuat Paşa
- B) Mütercim Rüştü Paşa
- C) Hüseyin Avni Paşa
- D) Mithat Paşa
- E) Hayrullah Efendi

12. İttihat ve Terakki Fırkası aşağıdaki gelişmelerin hangisi sonucunda ülke yönetimine tamamen hâkim olmuştur?

- A) 1908 Seçimleri
- B) II. Meşrutiyet'in İlanı
- C) 31 Mart Darbesi
- D) Bâbıâli Baskını
- E) II. Balkan Savaşı

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 6

1. Liberalizm ve sosyalizm hareketleriyle ortaya çıkan 1848 İhtilalleri sonucunda Avrupa'da birçok hükümdar ya tahtından uzaklaştırılmış ya da liberal bir yönetimi kabul etmek zorunda kalmıştır. Böylece mutlakiyetler sona ermiş veya anayasalarla kralların yetkileri sınırlandırılmıştır.

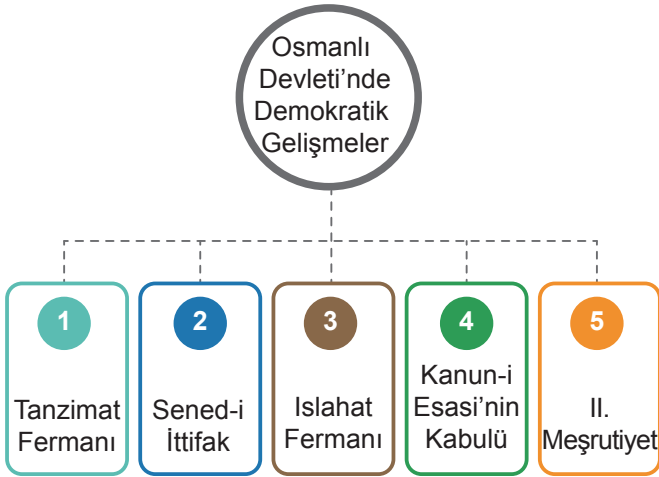
Bu durum Osmanlı Devleti'nde;

- I. meşruti yönetime geçilmesi,
- II. parlamentonun açılması,
- III. kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

gelişmelerinden hangilerinin yaşanmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2.

Verilen diyagramda Osmanlı Devleti'nde demokratik gelişmeler konusunda kronolojik bilgi akışının sağlanabilmesi için hangi bilgilerin yer değiştirmesi gereklidir?

- A) 1 - 2   B) 1 - 3   C) 2 - 4
D) 2 - 3   E) 4 - 5

3. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşanan aşağıdaki olayların hangisinde Jön Türklerin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Sultan Abdülaziz'in tahttan indirilmesi
- B) II. Abdülhamid'in tahta çıkarılması
- C) Sened-i İttifak'ın imzalanması
- D) I. Meşrutiyet'in ilanı
- E) Kanun-ı Esasi'nin ilanı

4. • Osmanlı Devleti bir bütündür, hiçbir sebeple ayrılık kabul etmez.
• Hiç kimse kanunun belirttiği sebepler dışında başka bir bahane ile cezalandırılmaz.
• Halkın mülkiyetine ve meskenine dokunulamaz.
• Memuriyetlere tayin, usulüne göre ve ehliyet ile liyakat esasına göre yapılır.

Kanun-i Esasi'de yer alan bu maddeler dikkate alındığında aşağıdaki konuların hangisi ile ilgili bir düzenleme yapıldığı söylenemez?

- A) İnsan hakları
B) Mülkiyet hakkı
C) Kanun üstünlüğü
D) Devletin bölünmez bütünlüğü
E) Düşünce özgürlüğü

5. 23 Temmuz 1908'de başlayan II. Meşrutiyet Dönemi mebus seçimlerinde; önce seçmenler mebusları seçecek olan kişileri belirlemiş sonra da bu kişiler mebusları seçmiştir. Seçme yaşı 25, seçilebilme yaşı ise 30 olarak belirlenmiştir. Seçimlerde birden fazla oy kullanmayı engellemek için seçmenlerin nüfus cüzdanlarına kayıt düşülmüştür.

Buna göre, meclis seçimleriyle ilgili;

- I. İttihat ve Terakki Cemiyetinin etkin olduğu,
- II. İki dereceli seçim sisteminin uygulandığı,
- III. Kadınların da seçilme hakkını kullandığı,
- IV. Usulsüzlüklerin önüne geçilmeye çalışıldığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) I ve IV   E) II ve IV

6. Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte siyasi parti kurma hakkının getirilmesinin en önemli sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanun üstünlüğünün sağlanması
- B) Çok partili siyasi yaşama geçilmesi
- C) Mülkiyet hakkının korunması
- D) Basın özgürlüğünün sağlanması
- E) Yönetimde çift başlılığın önlenmesi

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 6

7. I. Padişah kutsaldır ve icraatlarından dolayı sorumlu tutulamaz.
II. Kanun tasarıları Meclis-i Mebusan ile Meclis-i Ayan-da kabul edilir ve padişah tarafından onaylanırsa kanunlaşır.
III. Sadrazam ve şeyhülislamı bizzat padişah belirler, sadrazamın belirleyeceği diğer vekiller ise padişah tarafından onaylanır.
IV. Müsadere, angarya ve işkence yasaktır.

Kanun-i Esasi'nin yukarıdaki maddelerinden hangileri anayasanın demokratik nitelik taşımadığına dair kanıt oluşturur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) I, II ve III   E) I, II ve IV

8. Günümüzde Sosyal Güvenlik Kurumu olarak çalışmalarına devam eden Tekaüd Sandığı aşağıdaki hangi padişah döneminde kurulmuştur?

- A) II. Abdülhamid
B) II. Mahmud
C) III. Selim
D) Abdülaziz
E) Abdülmecid

9. Osmanlı Devleti'nin yönetiminde yaşanan gelişmeler ya da savaş sırasında gerçekleşen olaylar sebebiyle toprak kayıpları olmuştur.

Aşağıdaki yerlerden hangisinin kaybı bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Arnavutluk
B) Tunus
C) Bosna-Hersek
D) Girit
E) Bulgaristan

10. 1913 Bab-ı Ali Baskını ile iktidarı ele geçiren İttihat ve Terakki I. Dünya Savaşı mağlubiyetine kadar muhalefeti sindirerek ülkeyi tek parti rejimiyle yönetmiştir.

Buna göre, İttihat ve Terakki ile ilgili;

- I. demokratik esaslara uygun hareket ettiği,
II. çok partili siyasi yaşamı önemseydiği,
III. I. Dünya Savaşı boyunca ülkeyi yönettiği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

11. Tanzimat Dönemi aydınları tarafından kurulan Yeni Osmanlılar Cemiyeti, Batı uygarlığının üstünlüğünü halkın sahip olduğu geniş hürriyetlere ve parlamentolu demokratik siyasi rejimlere bağlamıştır.

Buna göre, Yeni Osmanlılar Cemiyetinin Osmanlı Devleti'nin kurtuluşu ile ilgili;

- I. meşruti bir yönetim kurulması,
II. padişah otoritesinin sınırlandırılması,
III. kişi hak ve özgürlüklerinin genişletilmesi

görüşlerinden hangilerini benimsediği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

12. Ulus devlet modelini belirten "muhafaza-i vatan" tabiri ilk defa burada kullanılmıştır. Böylece askerlik Osmanlı tebaasının ortak sorumluluğu hâline getirilmek istenmiştir.

Bu gelişme aşağıdakilerden hangisi ile olmuştur?

- A) Tanzimat Fermanı
B) Sened-i İttifak
C) Islahat Fermanı
D) I. Meşrutiyet
E) II. Meşrutiyet

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 7

1. I. Eşkinici Ocağı
II. Sekban-ı Cedit
III. Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye
- Yukarıdaki askerî gruplardan hangileri Yeniçerilerin karşı çıkması nedeniyle ortadan kaldırılmamıştır?**

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde Batı'nın üstünlüğü Lale Devri'nden itibaren kabul edilse de Batılılaşmayı her alanda bir devlet politikası hâline getiren öncü padişah aşağıdakilerden hangisidir?

A) III. Mustafa
B) III. Selim
C) Abdülmecid
D) Abdülaziz
E) II. Abdülhamid

3. I. Sanayi Devrimi
II. 1830 İhtilali
III. 1848 İhtilali

Verilen gelişmelerden hangilerinin Fransız İhtilali'yle benzer özellikler taşıdığı söylenebilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Sanayi Devrimi sonrası ham madde ihtiyacının artması İngiltere, Fransa ve Rusya arasında rekabetin oluşmasına ve mücadelenin kızışmasına neden olmuştur. XIX. yüzyılın son çeyreğinde bu devletler arasında mücadelenin yerini iş birliği almıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Osmanlı Devleti'nde milliyetçi akımların hızlanması
B) Rusya'da Bolşevik İhtilali'nin gerçekleşmesi
C) Almanya'nın siyasi birliğini sağlaması
D) Üçlü İtilaf Bloğu'nun kurulması
E) Viyana Kongresinin yapılması

5. 1789 İhtilali öncesi Fransa'sıyla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

A) Katılımı güçlü bir cumhuriyetle yönetilmektedir.
B) Sosyal eşitsizliğe dayanan toplumsal bir yapı vardır.
C) Burjuva sınıfı, siyasi ve sosyal haklar talep etmektedir.
D) Din adamları ve soylular ayrıcalıklı sınıfı oluşturmaktadır.
E) Yargıçlık ya babadan oğula geçmekte ya da satın alınmaktadır.

6. 1789 İhtilali sonrası ortaya çıkan Kurucu Meclis, feodalite döneminden beri var olan ayrıcalıkları ortadan kaldırmış ve Fransa'da eşitliğe dayanan yeni bir toplum düzenine geçilmiştir.

Kurucu Meclisin ilan ettiği "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisinde" aşağıdakilerden hangisi **bulunmaz?**

A) İnsanlar özgür ve yasalar önünde eşittir.
B) Herkes memur olabilme hakkına sahiptir.
C) Özel mülkiyet dokunulmazdır.
D) Vergiler, dengeli bir biçimde dağıtılmalıdır.
E) Seçme ve seçilme özgürlüğü vardır.

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 7

7. XVIII. yüzyılın sonunda Batı tarzı askerî yeniliklere karşı, "Testiye tüfek atar, keçeğe kılıç çalarız" diyen - - - - yapmak istenen düzenlemelere karşı çıkmış bildikleri eğitim düzenini ve kullandıkları silah ve araç-gereçleri yeni olanlarıyla değiştirmeye yanaşmamıştır.

Verilen metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yeniçeriler
B) Tımarlı Sipahiler
C) Akıncılar
D) Alplar
E) Gaziler

8. XIX. yüzyıldan itibaren nüfus, merkantilizm anlayışında olduğu gibi ulus devletler tarafından da zenginliği artıran bir araç olarak görülmüştür. Bu yüzyılda meydana gelen siyasi, askerî, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlar, devlet yöneticilerini ülke nüfuslarını artırmayı amaçlayan politikalar üretmeye yöneltmiştir.

Hakkında bilgi verilen güç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askerî
B) Demografik
C) Millî
D) Ekonomik
E) Politik

9. 1839 yılında, Sultan Abdülmecid'in emriyle Sadrazam Koca Hüseyin Paşa'nın başkanlığında Bâbıâli'de bir Meşveret Meclisi toplanmıştır. İlimiye mensupları ve bürokratların katıldığı bu mecliste kabul edilen ilkeler, padişah tarafından da onaylanmıştır. Bu ilkeler, Mustafa Reşid Paşa tarafından ilan edilecek olan Tanzimat Fermanı'nın da esasını oluşturmuştur. Bu süreçte Tanzimat Fermanı, tek başına Mustafa Reşid Paşa tarafından hazırlanmıştır. Mustafa Reşid Paşa; Tanzimat Fermanı'nı 3 Kasım 1839'da Gülhane Meydanı'nda yüksek rütbeli devlet adamları, ulema, Rum ve Ermeni patrikleri, hahambaşı, esnaf temsilcileri ve sefirlerin de hazır bulunduğu bir törende okumuştur.

Tanzimat Fermanı'nı okuyan Mustafa Reşid Paşa'nın görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dahiliye Nazırı
B) Bahriye Nazırı
C) Harbiye Nazırı
D) Hariciye Nazırı
E) Maarif Nazırı

10. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan gelişme ve olaylar Avrupa'nın siyasi, sosyal ve ekonomik hayatını altüst etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıya bir kanıt olarak gösterilemez?

- A) Fransa; Avusturya ve Prusya başta olmak üzere Avrupalı devletler ile savaşımıştır.
B) Milletler bağlı oldukları çok uluslu devletlere karşı ayaklanmaya başlamıştır.
C) Ulusal egemenlik ve eşitlik fikirleri yeni ihtilallere zemin hazırlamıştır.
D) Liberalizmin Avrupa coğrafyasında güç kazanmasına neden olmuştur.
E) Monarşilerin ihtilal fikirlerini benimsemeyerek güç kazanmasını sağlamıştır.

11. Sanayi Devrimi sonrası zenginleşen ve etkinliğini artıran burjuva sınıfı, kendi görüşlerine ve çıkarlarına uygun politika izleyen bir hükûmet biçimi kurmaya çalışmıştır. Bunun yanında işçilerin gerek yaşam gerekse çalışma koşullarının elverişsiz olması, büyük toplumsal sorunları da beraberinde getirmiştir.

Bu durum Avrupa'da aşağıdakilerden hangisine zemin hazırlamamıştır?

- A) 1830 ve 1848 İhtilallerinin yaşanmasına
B) Monarşi yönetimlerinin güç kaybetmesine
C) Otuz Yıl Savaşları'nın çıkmasına
D) Liberal ve sosyalist fikirlerin benimsenmesine
E) Anayasal sistemlerin güçlenmesine

12. Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyılda Rusya ve Avusturya'ya karşı ağır yenilgiler alarak büyük toprak kayıpları yaşamıştır.

Bu durum Osmanlı Devleti'ni;

- I. askerî ıslahatlar yapma,
II. Batılı uzmanlardan yararlanma,
III. savunma teknolojileri ithal etme

politikalarından hangilerine yönlendirmiştir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 8

1. XIX. yüzyılda savaş dönemlerinde cepheye asker ve malzeme sevk edilmesi, merkezî devlet otoritesinin ülkenin uzak bölgelerine kadar ulaştırılması, iç güvenliğin sağlanması, tarımsal vergilerin toplanması gibi ihtiyaçların zorunlu olarak karşılanması gerekiyordu.

Bu durum Osmanlı Devleti'nde özellikle aşağıdakilerden hangisinde yapılan çalışmaların hız kazanmasına zemin hazırlamıştır?

- A) Telgrafhanelerin kurulması
- B) Sanayileşme faaliyetleri
- C) Demiryolu yapımı
- D) Zorunlu eğitime geçilmesi
- E) Islahat Fermanı'nın ilanı

2. II. Mahmud Osmanlı merkez teşkilatında köklü değişiklikler yapmıştır. Yapılan bu değişiklikler, bir bakıma Tanzimat Dönemi'nin temelini oluşturmuştur.

Dönemin şartları düşünüldüğünde II. Mahmud'u bu tarz kapsamlı yenilikler yapmaya iten sebepler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devletin dağılmasına neden olabilecek etkenleri önleme çabası
- B) Azınlıkların bağımsızlık taleplerini geçersiz kılma düşüncesi
- C) Askerî-siyasi başarısızlıkların ve toprak kayıplarının artması
- D) Batılı devletlerin Osmanlı içişlerine karışmasının engellenmek istenmesi
- E) Halkın, iradesini yönetime yansıtabileceği bir düzen talep etmesi

3. Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyılda yaşanan Osmanlı Devleti'ndeki demokratikleşme hareketlerinden biri değildir?

- A) I. Meşrutiyet
- B) II. Meşrutiyet
- C) Sened-i İttifak
- D) Tanzimat Fermanı
- E) Islahat Fermanı

4. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti kendi tabiyetindeki çeşitli milletleri temsil ederek ve birleştirerek bir Osmanlı milleti vücuda getirmek istemiştir. Osmanlı milleti meydana getirilmek istenmesindeki asıl amaç Müslüman ve Müslüman olmayan diğer unsurlara aynı siyasi-hukuki hakların tanınması ve devlet idaresine katılan eşit vatandaşlar olarak devlete bağlı kalmalarının sağlanmasıdır.

Verilen bilgide altılı çizili kısımda bahsedilen durum aşağıdakilerden hangisiyle hayata geçirilmek istenmiştir?

- A) Sened-i İttifak'ın imzalanması
- B) 1871 Vilayet Nizamnamesi'nin yayımlanması
- C) Hürriyet ve İtilaf Fırkası'nın kurulması
- D) Kanun-ı Esasi'nin yürürlüğe girmesi
- E) Gülhane Hatt-ı Hümayunu'nun ilan edilmesi

5. Aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali sonrasında Avrupa'da zorunlu askerlik sisteminin yaygınlaşmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Ulus devletler zayıflamıştır.
- B) Devletlerin askerî gücü artmıştır.
- C) Savaşlar daha yıkıcı hâle gelmiştir.
- D) Orduya modernleşme görevi verilmiştir.
- E) Askerler vatandaşlık eğitimi almaya başlamıştır.

6. Osmanlı Devleti'nin ilk sivil yüksekokulu olarak 1859 yılında İstanbul'da açılmıştır. Modernleşme hareketinin uygulanabilmesi için gerekli olan çağdaş ve bilgili devlet adamlarının yetiştirilmesi amacıyla kurulmuştur. Programında tarih, coğrafya, iktisat, siyaset, muhasebe ve devletler hukuku gibi dersler yer almıştır. Bu okulun mezunları, üst düzey devlet kademelerine atanmıştır.

Açıklaması verilen okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hendesehane
- B) Mekteb-i Harbiye
- C) Mekteb-i Mülkiye
- D) Mühendishane-i Berr-i Hümayun
- E) Mühendishane-i Bahr-i Hümayun

Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - 8

7. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda;

- I. Avrupa'da eğitim almış devlet adamlarıyla bazı aydınların tutumu,
- II. batıdaki siyasi akımların etkisi,
- III. halkın demokratik düzen beklentisi

durumlarından hangileri rejimi hedef alan gelişmelere sebep olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde parlamentolu meşruti bir yönetim kurulması fikrini dile getirmeye başlayan Tanzimat Dönemi aydınları, Batı uygarlığının üstünlüğünü, halkın sahip olduğu geniş hürriyetlere ve parlamentolu demokratik siyasi rejimlere bağlamıştır. Osmanlı bürokratları ise meşruti sisteme inanmamış ve yapılan yeniliklerde merkezî otoritenin güçlendirilmesini ön planda tutmuştur.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde;

- I. yöneticiler ve aydınlar arasında fikir çatışmaları yaşanması,
- II. halkın demokratik değer ve uygulamaları benimsemesi,
- III. geleneksel yönetim anlayışının bir süre daha devam ettirilmesi

durumlarından hangilerine yol açtığı söylenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi Yeniçeri Ocağının kaldırılmasının sebeplerinden biri değildir?

- A) Halktan ve esnaftan haraç almaları
- B) Görevleri dışında işlerle uğraşmaları
- C) Yapılan ıslahatlara karşı çıkmaları
- D) 31 Mart Ayaklanması'nı desteklemeleri
- E) Sırp ve Yunan İsyanlarını bastırmakta yetersiz kalmaları

10. Osmanlı ordusunda yapılan aşağıdaki hangi düzenleme, "ya gaza ya şehadet ya da din-i mübin uğruna" sözleriyle çelişen bir durumdur?

- A) Nizam-ı Cedit ordusunun kurulması
- B) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
- C) Asakir-i Mansure-i Muhammediyenin oluşturulması
- D) Azınlıklar için bedel-i askerînin uygulanması
- E) Tebaanın tamamı için zorunlu askerlik getirilmesi

11. Osmanlı Devleti Dönemi'nde açılan kurumların bir bölümü farklı isimlere dönüşerek günümüze kadar varlığını sürdürmüştür.

Buna göre;

- I. Aşiret Mektebi,
- II. Mekteb-i Mülkiye,
- III. Darülaceze

kurumlarından hangileri bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

12. I. 1876 Darbesi
II. 1909 Darbesi
III. 1913 Darbesi

Osmanlı Devleti'nde gerçekleşen yukarıdaki darbe-lerden hangileri, İttihat ve Terakki Cemiyetinin devlet yönetimindeki etkisini artırmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

Sermaye ve Emek - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı öncesindeki üretim organizasyonlarından biri değildir?

- A) Kölecî Üretim Biçimi
- B) Feodal Üretim Biçimi
- C) Atölye Tipi Üretim
- D) Manifaktür (imalat) Tipi Üretim
- E) Otomasyon Tipi Üretim

2. I. Çalışma ve yaşam alanlarının birbirinden ayrılmaması
II. Usta-kalfa-çırak ilişkisi içinde üretimin yapılması
III. Seri üretim sonucu pazar ihtiyacının ortaya çıkması

Yukarıdakilerden hangileri atölye tipi üretim tarzının özellikleri arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Sanayi İnkılabı ile insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından, makine gücünün hâkim olduğu üretim tarzına geçilmiştir. Bu tarz üretim, tekstil sektöründen başlayarak diğer sektörlerle de yayılmıştır. Yeni üretim tarzıyla birlikte üretim şekli değişmiş ve üretim miktarı artmıştır.

Buna göre,

- I. Üretim biçimi tamamen değişime uğramıştır.
- II. Üretim şeklinin değişimi insanların tüketim alışkanlıklarını da değiştirmiştir.
- III. Seri üretime geçilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. I. Mekanik tohum ekme makinasının icat edilmesi
II. Kapalı hendeklerle tarla sulama yöntemlerinin geliştirilmesi
III. Suni yem usulünün geliştirilmesi

Sanayi İnkılabı'yla ortaya çıkan yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin tarım ve hayvancılığı geliştirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisinin endüstriyel üretimin özelliklerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Üretimde makineleşme ön plandadır.
- B) Üretim teknolojisi basittir.
- C) İş bölümünde modern eğitimden faydalanılır.
- D) Çalışan sayısı binlerle ifade edilir.
- E) Üretim araçlarının mülkiyeti fabrika ya da firma sahibine aittir.

6. XVIII. yüzyılda yaşamış İskoçyalı iktisatçı, "Milletlerin Zenginliği" adlı eserinde klasik üretim sisteminin yeni üretim yapılarını engellediğini, bu yüzden loncaların kapatılması gerektiğini savunmuştur.

Paragrafta görüşüne yer verilen iktisatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Thomas Hobbes
- B) John Locke
- C) Adam Ferguson
- D) Adam Smith
- E) David Hume

Sermaye ve Emek - 1

7. I. Sermaye birikiminin olmayışı
II. Uzman personel yetersizliği
III. Teknolojik gelişmenin sağlanamaması

Yukarıdakilerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin sanayileşmesinin önündeki engellerden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

8. XIX. yüzyılda küçük ölçekli esnafların üretim tarzı ile Sanayi Devrimi'nin yakalanamayacağını ve bu yolla daha fazla ekonomik gelişmenin sağlanamayacağını anlayan Osmanlı yöneticileri öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisine yönelmişlerdir?

- A) Şirketleşme sürecinin başlamasına
B) Sergi-i Umumi-i Osmanînin açılmasına
C) Islah-ı Sanayi Komisyonunun kurulmasına
D) Demir yolu projelerinin hayata geçirilmesine
E) Sanayi Mekteplerinin açılmasına

9. 1838'de imzalanan Balta Limanı Ticaret Antlaşması'yla Osmanlı Devleti, gerek gördüğünde bazı malların ihracını yasaklayabilme hakkından vazgeçti. Ayrıca yabancı tüccarların Osmanlı sınırları içinde yerli ürün alıp satabilmeleri karşılığında harç talep etme, tekel mallarının fiyatlarını belirleme hak ve imkânından kısmen veya tamamen yoksun kaldı. Aynı şekilde Avrupa'dan gelen mallara istediği oranda gümrük vergisi koyabilme yetkisini de kaybetti.

Buna göre,

- I. Yabancı tüccar, yerli tüccar karşısında ekonomik anlamda güçlenmiştir.
II. Osmanlı Devleti, ekonomide egemenlik haklarının bir kısmını kaybetmiştir.
III. Osmanlı Devleti, ülke içinde fiyatları kontrol edebilmek amacıyla bazı haklarından vazgeçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

10. Batılı emperyalist güçler, Sanayi İnkılabı ile birlikte sömürgecilik ve emperyalizm anlayışıyla dünyanın birçok bölgesini kendi çıkarları doğrultusunda sömürgeleştirdiler.

Aşağıdakilerden hangisi ucuz iş gücü ve insan kaynağı açısından diğerlerine göre en çok sömürülen kıta olmuştur?

- A) Okyanusya
B) Afrika
C) Kuzey Amerika
D) Avrupa
E) Güney Amerika

11. Hindistan'ı da sömürgeleştirmek için 1600 yılında Doğu Hindistan Kumpanyasını kurarak sömürgeciliğin küresel boyuttaki ilk örneğini veren Avrupalı devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngiltere
B) Hollanda
C) Portekiz
D) İspanya
E) Fransa

12. Farklı etnik kökene sahip toplumların farklı kültür birikimlerinin ve aidiyet duygularının, egemen kültür ve kimlik dokusu içinde eritilip yok edilmesine - - - - denir.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sömürgecilik
B) Kolonicilik
C) Emperyalizm
D) Asimilasyon
E) Dejenerasyon

Sermaye ve Emek - 2

1. I. Tımar Sistemi
II. Lonca Teşkilatı
III. Sanayi Sergileri

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin klasik ekonomik yapısının temel unsurları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda gelişen Batılı sanayi devletleri karşısında endüstriyel üretime geçiş için bir dizi ekonomik tedbir aldı. 1840-1860 arası dönemde devletçilik politikası öne çıkarıldı. Bu politika doğrultusunda Batı tarzında fabrikalar ve imalathaneler kuruldu. Diğer yandan mevcut fabrikaların modernize edilmesi yoluna gidildi.

Bu duruma göre, Osmanlı Devleti ile ilgili olarak,

- I. Avrupalı devletlerin sömürgesi olmamak için çaba göstermiştir.
II. Modern sanayileşme süreci dış etkenlere bağlı olarak ortaya çıkmıştır.
III. Zamanla ithal ikameci sanayileşme modeli benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin sanayileşme çabalarını engellediği savunulabilir?

- A) Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın imzalanması
B) Ticaret Bakanlığı ve ticaret mahkemelerinin kurulması
C) Sergi-i Umumi-i Osmanînin açılması
D) Demir yolu projelerinin hayata geçirilmesi
E) Sanayi mekteplerinin açılması

4. Aşağıdakilerden hangisi 1860'ta kurulan İslah-ı Sanayi Komisyonunun görevleri arasında gösterilemez?

- A) %5 olan gümrük vergisini artırmak
B) Ham madde ihracını belirlemek
C) Sergiler açarak sanayiye teşvik etmek
D) Esnaf şirketleri oluşturmak
E) Sanayi okulları açmak

5. Sanayi kuruluşlarına nitelikli işçi yetiştirmek üzere 1864'ten itibaren İstanbul ve diğer bölgelerde erkekler ve kızlar için ayrı ayrı pek çok - - - - kuruldu.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Lisan Mektebi
B) Telgraf Mektebi
C) Baytar Mektebi
D) Deniz Ticareti Mektebi
E) Sanayi Mektebi

6. Aşağıdakilerden hangisi endüstriyel üretime geçiş sürecinde Osmanlı Devleti'nin zorluklar yaşamasına neden olmamıştır?

- A) Avrupalı devletlerle uzun süreli savaşların yapılması
B) İslahatlara karşı çıkılması
C) Demiryolu yapımına ağırlık verilmesi
D) İsyanların yaşanması
E) Azınlıklara geniş haklar tanınması

Sermaye ve Emek - 2

7. Osmanlı Devleti'nde 1840'lara kadar sanayileşme hamleleri hızlanarak devam etmiştir. Özel sektöre, fabrikaların açılması için devlet tarafından teşvikler uygulanıp idari kolaylıklar sağlanmıştır. Ancak bütün bu çabalara rağmen fabrikaların bir kısmı kapanmaktan kurtulamamıştır.

Buna göre, istenen sonucun elde edilememesinde;

- I. bilgi ve tecrübe yetersizliği,
- II. kötü işletmecilik,
- III. Avrupa mallarıyla rekabet edilememesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi 1838'de imzalanan Balta Lımanı Ticaret Antlaşması'yla ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Üretimde teknolojik gelişmelerin takip edilememesi
- B) Osmanlı pazarlarının büyük oranda yabancıların denetimine girmesi
- C) Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı esnafının faaliyetlerini durdurma noktasına gelmesi
- D) İngilizlere istedikleri miktarda ham madde satın alma imkânının verilmesi
- E) Yerli üreticinin istediği ham maddeyi tedarik edememesi

9. Aşağıdakilerden hangisi kolonileştirme hareketinin öncüsü olan Avrupalı devletlerden biri değildir?

- A) Lehistan   B) İngiltere   C) Fransa
D) Portekiz   E) İspanya

10. Harita: XIX. yüzyılda İstanbul'daki sanayi kuruluşları

Harita incelendiğinde Osmanlı sanayisi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fabrikalar genellikle kıyı kesimde kurulmuştur.
- B) Bazı bölgelerde sanayi kuruluşları ile yerleşim yerleri birbirine yakındır.
- C) Osmanlı Devleti sanayileşme sürecini tamamlamıştır.
- D) İstanbul, sanayi şehri görünümündedir.
- E) Silah sanayisinin de kurulduğu görülmektedir.

11. Amerika'nın keşfinden sonra buradaki arazilerde ziraata başlayan emperyalist devletler, yerli halkları çalıştırmaya kalktırsa da ziraata alışık olmayan bu insanlardan bekledikleri verimi alamadılar.

Bu durumun sonucunda emperyalist devletlerin;

- I. Afrika'dan köle getirme,
- II. madencilığe yönelme,
- III. ticarete ağırlık verme

faaliyetlerinden hangilerini gerçekleştirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

12. I. Ham Madde
II. Pazar
III. Ucuz İş Gücü

Emperyalist batılı devletler yukarıdaki hangi ihtiyaçlarını karşılamak için sömürgelerini kullanmışlardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

Sermaye ve Emek - 3

1. XIX. yüzyılın ikinci yarısının başlarında hızla artan askerî harcamalar Osmanlı Devleti'nin vergi toplama gücünün ötesine geçmişti. Savaş harcamaları iç finans piyasaları-
nın dışında kaynaklar gerektiriyordu.

Bu durumun sonucu olarak;

- I. iç borçlanmaya gidilmesi,
- II. ilk defa dış borç alınması,
- III. İltizam usulünün yaygınlaştırılması

politikalarından hangileri uygulanmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

2. İttihat ve Terakki Cemiyeti önderleri Osmanlı ülkesin-
de ekonomik kalkınmanın önceliği olarak aşağıdaki-
lerden hangisini kabul etmişlerdir?

- A) Uzman Personel
B) Yerli Sanayi
C) Millî Burjuvazi
D) Teknolojik Alt Yapı
E) Ham Madde Çeşitliliği

3. Osmanlı Devleti ilk dış borcu aşağıdaki harcamalar-
dan hangisi için kullanmıştır?

- A) İç borç ödeme
B) Yeni sarayların inşası
C) Kırım Savaşı giderleri
D) Demiryolu yapımı
E) Bütçe açığının kapatılması

4. Aşağıdakilerden hangisi İttihat ve Terakki'nin millî
ekonomi oluşturma çabalarından biri değildir?

- A) Teşvik-i Sanayi Kanun-ı Muvakkatı'nı çıkartmışlardır.
B) Avrupa'dan dış borç alarak yatırım yapmışlardır.
C) Koruyucu dış ticaret politikası uygulamışlardır.
D) Müslüman Türkleri girişimciliğe özendirmişlerdir.
E) Serbest dış ticaret politikasından vazgeçmişlerdir.

5. Aşağıdaki antlaşmaların hangisiyle Osmanlı borçları
ilk defa uluslararası bir sorun olarak ele alınmıştır?

- A) Edirne Antlaşması
B) Bükreş Antlaşması
C) Hünkâr İskelesi Antlaşması
D) Ayastefanos Antlaşması
E) Berlin Antlaşması

6. I. Şirket-i Hayriye
II. Rüsum-ı Sitte
III. Düyûn-ı Umûmiye

**Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı dış borçlarını çö-
züme kavuşturmak amacıyla kurulmuştur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Sermaye ve Emek - 3

7. Osmanlı borçlarının belli bir sisteme bağlanması amacıyla 1881 yılında Muharrem Kararnamesi doğrultusunda Düyûn-ı Umûmiye İdaresi kuruldu. - - - merkezli komisyonda İngiltere, Hollanda, Fransa, Almanya, Avusturya, İtalya ve Osmanlı Devleti'nden birer üye bulunuyordu.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Londra B) İstanbul C) Paris
D) Viyana E) Brüksel

8. Osmanlı Devleti'nin dış borçlar sorunu kesin olarak aşağıdaki antlaşmaların hangisiyle çözüme kavuşturulmuştur?

- A) Ayastefanos Antlaşması
B) Berlin Antlaşması
C) Lozan Antlaşması
D) Balta Limanı Ticaret Antlaşması
E) Uşi Antlaşması

9. Osmanlı Devleti'nde dış borçların ödenemeyecek duruma geldiği 1875 yılı Osmanlı maliyesinin iflas ettiği bir yıl oldu. 1875'te padişahın da onayı ile bir kararname yayımlandı. Bu kararnamede, dış borç taksitinin yarısının nakit olarak ödeneceği, diğer yarısı için de %5 faizle beş yıl vade yapılacağı belirtildi.

Osmanlı Devleti bu dönemde aşağıdaki eyaletlerden hangisinin yıllık gelirini dış borca teminat olarak göstermiştir?

- A) Cezayir B) Fas C) Tunus
D) Mısır E) Habeş

10. Aşağıdakilerden hangisi İttihat ve Terakki Cemiyeti iktidarı döneminde millî iktisat politikaları çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetlerden biri değildir?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması
B) Ticari işlemlerde Türkçenin kullanılmasının zorunlu kılınması
C) Yabancı sermayeli şirketlerin denetim altına alınması
D) Düyûn-ı Umûmiye faaliyetlerinin askıya alınması
E) İslah-ı Sanayi Komisyonunun kurulması

11. Osmanlı Devleti ilk dış borcu aşağıdaki Avrupa Devletleri'nin hangisinden almıştır?

- A) İngiltere B) Fransa C) İspanya
D) Portekiz E) Avusturya

12. I. Dünya Savaşı'na girdikten sonra bütün dünyada olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de iç ve dış ticarete büyük sıkıntılar yaşandı. Savaşın kısa sürede geniş alanlara yayılmasıyla birlikte İstanbul'un işesi önemli bir soruna dönüştü. Savaş koşullarıyla birlikte ulaşım araçlarının askerî amaçlara tahsisi de bu sıkıntılara eklendi. Öte yandan bu zor şartları ganimet bilen bazı fırsatçı tüccarlar, malları depolayıp el altından yüksek fiyatla piyasaya sürmekteydi.

Bu durumun sonucu olarak;

- I. hükûmet tarafından yapılan yeni düzenlemelerle belediye hizmetlerinin modernize edilmesi,
II. millî iktisat politikalarının uygulamaya konulması,
III. hükûmetin bütün ekonomik faaliyetleri denetimi altına alması

gelişmelerinden hangilerinin yaşandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Sermaye ve Emek - 4

1. Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkmasında Avrupa'da düşünce alanındaki gelişmeler ve teknik buluşlar etkili olmuştur.

Bu durum Avrupa'da;

- I. el aletlerinin yerini makinelere bırakması,
- II. işçi sınıfının ortaya çıkması,
- III. Coğrafi Keşiflerin başlaması

gelişmelerinden hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Sanayi Devrimi'yle daha fazla makine gücü kullanılmaya başlanmış, daha çok ham madde işlenmiş ve daha fazla ürün elde edilmiştir. Üretimdeki bu artış daha çok tüketiciyi ve büyük sermayeyle kurulmuş fabrikaları ortaya çıkarmıştır.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi bu durumla ilişkilendirilemez?

- A) İlk sömürgecilik faaliyetlerinin başlaması
- B) Sendikal hakların gündeme gelmesi
- C) İşçi sayısının artması
- D) Ham madde ve pazar arayışının hızlanması
- E) Demiryolu ulaşımının gelişmesi

3. I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla uygulamaya koyulan Millî İktisat Politikası kapsamında İttihatçılar; Müslümanlara ait birikimlerle bankalar kurmuş, kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırmış, taşra örgütleri tarafından kredi ve satış kooperatifleri kurarak üretici ve Müslüman tüccarları örgütlemişlerdir.

Buna göre, İttihatçıların;

- I. ithal ürünlerin tüketimini teşvik etmek,
- II. ekonomik bağımsızlığı sağlamak,
- III. yerli üreticilerin rekabet gücünü artırmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek konusunda hareket ettikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Adapazarı'nda yetişen patatesi İstanbul'a getirmek amacıyla İstanbul-Adapazarı arasında yapılacak yol için 1860 yılında Avrupa'dan borç para isteyen Osmanlı sadrazamına Avrupalı sermaye sahipleri "Şimdi size sadece silah almanız için para lazım, onu veriz. Tabii silahları kimden alacağınızı da biz tayin ederiz." demiştir.

Avrupalı sermaye sahipleri aşağıdakilerden hangisini engellemek amacıyla bu şekilde hareket etmiştir?

- A) Türklerden meydana gelen kapitalist bir sınıfın oluşmasını
- B) Ordunun modern silah ve teçhizatlarla donatılmasını
- C) Verilen kredilerin kişisel çıkarlar için kullanılmasını
- D) Avrupalı devletlere karşı denge politikası izlenmesini
- E) Ekonomik hayatı canlandıracak yatırımların yapılmasını

5.

Verilen diyagramın tamamlanabilmesi için "?" ile gösterilen alana aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Esham-ı Cedide
- B) Rüsum-u Sitte
- C) Islah-ı Sanayi Komisyonu
- D) Millî İktisat Politikaları
- E) İrad-ı Cedit

Sermaye ve Emek - 4

6. 23 Ocak 1913'te Bâbîâli Baskını'yla tek başına iktidara gelen İttihat ve Terakki'nin; 1914'te kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırması, Düyûn-ı Umûmiye'nin faaliyetlerini askıya alması, 1916'da ticari işlemlerde Türkçe'nin kullanılmasını zorunlu hale getirmesi ile uyguladığı ekonomi politikası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî iktisat politikası
- B) Liberal ekonomi politikası
- C) İthal ikameci ekonomi politikası
- D) Karma ekonomi politikası
- E) Serbest piyasa ekonomi politikası

7. I. Çalışma ortamı
II. Çalışma disiplini
III. Üretim organizasyonu

El emeğine dayalı üretimden, endüstriyel üretime geçilmesiyle yukarıda verilen alanlardan hangilerinde değişimler yaşanmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. I. Emperyalizm
II. Kapitalizm
III. Komünizm

Yukarıdakilerden hangileri sömürgecilik faaliyetlerinin artmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

9. Tanzimat Dönemi'nden itibaren Osmanlı Devleti'nde sanayileşme çabalarında önemli bir artış olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde sanayileşme sürecine katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur?

- A) Sanayi Mektepleri
- B) Islah-ı Sanayi Komisyonu
- C) Sanayi-i Nefise Mektebi
- D) Esnaf Şirketleri
- E) Sergi-i Umumi-i Osmani

10. XX. yüzyıl başlarında İstanbul'da özel bankalar Rum, Ermeni ve Yahudi bankerler tarafından açılmıştır.

Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî iktisat politikasının uygulanması
- B) Yerli sermayenin yeterli olmaması
- C) Düyûn-ı Umûmiye İdaresinin oluşturulması
- D) Islah-ı Sanayi Komisyonunun kurulması
- E) Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödeyememesi

11. İngiltere ve Fransa'nın Mısır'da kurduğu "Borçlar Sandığı İdaresi", Avrupa devletlerine olan borçların tasfiyesi için demir yolları, telgraf, gümrük hizmetleri, vilayetin vergi gelirleri ile Mısır hidivinin kişisel mülklerinin gelirlerini denetim altına almıştır.

Bu bilgilerden hareketle Mısır'daki Borçlar Sandığı İdaresi'nin Osmanlı Devleti'ndeki benzeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düyun-ı Umumiye
- B) Hilal-i Ahmer
- C) Bank-ı Osmani-i Şahane
- D) Teşkilat-ı Mahsusa
- E) Şirket-i Hayriye

(2019 AYT)

12. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde;

- I. Osmanlı Bankasının kurulması,
- II. Düyun-ı Umumiye Teşkilatının faaliyete geçmesi,
- III. kapitülasyonların genişletilerek devam etmesi

uygulamalarından hangilerinin Osmanlı ekonomisindeki yabancı etkisini gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

(2020 AYT)

Sermaye ve Emek - 5

1. Sanayi Devrimi öncesinin meslek kuruluşları, XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren önemini yitirmiş ve usta-çırak kavramı tarihe karışmıştır. Bu dönüşüm, aktörlerin adının değişimiyle sınırlı kalmamış, usta-çırak arasındaki dayanışma olgusu yerini, Sanayi Devrimi'yle ortaya çıkan yeni sınıf ile işveren arasında menfaat çatışmasına bırakmıştır.

Verilen bilgiye göre, Sanayi Devrimi sonrasında ortaya çıkan yeni sınıf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Burjuva   B) Esnaf   C) Tüccar
D) İşçi   E) Aristokrat

2. 1716'da ipek bükme için çıkırcık, 1733'te dokuma mekiği, 1785'te dokuma tezgâhı icat edilmiştir.

Buna göre, bahsi geçen icatlar aşağıdaki hangi alanda sanayileşmeyi başlatmıştır?

- A) Tekstil   B) Tarım   C) Hayvancılık
D) Ticaret   E) Madencilik

3. Avrupa devletlerinde ulusal sanayi gelişme imkânı bulurken, Osmanlı Devleti'nde tam manasıyla sanayileşme gerçekleşmemiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde, dış ticaret açığı bu durumun sebebi olarak gösterilmiştir?

- A) Osmanlı Devleti'ndeki azınlıkların sermayenin büyük bir kısmını elinde tutması
B) Osmanlıların Batı'daki yenilikleri takip edememesi
C) Osmanlı'da ihracatın çok az olmasının sermaye girişini yavaşlatması
D) Bilimde ve teknikte Avrupa'nın ilerlemiş olması
E) Yabancı tüccarlara sürekli imtiyazlar tanınması

4. Osmanlı Devleti 1854-1881 yılları arasında Avrupalı devletlerden toplam on altı kez borç almıştır. Her borç alışı devlet, gelir kaynaklarını teminat olarak göstermiş ve bu durum ülkeyi ipotek altına sokmuştur.

Alınan borçların en az kullanıldığı alan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sarayların yapımı
B) Kamu harcamaları
C) Memur maaşları
D) Taksitli borç ödemeleri
E) Rumeli demiryolu inşası

5. Sanayi Devrimi kömür ve buhar makinesine dayalı olarak, yeni döküm ve çelik üretim yöntemleriyle başladı. Sanayi Devrimi'nin olgunluğa erişebilmesi için gerekli tüm koşulları çok erken bir tarihte bir araya getiren İngiltere, ekonomik çıkışı yakalayan ilk ülke oldu. İngiltere, XVIII. yüzyıldan başlayarak, madenlerini, dokuma sanayini, XIX. yüzyılda ise demir-çelik sanayini geliştirdi.

Verilen bilgilerden hareketle yeni üretim tarzına ilişkin aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İngiltere'nin üretim teknolojisini geliştirdiği
B) İlk kez İngiltere'de makineli üretime geçildiği
C) Tekstil alanında üretim yapıldığı
D) Sanayide seri üretim ve fabrikalaşmanın İngiltere'de başladığı
E) Avrupa'da kısa denilebilecek bir sürede yaygınlaştığı

6. Aşağıda verilenlerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın hem Avrupa hem de Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkardığı sonuçlardan biridir?

- A) Makineli seri üretim düzenine geçilmesi
B) Ham maddeye duyulan talebin artması
C) Bol ve ucuz mamul madde elde edilmesi
D) Küçük atölyelerin iflas etmesi
E) Teknik iş gücü ihtiyacının artması

Sermaye ve Emek - 5

7. Osmanlı toplumundaki gayrimüslimler, ekonomik hayatta ticareti ve tefeciliği tekelinde tutmuş ve birikimlerini sanayiye aktarmamıştır. Bu gelişmeler neticesinde Osmanlı'da, Avrupa devletlerinde olduğu gibi sanayileşme süreci yaşanmamıştır.

Verilen bilgilerden hareketle Osmanlı sanayileşme süreci ile ilgili aksamanın aşağıdakilerden hangisinden kaynaklandığı savunulabilir?

- A) Yerli sermayedar grubun oluşmaması
- B) Batılı devletlere ticari ayrıcalıklar tanınması
- C) Avrupadaki teknik gelişmelerin takip edilmemesi
- D) Uzun süren savaşların yaşanması
- E) Emperyalist bir büyüme stratejisinden uzak durulması

8. Osmanlı Devleti'nde görevli Konsolos Palgrave'in (Polgrev) 1870 tarihli raporu şu şekildedir: "Zirai faaliyetlere ilişkin her şey basit durumdadır. Karasaban sadece ucuna demir takılmış birbirine çatılı iki odun parçasından ibarettir. Toprağı çevirmeyip çizen bu aleti bugün ancak Avrupa'nın bazı uzak köşelerinde görmek mümkündür..."

İngiliz Konsolosu'nun tespitleri ışığında Osmanlı zirai faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Batıdaki teknik uzmanlardan yararlanıldığı
- B) Toprağı işleme biçiminin ilkel bir seviyede bulunduğu
- C) İntansif tarım yöntemlerinin yoğun şekilde uygulandığı
- D) Yerli tarım ürünlerinin ihracatına çalışıldığı
- E) Tohum ıslahı ile ilgili çeşitli faaliyetler yapıldığı

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'ni Dünyâ Umûmiye İdaresini kurmaya zorlayan gelişmelerden biri değildir?

- A) İç borçların zaman içerisinde çoğalması
- B) Alınan borçların geri dönüşü olan işlere yatırılmaması
- C) Kırım Savaşı'ndan itibaren dış borç alınması
- D) Kamu harcamalarında tasarrufa uyulmaması
- E) Millî İktisat Politikası'nın uygulamaya konulması

10. I. Hızlı üretim
II. İşçi sınıfı
III. Sömürgecilik

Yukarıdakilerden hangileri Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan kavramlardan biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. Sanayi İnkılabı sonrasında endüstriyel üretime geçemeyen ülkelerde aşağıdaki gelişmelerden hangisinin olması beklenemez?

- A) Mamul madde ihracatının artması
- B) Tüketici toplum yapısının oluşması
- C) Usta-çırak ilişkisinin varlığını sürdürmesi
- D) El tezgahlarında üretim yapılması
- E) Üretim hızının yavaş olması

12. "Osmanlı Devleti mevcut koşullarda merkantilizmi uygulamak isteseydi de başarılı olamazdı." **diyen bir tarihçi,**

- I. Osmanlı Devleti, sadece iç talep karşılandığında ihracata sıcak bakmıştır.
- II. Yabancı tüccarlara sürekli imtiyazlar tanımıştır.
- III. Zengin gayrimüslimler birikimlerini sanayiye aktarmamıştır.

yargılarından hangilerini bu görüşüne kanıt olarak gösterebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Sermaye ve Emek - 6

1. I. Ticaret
II. Küçük esnafılık
III. Bankerlik

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nde Müslüman ve Türk nüfusun etkin olmadığı ekonomik faaliyetler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. XIX. yüzyılda ekonomileri endüstriyel üretim tarzına dayalı olmayan ülkelerde;

- I. usta-çırak ilişkisi,
II. makinelî üretim,
III. el emeğine dayalı üretim

durumlarından hangilerinin varolduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Millî İktisat Politikası'nın aşağıdaki uygulamalarından hangisi doğrudan iç işlerimize müdahaleyi engelleme amacı taşımaktadır?

- A) Düyun-ı Umûmiye faaliyetlerinin askıya alınması
B) Kredi ve satış kooperatiflerinin kurulması
C) İktisadiyat Mecmuası'nın yayınlanması
D) Serbest dış ticaret politikasından vazgeçilmesi
E) Teşvik-i Sanayi Kanun-ı Muvakkatı'nın çıkarılması

4. Balta Limanı Antlaşması ile Osmanlı sanayisinin zarar görmesinin;

- I. yabancı sermayenin güçlenmesi,
II. dış ticaret dengelerinin bozulması,
III. bütçe açıklarının ortaya çıkması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5. Sadrazam Rami Paşa, dokuma ustalarına "Avrupalılar çuha ve ipekli kumaşların ham maddelerini bizden alıyor, ürettiklerini bize geri satıyor. Onlarla bu konuda rekabet edemeyişimiz, çalışma düzenimizin bozuk olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle gerekli alet ve levazımı sağlamalı ve ham maddelerimizi yurt içinde işlemeliyiz. Bu işe bir düzen verirse size her türlü yardımda bulunuruz." demiştir.

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Rekabet üstünlüğünün Avrupa'nın elinde olduğu
B) Dokuma ustalarının çalışma disiplinini sağladığı
C) Ham maddenin yurt dışında işlendiği
D) Araç ve gereç teminine ihtiyaç duyulduğu
E) Belli şartlar sağlandıktan sonra ustalara yardım edilebileceği

6. - - - öncesinin meslek kuruluşları, XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren önemini yitirmiş ve usta-çırak kavramı yerini patron-işçi kavramına bırakmıştır.

"Sermaye ve Emek" ünitesini anlatan Nihan Öğretmen, cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki hangi kavramı getirirse ifade doğru olur?

- A) Endüstriyel üretim
B) Feodal üretim
C) Küçük ölçekli üretim
D) El emeğine dayalı üretim
E) Tarımsal üretim

Sermaye ve Emek - 6

7. XIX. yüzyılda demiryollarının taşımacılıkta kullanılması;

- I. malların pazara ulaşması,
- II. ham maddelerin naklinin sağlanması,
- III. ürün taşıma maliyetinin artması

durumlarından hangilerine yol açtığı söylenebilir?

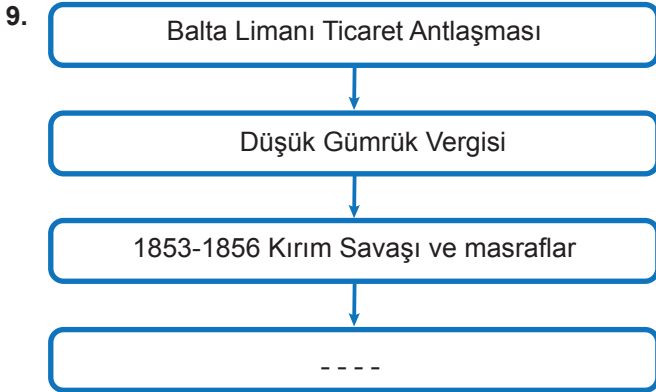
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. Aşağıdaki tabloda geleneksel üretim ile endüstriyel üretime ait özellikler verilmiştir.

	Geleneksel Üretim	Endüstriyel Üretim
I	El emeği	Makineleşme
II	Çok emek - az ürün	Az emek - çok üretim
III	El tezgâhları	Fabrikalar
IV	Ucuz ve standart kalite	Basit üretim tarzı
V	Usta / çırak	Patron / işçi

Numaralanmış satırlardan hangisindeki bilgilerin yer değiştirmesi durumunda tablo doğru olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Verilen diyagramda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Kapitülasyonların sürekli hâle getirilmesi
B) Mısır Meselesi'nin çözümü
C) Dış borç alınması
D) Kağıt para basımı
E) Tanzimat Fermanı'nın ilanı

10. Aşamalı olarak gelişen Sanayi İnkılabı XIX. yüzyıldan itibaren dünya dengelerini etkilemeye başlamıştır. Bu dönem ülke ekonomileri endüstriyel üretim tarzına dayalıdır. Avrupa'da el emeğine dayalı üretim yapan işletmeler yavaş yavaş ortadan kalkmaya başlamıştır. Fakat tüm ülkeler endüstriyel üretime geçişi gerçekleştirememiştir.

Endüstriyel üretime geçememiş, ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmış ülkelerin aşağıdakilerden hangisini yapması beklenir?

- A) Sömürgeciliği teşvik etmesi
B) İthalata ağırlık vermesi
C) Dışarıya mamul madde satması
D) Büyük çiftlikler kurması
E) Yerli üretimi desteklemesi

11. Avrupalıların geliştirdiği merkantilizme göre bir ülke ne kadar çok madene ve paraya sahip olursa o kadar zengin sayılıyordu. Bundan dolayı Avrupalılar iç ve dış ticarete önem vermişler, yeni sömürgeler elde etme yarışına girişmişlerdir. Avrupa bu modelle, uluslararası piyasada daha etkin olurken, Osmanlı Devleti'nin ekonomi anlayışı iç piyasada halkın ihtiyaçlarını olabildiğince karşılamaya dayanmıştır. Bunun için ihracatı sınırlandırmış, ithalatı teşvik etmiştir. Osmanlı Devleti gelir artırma yolu olarak fetihler sonucu elde edilen topraklardan gelecek vergileri tercih etmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin merkantilist ekonomiye yönelememesinde;

- I. coğrafi keşiflere katılmamış olması,
- II. ekonomide iaşecilik ilkesini temel alması,
- III. tımar sisteminin uygulanması,

gibi nedenlerden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

12. "Ekonomik alanda feodal yapıdan kurtulan Avrupa, XVIII. yüzyılda Sanayi Devrimi ile önemli bir dönüşüm yaşamıştır." diyen bir tarih öğretmenin bu düşüncesini aşağıdakilerden hangisi ile pekiştirmesi beklenemez?

- A) Üretim tarzı değişmiştir.
B) Ham madde ihtiyacı artmıştır.
C) Endüstriyel üretim başlamıştır.
D) Hızlı ve seri üretime geçilmiştir.
E) Zenginliğin kaynağı toprak olmuştur.

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 1

1. Avrupa'da Fransız İhtilali sonrasında 1815 yılında başlayan ve 1879 yılına kadar devam eden ihtilaller zinciri birkaç ülke dışında bütün ülkelere yayıldı. İmparatorluklar içerisindeki milletler Fransız İhtilali fikirlerinden etkilenecek özgürlüklerini almak için kral ve imparatorla mücadeleye giriştiler. Bu durum Avrupa'da uzun yıllar süren savaşlara neden oldu. Yaşanan savaşlar sonucunda birçok Avrupalı göç etmek zorunda kaldı.

Bu duruma göre,

- I. Fransız İhtilali, Avrupa'da halkların egemenlik mücadelesine neden olmuştur.
- II. Savaşlar, nüfus hareketlerini tetiklemiştir.
- III. Feodal düzen güç kazanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. XIX. yüzyılda Avrupa'da Osmanlı Devleti'nin aldığı yenilgiler ve yaşadığı toprak kayıpları sonucunda, kaybedilen bölgelerdeki halk, Osmanlı topraklarına doğru göç etmiştir.

Paragrafta bahsedilen durumun sonucu olarak Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştiği savunulamaz?

- A) Demografik yapının değişmesi
B) Çok uluslu yapının sona ermesi
C) Mali sıkıntıların yaşanması
D) Göçmenlerin yerleştirildiği yörelerde toprak, su ve güvenlik konularında sorunların yaşanması
E) Toprak gelirlerinin azalması

3. XIX. yüzyılda Avrupa'da metropollerin oluşumu sonrası meydana gelen nüfus yoğunluğu pek çok toplumsal sorunu ve altyapı sorununu beraberinde getirmiştir.

Bu sorunların giderilmesi için;

- I. kamusal alan ile özel alan ayırımına gidilmesi,
- II. bulvar ve caddelerin yapılmaya başlanması,
- III. hastane, adliye, üniversite gibi binaların yapımına ağırlık verilmesi

çalışmalarından hangileri yapılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Aşağıdaki yönetim biçimlerinden hangisinde iktidara gelmek için kamuoyuna duyulan ihtiyaç daha fazladır?

- A) Demokrasi
B) Oligarşi
C) Monarşi
D) Tiranlık
E) Teokrasi

5. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'ne kitlesel göçler olmuştur. Baskı ve katliamlara maruz kalan Müslüman ve gayrimüslim halklardan insanlar Osmanlı Devleti'ne göç etmiştir.

Aşağıdaki topluluklardan hangileri Osmanlı Devleti'ne Avrupa'dan göç etmemiştir?

- A) Çek - Tatar
B) Leh - Çek
C) Macar - Çerkez
D) Tatar - Çerkez
E) Çek - Macar

6. I. Kafkaslar
II. Balkanlar
III. Kırım

Yukarıdakilerden hangileri XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin göç aldığı bölgelerden biridir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 1

7. Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyılda Osmanlı ülkesine yapılan göçler sonucunda ortaya çıkan sorunlardan biri değildir?

- A) Gayrimüslim nüfus artışı
- B) Barınma
- C) Beslenme
- D) Sağlık
- E) Yerleşme

8. Osmanlı ülkesine göç edip zamanla sürekli yerleşime geçen muhacirler, yerli halkla daha çok aşağıdaki konuların hangisinde anlaşmazlık yaşamıştır?

- A) Kan davaları
- B) Arazi anlaşmazlıkları
- C) Su paylaşımı
- D) Mezhepsel çatışmalar
- E) Etnik çatışmalar

9. 1831-1882 yılları arasında yaşanan dış göçler sonucunda Anadolu'daki Müslüman nüfusu ikiye katlanmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. 1853-1856 Kırım Savaşı,
- II. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı,
- III. Cezayir'in bağımsızlığını kazanması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I ve III

10. Fransız Devrimi'nin getirdiği aşağıdaki hangi ilke, yerel ve bölgesel ayrıcalıkların yok edilmesini sağlamıştır?

- A) Özgürlük
- B) Laiklik
- C) Ulusal Egemenlik
- D) Güçler Ayrılığı
- E) Yargı Bağımsızlığı

11. Fransız İhtilali sonrası ortaya çıkan milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti bünyesindeki toplulukları ulus-devlet olma yolunda bilinçlendirmiştir.

Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda milliyetçilik akımının etkilerini en yoğun şekilde aşağıdaki bölgelerin hangisinde yaşamıştır?

- A) Kafkaslar
- B) Orta Doğu
- C) Kuzey Afrika
- D) Balkanlar
- E) Anadolu

12. Ulus devlet anlayışının küresel ölçekte yaygınlık kazandığı yüzyıl aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XVI.
- B) XVII.
- C) XVIII.
- D) XIX.
- E) XX.

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 2

1. Sanayi Devrimiyle birlikte ortaya çıkan seri üretim, malların seri biçimde tüketilmesini de zorunlu kıldı. Bu da küresel ekonomiye yön veren güçleri, kitleleri tüketime yönlendirme çabasına sürükledi. Sürekli ve süratli tüketim yapması istenilen kalabalıklar, iletişim araçlarıyla tüketime yönlendirildi.

Bu durumun sonucu olarak;

- I. reklamcılık,
- II. halkla ilişkiler,
- III. pazarlama

faaliyetlerinden hangilerinin önem kazandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Sanayi Devrimi sonrası kentleşme süreciyle beraber sosyal yaşamda meydana gelen değişikliklerden biri değildir?

- A) Şehirden kırsala göçün başlaması
B) Ailenin biçimsel olarak küçülmesi
C) Akrabalık ilişkilerinin göreceli olarak zayıflaması
D) Sosyal tabakalaşmanın yeniden şekillenmesi
E) Orta sınıfın meydana gelmesi

3. Osmanlı ülkesinde XIX. yüzyılda ulaşım ağının gelişmesiyle büyük şehirlerin sayısı arttı. Ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar neticesinde Osmanlı hükümetleri bazı tedbirler aldı. Limanların modernleştirilmesi, iş merkezlerinin sayısının artırılması, alt yapı, su, tramvay, hava gazı hizmetlerinin sağlanması bu tedbirlerin önemlileriydi. Modern belediyelerin kurulması fikri, şehir yönetim tarzının yeniden düzenlenmesi zorunluluğunu ortaya çıkardı.

Yukarıdaki paragraf değerlendirildiğinde,

- I. XIX. yüzyılda Osmanlı ülkesinde kentleşme süreci hız kazanmıştır.
- II. Alt yapı hizmetlerinde gelişmeler yaşanmıştır.
- III. Çarpık kentleşme sorunu ortaya çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisinin çağdaş anlamda kamuoyu olgusunun ortaya çıkmasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) Şehirleşme sürecinin yaşanması
B) Demokratikleşme çabalarının hızlanması
C) Devlet politikalarının kolayca benimsenmesi
D) Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması
E) Okuryazarlık oranının artması

5. Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyılda Osmanlı Devletinde kamuoyunun oluşmasında en etkili araç olmuştur?

- A) Telgraf
B) Gazete
C) Telefon
D) Posta
E) Matbaa

6. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde batı tarzı yaşama arzusunun ve muâşeret kurallarının değişiminin, toplum tabakalarını etkileme sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Müslümanlar - Azınlıklar - Osmanlı Yönetici Kesimi
B) Osmanlı Yönetici Kesimi - Azınlıklar - Müslümanlar
C) Azınlıklar - Müslümanlar - Osmanlı Yönetici Kesimi
D) Müslümanlar - Osmanlı Yönetici Kesimi - Azınlıklar
E) Azınlıklar - Osmanlı Yönetici Kesimi - Müslümanlar

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 2

7. Sanayi Devrimi ile seri üretime geçildi ve bu süreçte işçi sınıfı ortaya çıktı. Bu da bir dizi sorunu beraberinde getirdi. İnsan hayatı artık makinelerin işleyişi ve ritmine uymaya başladı. Hayat daha düzenli ve planlı bir hâl aldı. Sanayileşmeyle ortaya çıkan fabrikalaşma olgusu, günlük ve haftalık çalışma saatleri ile izin gibi kavramların tartışılmasına ortam hazırladı.

Bu duruma göre,

- I. Hayat iş yaşamına göre şekillenmeye başlamıştır.
- II. İş yaşamı ve mesai kavramları ortaya çıkmıştır.
- III. İşçilere sendikal haklar verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I ve III

8. Boş zaman; işten artan, bağlayıcılık ve zorunluluktan uzak bir zaman olarak tanımlanır. Kişinin özgür iradesiyle kullanacağı bir zaman dilimidir. Gelişmiş ve hatta gelişmekte olan ülkelerde gözlenen en büyük değişikliklerden biri boş zamanlardaki kayda değer artıştır. Bu durum belli bir süre sonra boş zaman endüstrisini ortaya çıkarmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi boş zaman endüstrisi içinde yer alan faaliyetlerden biri değildir?

- A) Yarı zamanlı iş   B) Moda
C) Turizm   D) Spor
E) Eğlence

9. Sanayileşmenin etkisiyle kültür kavramı da değişime uğramış, kültürel varlıkların kâr etme amacıyla standartlaştırılmış mallara dönüştürülmesi ile kültür endüstrisi kavramı ortaya çıkmıştır. Bu kavram topluma hoş gösterilmek amacıyla popüler kültür kavramı adıyla topluma sunulmuştur. Popüler kültürün, büyük ölçüde eğlenme veya oyalanma türünde etkinliklerle, medyayı da kullanarak gündelik yaşamı kuşattığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Buna göre;

- I. toplumda algı değişikliğine yol açması,
- II. kültür kavramının eski anlamını yitirmesi,
- III. kitle medyasının insanları yönlendirmesi

eleştirilerinden hangilerinin popüler kültüre yöneltildiği savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

10. XIX. yüzyılda Avrupa'da sanayileşmeyle birlikte şehirler büyük oranda göç almıştır. Bu durum şehirlerde bazı sorunların yaşanmasına neden olmuştur.

Buna göre;

- I. çevre kirliliğinin yaşanması,
- II. plansız yerleşmelerin görülmeye başlaması,
- III. yatay mimari tarzın benimsenmesi

gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıktığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

11. XIX. yüzyılda İstanbul'a yeni bir görünüş kazandırmak amacıyla aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirildiği savunulamaz?

- A) Avrupalı uzmanlara şehir projeleri hazırlatılması
B) Gotik mimari tarzının benimsenmesi
C) Şehir yönetiminde Avrupa usullerinin benimsenmesi
D) Avrupa tarzı bulvar ve çevre yollarının açılması
E) Tramvayların işletilmesi ve tünellerin yapılması

12. Aşağıdakilerden hangisi Mürur Tezkiresi uygulamasının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Asker kaçaklarını tespit etmek
B) Ülke içinde seyahat edenleri kontrol altında tutmak
C) İstanbul'a giriş yapanları ve İstanbul'a yerleşenleri denetlemek
D) Vergi ihlallerini önlemek
E) Başkente işsiz akınını engellemek

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 3

1. XIX. yüzyılda görülen popüler kültür ile ilgili olarak,

- Ortaya çıkışında Sanayi Devrimi etkili olmuştur.
- Kitle iletişim araçları kullanılır.
- Tek tip düşünce ve davranış oluşturulmak istenir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

2. XIX. yüzyılda taşradan göçler öylesine artmıştı ki İstanbul'a giriş ve yerleşim denetim altına alınmaya çalışılmış hatta bunun için bir çeşit pasaport olan mürur tezkiresi uygulaması başlatılmıştı. Bir yıl için geçerli olan mürur tezkiresine kişinin tüm kimlik bilgileri, nereye ve niçin gittiği yazılırdı. İstanbul'a gelenlere, iş buluncaya kadar, kentte hatırlı bir kişinin kendilerine kefil olması zorunluluğu da getirilmişti. Bazı iskelelere uğrayan gemiler, köprü ve geçitlerden geçerken bu belgeyi ibraz etmek zorundaydı. Diğer taraftan hayvan sürüleri için alınan müruriye resmini belgelemek için de ilgili kişilere mürur tezkiresi verilirdi.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin bu uygulama ile ulaşmak istediği amaçlardan biri değildir?

- A) Ülke içinde seyahat edenleri kontrol altında tutmak
B) Şehrin plansız büyümesini engellemek
C) Vergi kaybını önlemek
D) Kapitülasyonların getirdiği bazı yükümlülüklerden kurtulmak
E) Kaçak işçi akınına mâni olmak

3. XIX. yüzyılda basın hayatının gelişmesiyle; okuryazarlık oranında artış görülmüş, halk ülkenin iç ve dış gelişmeleri hakkında bilgi sahibi olmaya başlamıştır.

Basın hayatının gelişmiş olduğu bir ülkede, devletlerin basını daha etkin kullanmak istemelerinin temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kamuoyu oluşmasını sağlamak
B) Aydınların etkinliğini azaltmak
C) İslahatlara öncülük etmek
D) Basın özgürlüğünü yaymak
E) Toplumun kültürel seviyesini yükseltmek

4. Tablo: Osmanlı Devleti'nde Yayımlanan Gazeteler

Yıl	Kim Tarafından Çıkarılmış	Gazetenin Adı	Özelliği
1795	İstanbul Fransız Büyük Elçiliği	Le Bulletin de Nouvelles	İstanbul'daki ilk gazetedir.
1796	İstanbul Fransız Büyük Elçiliği	Le Gazette Francaise de Constantinople	İstanbul'da yayımlandı.
1824	Fransızlar	Le Smyrniens, Le Spectateur Oriental	İzmir'de yayımlandı.
1824	Fransızlar	Le Courier de Smyrne	İzmir'de yayımlandı.
1831	Osmanlı Devleti	Takvim-i Vekayi	İlk resmî Türkçe gazetedir.
1840	William Churchill	Ceride-i Havadis	Yarı resmî gazetedir.

Tablo incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ceride-i Havadis gazetesi Tanzimat Dönemi'nde yayın hayatına başlamıştır.
B) Meşrutiyet Dönemi'nde gazete kamuoyu oluşturan önemli bir araçtır.
C) İlk resmî gazete II. Mahmud Dönemi'nde çıkarılmıştır.
D) Yabancılar basın-yayın özgürlüğü tanınmıştır.
E) Çoğunlukla Fransızca gazete yayımlanmıştır.

5. İzmir ve Selanik'in;

- önemli ticaret yolları üzerinde bulunması,
- ulaşım ağının gelişmiş olması,
- Türk nüfusun çoğunlukta olması

özelliklerinden hangilerinin ticari alandaki gelişmelerine katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6. 1912-1913 Balkan Savaşları sonucunda Balkanların siyasi haritası önemli ölçüde değişmiştir. Bu savaşlarda Osmanlı Devleti, Avrupa'daki topraklarının yaklaşık % 80'ini, Avrupa'da yaşayan nüfusunun da % 70'ini kaybetmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nde;

- Anadolu'ya yönelik Türk göçlerinin yaşanması,
- boş arazilerin ziraata açılması,
- konut ihtiyacının artması

durumlarından hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 3

7. • İnsanları tüketim hırsıyla yeni bir çıkmaza ve bunalıma sürüklemiştir.
• Kendi sınırları içerisinde, insanlara özgürlük sunmuştur.
• İnsanların günlük yaşamları yeniden kurgulanmıştır.

Verilen cevaplar aşağıdaki sorulardan hangisine aittir?

- A) Metropollerin oluşmasının sonuçları nelerdir?
B) Avrupa'da kamuoyunu yönlendirme çalışmalarının hız kazanmasının sonuçları nelerdir?
C) Reklamcılık faaliyetlerinin artırılma sebepleri nelerdir?
D) Popüler kültürün yayılmasının sonuçları neler olmuştur?
E) Nüfus yoğunluğunun artmasının şehir hayatına etkileri neler olmuştur?

8. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Makedonya ve Trakya hariç Balkanların büyük kısmı Osmanlı idaresinden çıkmıştır. İngiliz konsolosluğu raporlarına göre bu savaşta üç yüz ile dört yüz bin arası Müslüman öldürülmüş bir milyon kadarı da göçe zorlanmıştır.

Bu durumun;

- I. Rusya'nın Balkanlarda etkinliğini artırması,
II. Islahat Fermanı'nın yayınlanması,
III. Anadolu'da Türk ve Müslüman nüfusun azalması

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

9. - - - - sınırları belirlenmiş bir toprak parçası üzerinde güç kullanma hakkına sahip olan, yönetimi altındaki halkı; ortak dil, kültür ve değerler etrafında birleştirmeyi amaçlayan siyasal ve toplumsal manada millet üzerine tesis edilmiş bir devlet biçimidir.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Demokratik devlet
B) Ulus devlet
C) Teokratik devlet
D) Otoriter devlet
E) Laik devlet

10. Lâle Devri'nden itibaren diplomatik, ticari, kültürel alanlarda artan ilişkilerle birlikte Avrupa kökenli pek çok eşya da kullanılmaya başlanmıştır. Modernleşme adına yapılan girişimler, Osmanlı Devleti'nin tüketim alışkanlıklarında da farklılıklar meydana getirmiştir. İstanbul'da XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren Avrupa modası yavaş yavaş hissedilmeye başlanmış; Batı tarzı mobilyalar, döşemeler, ev düzenlemeleri toplumda popüler hâle gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nde "Frenk modası"nın popüler olmasında aşağıdaki hangi devletin etkisi daha fazladır?

- A) Hollanda   B) İspanya   C) Fransa
D) Avusturya   E) İtalya

11. XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti, Avrupa'daki topraklarının ve Avrupa'da yaşayan nüfusunun yarıdan fazlasını kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu demografik duruma bakıldığında;

- I. siyasi,
II. askerî,
III. sosyal

alanlardan hangilerinde sorunlar yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Rumeli göçleri, Anadolu'yu çeşitli bakımlardan etkilemiştir. Anadolu; göçmen kitlelerin son durağı, son sığınağı olmuştur. Dalga dalga gelen göçmenler nedeniyle, Anadolu'da Türk nüfus yoğunluğu artmış, Müslüman Türk nüfusun Müslüman olmayan nüfusa oranı yükselmiştir.

Cevap anahtarına bu bilgiyi yazan bir tarih öğretmeni, öğrencilerine aşağıdaki hangi soruyu yöneltmiş olabilir?

- A) Göçlerin Anadolu'da millî bir Türk devletinin kurulmasında oynadığı rol nedir?
B) Muhacirlerin sosyo-ekonomik durumunu etkileyen faktörler nelerdir?
C) Anadolu'da gayrimüslimlerin nüfus hareketleri hangi yıllar arası yoğunlaşmıştır?
D) Hangi etnik gruplar Rumeli'den Anadolu'ya göç etmiştir?
E) Muhacirlerin Anadolu'da en çok yerleştikleri şehirler hangileridir?

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 4

1. Osmanlı Devleti'nde, "kamuoyu" kavramı aşağıdaki dönemlerin hangisinden itibaren önem kazanmaya başlamıştır?

- A) Lale Devri
- B) I. Meşrutiyet Dönemi
- C) Tanzimat Dönemi
- D) II. Meşrutiyet Dönemi
- E) Mütareke Dönemi

2. Sanayi Devrimi sonrası XIX. yüzyılda kent sistemi ortaya çıkmış ve Avrupa'da ekonomik merkez olan yerleşim birimleri oluşmaya başlamıştır.

Bu durumun Avrupa'da aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı savunulamaz?

- A) Çok nüfuslu metropol şehirlerin kurulmasına
- B) Kırsaldan kentlere göçler yaşanmasına
- C) Çeşitli sosyal ve altyapı sorunlarının ortaya çıkmasına
- D) Sağlık ve belediye hizmetlerinde aksama yaşanmasına
- E) Merkezi siyasal yapıların güç kaybetmesine

3. XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti için azınlık isyanlarıyla uğraştığı zorlu bir dönem olmuştur. Bu yüzyılda Balkan topraklarını kaybetmiş ve toprak bütünlüğü bozulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma etki eden faktörlerden biri değildir?

- A) Ulusçuluk akımları
- B) İstimalet politikaları
- C) Panславизм politikası
- D) Büyük devletlerin kışkırtmaları
- E) Osmanlı Devleti'nin güç kaybetmesi

- 4. I. Metternich Sistemi'nin oluşturulması
- II. Westphalia Antlaşması'nın imzalanması
- III. Fransız İhtilali'nin yaşanması

Yukarıdakilerden hangileri imparatorluktan ulus devlete giden süreci olumlu etkileyen gelişmelerden biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde - - - tüketim kalıplarının değişmesinde rol oynayan en güçlü unsurdur.

Cümledeki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) savaşların kaybedilmesi
- B) ulaşım ağının gelişmesi
- C) veraset hukukunun düzenlenmesi
- D) geleneksel bakışın değişmesi
- E) dinî anlayışın önem kazanması

6. XVIII ve XIX. yüzyıllarda İzmir, altın çağını yaşayarak Doğu Akdeniz'in en önemli liman kenti hâline gelmiş, ayrıca diğer Osmanlı liman kentlerinden farklı olarak Batı tarzı bir yaşamı benimseyen nüfus yapısına da sahip olmuştur.

İzmir'de meydana gelen değişimin gerekçeleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Demiryolu ağının gelişmesi
- B) Liman ve rıhtımların yapılması
- C) Avrupa ile etkileşim hâlinde bulunması
- D) Yabancı sermayedarların yatırım yapması
- E) Alternatif enerji kaynaklarına sahip olması

XIX. ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat - 4

7. Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyıldan itibaren Osmanlı toplumunda ve gündelik yaşamında ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Şehirleşme oranının yükselmesi
- B) Tüketimde israftan kaçınılması
- C) Köylerden şehirlere göçlerin artması
- D) Batı tarzı eşya kullanımının yaygınlaşması
- E) Modern belediyelerin kurulması

8. Osmanlı Devleti'nde 1826 yılında esnaf denetimi, şehir güvenliği, göç denetimi, vergi denetimi görevlerini yerine getirmek üzere kurulan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lonca Teşkilatı
- B) Divan-ı Ahkam-ı Adliye
- C) İhtisab Nezareti
- D) Temsilciler Heyeti
- E) Mutasarrıflıklar

9. Osmanlı Devleti'ne yönelik XIX ve XX. yüzyılda gerçekleşen göç hareketleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Göç alan bölgelerde azınlık statüsünde yeni düzenlemelere gidilmiştir.
- B) Savaşlarda alınan yenilgiler göçleri hızlandırmıştır.
- C) Göçler ile birlikte yeni yerleşim birimleri oluşturulmuştur.
- D) Yabancı devletlerin baskı ve katliamları göçlerin en önemli sebebi olmuştur.
- E) Göç edilen yerlerde asayiş sorunları nedeniyle eşkıyalık faaliyetleri ortaya çıkmıştır.

10. Ulus devletleşme sürecinde Balkan ulusları özellikle Rusya'nın kışkırtmalarıyla Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etmişler ve birer birer Osmanlı Devleti'nden ayrılmışlardır.

Balkan uluslarının Osmanlı Devleti'nden ayrılma sırası aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Arnavut - Sırp - Bulgar - Yunan
- B) Sırp - Bulgar - Yunan - Arnavut
- C) Yunan - Sırp - Arnavut - Bulgar
- D) Yunan - Sırp - Bulgar - Arnavut
- E) Sırp - Yunan - Bulgar - Arnavut

11. XIX. yüzyılda II. Mahmut'un devlet yönetimi, askerlik, eğitim ve diğer alanlarda yapmış olduğu ıslahatlar Osmanlı toplumunda Batılı yaşam biçiminin ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Bu yaşam biçimi Tanzimatla birlikte daha fazla yaygınlık göstermiştir. Batılı yaşam tarzını benimseyenler, kent merkezinin dışındaki mahallelerde, önceki dönemlerden farklı olarak gayrimüslimlerle bir arada yaşamaya başlamışlardır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olması beklenir?

- A) Batı tarzı okulların yaygınlaşmasına
- B) Çok uluslu yapının sona ermesine
- C) Kültürel etkileşimin artmasına
- D) Şehirden köye göçlerin yaşanmasına
- E) Geleneksel anlayışın sürdürülmesine

12. İstanbul, farklı dönemlerde özellikle de XIX. yüzyılda büyük değişimler geçirmiştir. Başkent olarak cazibe merkezi olması nedeniyle çok fazla göç almıştır. Batılı hayat tarzı yaygınlaşmış; Üsküdar ve Galata bölgelerinde sosyal hayat gelişmiştir.

Yaşanan bu gelişmelerin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Nüfus artışı
- B) Meşruti yönetim
- C) Batılılaşma hareketleri
- D) Ticari faaliyetler
- E) Değişen şehircilik anlayışı

CEVAP ANAHTARI

Test 1	1. C	2. A	3. A	4. C	5. E	6. B	7. E	8. D	9. B	10. E	11. E	12. C
Test 2	1. B	2. C	3. A	4. D	5. A	6. E	7. C	8. B	9. D	10. E	11. A	12. A
Test 3	1. C	2. C	3. D	4. B	5. D	6. D	7. E	8. A	9. D	10. C	11. E	12. D
Test 4	1. B	2. C	3. D	4. A	5. E	6. D	7. C	8. B	9. A	10. E	11. E	12. B
Test 5	1. D	2. E	3. B	4. C	5. A	6. A	7. D	8. D	9. C	10. D	11. C	12. B
Test 6	1. D	2. E	3. B	4. C	5. A	6. D	7. B	8. A	9. C	10. E	11. D	12. B
Test 7	1. B	2. C	3. A	4. D	5. E	6. C	7. C	8. B	9. D	10. C	11. E	12. E
Test 8	1. C	2. E	3. D	4. A	5. B	6. C	7. B	8. C	9. D	10. B	11. E	12. E
Test 9	1. D	2. C	3. E	4. D	5. B	6. C	7. A	8. D	9. C	10. E	11. E	12. E
Test 10	1. E	2. B	3. A	4. E	5. C	6. B	7. B	8. D	9. E	10. D	11. C	12. C
Test 11	1. D	2. E	3. E	4. D	5. C	6. E	7. C	8. C	9. A	10. C	11. A	12. E
Test 12	1. A	2. D	3. C	4. E	5. D	6. B	7. A	8. B	9. C	10. B	11. E	12. E
Test 13	1. A	2. E	3. E	4. D	5. E	6. C	7. C	8. A	9. A	10. E	11. B	12. D
Test 14	1. E	2. C	3. A	4. E	5. C	6. D	7. B	8. D	9. B	10. A	11. C	12. B
Test 15	1. B	2. D	3. C	4. C	5. C	6. A	7. D	8. B	9. D	10. A	11. B	12. E
Test 16	1. D	2. B	3. A	4. C	5. B	6. A	7. C	8. C	9. A	10. B	11. C	12. D
Test 17	1. E	2. D	3. C	4. B	5. A	6. C	7. C	8. E	9. D	10. A	11. B	12. D
Test 18	1. C	2. E	3. D	4. D	5. A	6. B	7. C	8. E	9. E	10. A	11. C	12. B
Test 19	1. C	2. D	3. E	4. C	5. D	6. A	7. A	8. B	9. A	10. D	11. E	12. D
Test 20	1. D	2. E	3. B	4. C	5. D	6. E	7. E	8. D	9. B	10. E	11. A	12. D
Test 21	1. E	2. B	3. A	4. C	5. D	6. E	7. B	8. C	9. B	10. D	11. B	12. C
Test 22	1. E	2. E	3. A	4. C	5. D	6. B	7. A	8. D	9. C	10. B	11. C	12. E
Test 23	1. A	2. B	3. C	4. D	5. D	6. A	7. D	8. E	9. C	10. B	11. E	12. C
Test 24	1. E	2. C	3. B	4. D	5. C	6. E	7. A	8. B	9. D	10. E	11. B	12. A
Test 25	1. C	2. E	3. A	4. A	5. C	6. C	7. B	8. D	9. A	10. B	11. D	12. C
Test 26	1. C	2. D	3. E	4. E	5. A	6. B	7. A	8. C	9. C	10. E	11. D	12. B
Test 27	1. B	2. C	3. A	4. E	5. D	6. C	7. A	8. E	9. B	10. C	11. A	12. D
Test 28	1. C	2. A	3. C	4. E	5. E	6. B	7. D	8. A	9. B	10. C	11. E	12. A
Test 29	1. C	2. B	3. D	4. C	5. A	6. E	7. A	8. B	9. D	10. E	11. C	12. E
Test 30	1. C	2. E	3. C	4. D	5. A	6. C	7. C	8. B	9. D	10. E	11. A	12. D
Test 31	1. E	2. C	3. D	4. E	5. B	6. D	7. E	8. A	9. C	10. B	11. A	12. D
Test 32	1. D	2. C	3. A	4. B	5. E	6. C	7. E	8. A	9. A	10. C	11. A	12. E
Test 33	1. B	2. C	3. C	4. B	5. E	6. E	7. B	8. C	9. D	10. E	11. A	12. E
Test 34	1. C	2. A	3. D	4. E	5. B	6. A	7. E	8. D	9. C	10. B	11. A	12. E
Test 35	1. D	2. A	3. C	4. E	5. E	6. D	7. A	8. B	9. E	10. C	11. A	12. E
Test 36	1. C	2. D	3. A	4. E	5. B	6. A	7. D	8. D	9. C	10. B	11. B	12. E
Test 37	1. C	2. B	3. E	4. A	5. D	6. E	7. A	8. B	9. C	10. C	11. D	12. E
Test 38	1. E	2. A	3. C	4. C	5. B	6. E	7. C	8. A	9. E	10. C	11. B	12. A
Test 39	1. E	2. D	3. A	4. B	5. C	6. E	7. D	8. A	9. B	10. C	11. E	12. A
Test 40	1. C	2. E	3. B	4. A	5. D	6. E	7. B	8. C	9. A	10. D	11. C	12. B